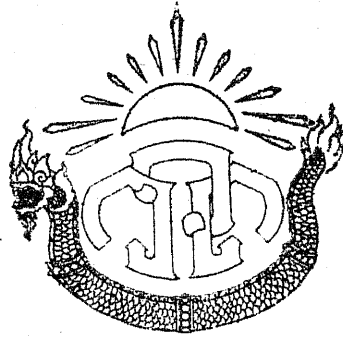

ตำรา

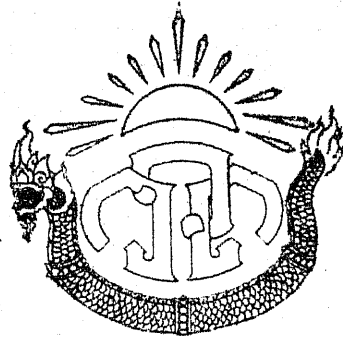
วิธีการให้ถักซ์ทางโหราศาสตร์

รวบรวมและเรียบเรียง

โดย

พันตรี หลวงวุฒิรณพัสดี (วุฒิ วิเศษจินดา)

สำหรับสอนในสมาคมโหรแห่งประเทศไทย

ตำรา

วิธีการให้ถุักษ์ทางโหราศาสตร์

รวบรวมและเรียบเรียง

โดย

พันตรี หลวงวุฒิรณพัสค์ (วุฒิ วิเศษจินดา)

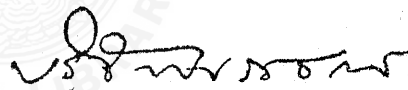
สำหรับสอนในสมาคมโหราแห่งประเทศไทย

คำนำ

ตำราวิธีการให้ฤกษ์ทางโหราศาสตร์ ซึ่ง พ.ต. หลวงวุฒิรัตนพัสดุ์ รวบรวมพิมพ์ขึ้นนี้ เพื่อใช้สอนนักศึกษาโหราศาสตร์ซึ่งสมาคมโหราฯ จัดให้มีขึ้น และเป็นเรื่องที่คุณหลวงวุฒิฯ รับหน้าที่เป็นผู้บรรยายแก่นักศึกษาของสมาคม การที่คุณหลวงวุฒิฯ ได้อุตสาหะรวบรวมพิมพ์เป็นเล่มขึ้น ย่อมจะเป็นประโยชน์แก่ผู้ศึกษาเป็นอันมาก เพราะได้รวบรวมไว้เฉพาะเรื่องโดยเรียบร้อย นอกจากนี้ยังเป็นประโยชน์แก่ผู้สนใจในวิชาโหราศาสตร์ โดยทั่วไปที่จะมีไว้เป็นตำราประจำห้องสมุดด้วย

ข้าพเจ้าขอสรรเสริญความอุตสาหะและความพยายามของคุณหลวงวุฒิฯ ที่ได้จัดทำตำรานี้ และได้ให้ความร่วมมือแก่สมาคมโหราฯ เป็นอย่างดียิ่งตลอดมา.

นายกสมาคมโหราแห่งประเทศไทย

๙ พฤษภาคม ๒๕๕๘

สารบัญ

บทที่ ๑ ว่าด้วยฤกษ์ต่าง ๆ

ข้อ ๑	ว่าด้วยนวางค์	๓
ข้อ ๒	ว่าด้วยตรียางค์	๓
ข้อ ๓	ว่าด้วยหมู่ดาวฤกษ์	๔
ข้อ ๔	การจัดหมู่ดาวฤกษ์เป็นหมวดกอง	๖
ข้อ ๕	ว่าด้วยหมวดฤกษ์	๗
ข้อ ๖	อธิบายนวางค์หรือบาทฤกษ์ที่ร้าย	๘

บทที่ ๒ กฎข้อห้ามในการให้ฤกษ์สำหรับงานมงคล

ข้อ ๑	กฎเกณฑ์ที่ห้าม	๑๒
ข้อ ๒	คำอธิบายกฎ	๑๔
๑	เผ่าผีวันศุกร์ ฯ	๑๔
๒	วันดับ	๑๕
๓	ดิถีมหาศุภย์	๑๖
๔	ดิถีร้ายประจำวัน	๑๗
๕	วาระมหาศุภย์	๒๑
๖	ฤกษ์มหาศุภย์	๒๑
๗	ฤกษ์กนกนารี	๓๒
๘	ฤกษ์ตามเกณฑ์วัน	๓๓
๙	วันชุลบ	๓๗
๑๐	วันไทยมีวैयाพัว	๔๐

๑๑	ดิถีอายุกรรมพราย	๔๐
๑๒	วันกาฬกณีเดิมเจ้าของงาน	๔๑
๑๓	ดิถีเวียงหมอน	๔๑
๑๔	วันจมน้ำพุ	๔๓
๑๕	วันอุบาทว์โลกาจิณาสน์	๔๔
๑๖	วันยุคลฤกษ์	๔๔
๑๗	วันที่อาทิตยโคจรอยู่ ๒ ราศี	๔๔
๑๘	ฤกษ์จักขุมายา	๔๔
๑๙	นาทีฤกษ์ชั่ว	๔๖
๒๐	วันจันทร์สถิตยราศีปลายธาด	๔๗
๒๑	วันราหูจรมาคุมหรือเล็งลั่นในดวงฤกษ์	๔๗
๒๒	วันราหูสวรมภ์	๔๗
๒๓	วันมฤตยูประจำปี	๔๗
๒๔	วันพระจันทร์ในดวงฤกษ์เป็นอิ, มรณะ, วินาศน์แก้ลั่น	๔๗
๒๕	วันที่เป็นกาฬกณีจร	๔๗
๒๖	วันตฤภูมิเจ้าของงาน	๔๗
๒๗	วันที่เป็นศัตรูแก่วันเกิด	๔๗
๒๘	ไม่ควรทำการในวันที่ดาวกาฬกณีมาเกี่ยวข้อง	๔๗
ข้อ ๓	กฎของการวางลั่นในดวงฤกษ์	๕๐
	นำวางคัป	๕๒
ข้อ ๔	เกณฑ์กันกฤณขร	๕๔
ข้อ ๕	เกณฑ์วางลั่นในราศีธาด	๖๑

บทที่ ๓ วิธีคำนวณในการให้ฤกษ์

ข้อ ๑	วิธีตัดฤกษ์	๖๕
ข้อ ๒	วิธีคำนวณหาเวลาอนาคตเพื่อวางลัคน์	๖๘
ข้อ ๓	วิธีวางลัคน์รวมอาทิตย์	๖๙
ข้อ ๔	เกณฑ์วางลัคน์เกาะนวางค์ตรียางค์สำเริง	๗๑
ข้อ ๕	เกณฑ์เวลาปานกลางเฉพาะท้องถิ่น	๗๓

บทที่ ๔ อธิบายวิธีการให้ฤกษ์บางอย่าง

ข้อ ๑	ฤกษ์ในพิธีแต่งงาน	๗๗
ข้อ ๒	ฤกษ์ปลูกเรือน	๘๐
ข้อ ๓	ฤกษ์ขึ้นบ้านใหม่	๘๔
ข้อ ๔	ฤกษ์เปิดอาคารร้านค้า	๘๕
ข้อ ๕	ฤกษ์อุปสมบท	๘๕
ข้อ ๖	ลาบรพชากรรม	๘๖
ข้อ ๗	ฤกษ์โกนผมไฟ	๘๗
ข้อ ๘	ฤกษ์ฝังหรือบรรจุอัฐิและสร้างวงห้าย	๘๗
ข้อ ๙	ฤกษ์พิธีสงเคราะห์	๘๘
ข้อ ๑๐	ฤกษ์เอาเรือลงน้ำและขบวนทางเรือ	๘๘
ข้อ ๑๑	ว่าด้วยทิศ	๙๑

บทที่ ๕ ว่าด้วยการขับฤกษ์และพยากรณ์นี้มีิตต่างๆ

ข้อ ๑	ขับฤกษ์ชื่อทินจักร	๙๑
ข้อ ๒	พยากรณ์ลัคนาเกาะตรียางค์	๙๒

ข้อ ๓ พยากรณ์นิมิตตามสกุลฤกษ์	๙๓
---	----

บทที่ ๖ ว่าด้วยฤกษ์สำหรับทำการต่าง ๆ

ข้อ ๑ ฤกษ์เข้า, ฤกษ์ออก และฤกษ์กรรมบาท	๙๕
ข้อ ๒ มหาฤกษ์	๙๕
ข้อ ๓ เพชรฤกษ์	๙๖
ข้อ ๔ ฤกษ์ทำการต่าง ๆ	๙๖
ข้อ ๕ ฤกษ์เฉพาะงาน	๙๗

บทที่ ๗ คำขวัญที่จะเขียนในการให้ฤกษ์

๑ ฤกษ์หมั้น	๑๐๒
๒ ฤกษ์เชิญเครื่องมงคลขึ้นหมาก	๑๐๓
๓ ฤกษ์วิวาหมงคล	๑๐๔
๔ ฤกษ์สร้างอาคารมงคล	๑๐๕
๕ ฤกษ์เปิดอาคารมงคล	๑๐๖
๖ ฤกษ์ดาบรพชากรรม	๑๐๗

คำนำ

วิธีการให้ฤกษ์ทางโหราศาสตร์

คำนำ

ฤกษ์ แปลตามความหมายว่า เวลาอันเป็นศุภมงคล กิจกรรมใด ๆ ที่จะกระทำเพื่อความเจริญสุข ความวัฒนาถาวร ความสำเร็จผลและเพื่อประสิทธิ ิผล ฯลฯ เหล่านี้ ผู้เป็นเจ้าของงานหรือผู้เป็นหัวหน้าแห่งกิจการนั้น ๆ ควรกระทำตามคราว และเวลาอันเป็นศุภมงคลแก่ตน ถ้าเป็นการกระทำในส่วนสาธารณะไม่มีผู้ใดเป็นเจ้าของ เช่น ขุดบ่อน้ำ สร้างถนน ทำสะพาน ฯ และกระทำให้แก่สถานที่เช่นสร้างโรงเรียน ฯ เหล่านี้ ก็ต้องคิดถึงความมั่นคงให้แก่สถานที่หรือสิ่งที่สร้างทำขึ้นนั้นเป็นส่วนใหญ่ไม่ต้องคำนึงถึงส่วนบุคคล แต่ก็ต้องเลือกวันและเวลาให้เป็นศุภมงคลเช่นกัน คือเวลาที่มิมีฤกษ์งามยามดีโบราณเรากล่าวกันว่าฤกษ์เป็นแม่แรงอันสำคัญในการริเริ่มกิจการทั้งปวง ผู้ที่จะประสิทธิ์ประสาทเวลาอันดีงามดังกล่าวแล้วก็คือโหร หรือผู้เฒ่าหมอแก่ที่มีความรู้ทางการให้ฤกษ์ ซึ่งผู้เป็นเจ้างานจะต้องหวังฟังและเชื่อถือเต็มที่ เพื่ออุปการะความเป็นมนุษย์ชาติด้วยกัน และบำเพ็ญผลตามมติโหราศาสตร์นิยม จึงเห็นว่าควรจะมีตำราในการให้ฤกษ์ ไว้สำหรับผู้สนใจต่อไป สำหรับเดิมของเก่าและตำราที่มีผู้พิมพ์จำหน่ายมาแล้วก็มีอยู่บ้างแต่ยังไม่แพร่หลาย ความมุ่งหวังอันนี้ทางสมาคมโหรแห่งประเทศไทย จึงได้กำหนดวิชานี้เข้าอยู่ในบทเรียนด้วย ข้าพเจ้าถูกเป็นผู้สอนจึงได้รวบรวมตำราวิธีการให้ฤกษ์ขึ้น แต่ขอจงถือว่าเป็นเพียงความรู้ความเห็นเท่าที่ข้าพเจ้าได้พยายามศึกษามาแล้วเท่านั้น ซึ่งท่านผู้อ่านเพิ่มเติมหรือตัดทอนได้ตามมติอันควร

กฎเกณฑ์ของการให้ฤกษ์มีมากมายหลายตำราด้วยกัน หากที่จะกำหนดมิให้ขัดแย้งแก่ตำราทุกเล่มได้โดยสมบูรณ์ ฉะนั้นกฎเกณฑ์บางข้อจึงได้กล่าวไว้ว่า จำเป็นต้องถืออย่างเคร่งครัดหรือไม่เพียงใด ถึงกระนั้นก็ดี ในข้อที่เห็นว่าจำเป็นทั้งหลายก็ยังนับว่ายากนักยากหนาที่จะหาวันเวลาแห่งฤกษ์ให้สมบูรณ์ได้ดังใจนึกผู้ให้ฤกษ์จึงต้องใช้ความ พิจารณาใคร่ครวญ ตัดสินใจเลือกเอา ในโอกาสที่ดี มากกว่าร้าย พยายามให้ตีกลบลบร้ายอันควรหลีกเลี่ยงให้พ้นนั้นเสีย ผลสุดท้ายคงมีเหลือส่วนดีกำกวม ส่วนร้ายอยู่กันนับว่าเป็นฤกษ์ที่พอใช้ได้ ความละเอียดรอบคอบเพื่อหลีกเลี่ยงความพลั้งเผลอบางอย่าง หรือผิดพลาดในการคำนวณนั้น เป็นสาระสำคัญอย่างหนึ่งในการให้ฤกษ์ จะเสียใจอย่างไม่รู้หายในการให้ฤกษ์ผิดพลาดซึ่งจะเป็นไปโดยประการใดก็ดี เพราะผู้มาขอฤกษ์ย่อมหวังพึ่งและเชื่อถือเกียรติคุณของผู้ให้ฤกษ์อย่างเต็มที่

มีคำกล่าวแย้งอยู่ทางหนึ่งว่า ฤกษ์ดีนั้นอยู่ที่โอกาสอันวย คือคล่องออกคล่องใจเมื่อใดก็เป็นฤกษ์ดีได้เมื่อนั้น อย่างหนุ่มสาวรักกันแล้วตามกันไปโดยไม่ต้องหาฤกษ์ “เขารักกันหนา เขาพากันหนี เขามั่งเขามีถมไป” ดังนี้เป็นตัวอย่าง ชาวเจ้าเห็นว่าข้อนี้เป็นเพียงอาจจะเท่านั้น เพราะโอกาสบางครั้งอาจจะตรงกับวันและเวลาฤกษ์ที่ดีก็ได้ ส่วนการคล่องใจนั้นอาจจะค่อนข้างดีเสมอไปก็พอฟัง แต่เพื่อความไม่ประมาทด้วยประการทั้งปวง ล้อมรั้วไว้ก่อนขโมยเข้านั้นดีกว่าว่าวหายล้อมคอก

โอกาสนี้ข้าพเจ้าขอถวายเป็นทานบูรพาจารย์ที่เป็นผู้สร้างสรรคค์คึกคักนวิธิการให้ฤกษ์ขึ้นไว้ และบรรดาครูผู้สอนแนะนำข้าพเจ้าในเรื่องนี้ อาทิ คุณพระญาณเวที (ศุข ศุขโชติ) พันเอก หลวงธรรณินินิญาณ (สวัสดิ์ ธรรณินินิญาณ) ซึ่งทั้ง ๒ ท่านนี้ได้ถึงแก่กรรมไปหมดสิ้นแล้ว ขอจงได้รับส่วนบุญอันข้าพเจ้าได้สร้างไว้ในอดีตตามในอนาคตก็ตาม ข้าพเจ้าขออุทิศให้ด้วยความกตเวทิตาขอให้ท่านได้ประสบแต่ความสุขในสัมปรายภพนั้น เทอญ.

บทที่ ๑ ว่าด้วยฤกษ์ต่าง ๆ

สิทธิการิยะ พระอาจารย์เจ้ากล่าวไว้ว่า ก่อนที่จะเรียนรู้วิธีการให้ฤกษ์ จำต้องเข้าใจในเรื่อง “ขันธฤกษ์” คือหมู่หมวดต่าง ๆ ของฤกษ์เป็นปฐมเสียก่อน เพราะเป็นมูลเหตุแห่งฤกษ์ ฉะนั้น จะได้อธิบายการแบ่งตั้งแต่ส่วนย่อยขึ้นไปจนถึงหมู่ หมวด และกองฤกษ์ตามลำดับ ดังต่อไปนี้:—

ข้อ ๑) ว่าด้วยนวางค์

นวางค์ แปลว่า ๙ หมายถึง ๙ ส่วนของราศี คือราศีหนึ่งมี ๓๐ องศา เมื่อแบ่งออก ๙ ส่วน ๆ หนึ่งจะได้ ๓ องศา ๒๐ ลิปดา (๒๐๐ ลิปดา) เท่ากับ ๓ นวางค์ ในราศีหนึ่ง ๆ จึงมี ๙ นวางค์ เรียกชื่อตามลำดับตั้งแต่นวางค์ลูกที่ ๑ ถึง ๙ คือ ๑. ปฐมนวางค์ ๒. ทุติษะนวางค์ ๓. ตติษะนวางค์ ๔. จตุตถะนวางค์ ๕. ปัญจมะนวางค์ ๖. ฉัฐมะนวางค์ ๗. สัตตมะนวางค์ ๘. อัฐมะนวางค์ ๙. นวมะนวางค์ นวางค์ใดที่ขึ้นอยู่แก่ตรียางค์ที่เป็นลูกพิฆะหรือตรงกับบาทฤกษ์ที่ขาดแตก เป็นนวางค์ที่ให้โทษไม่ควรแก่การมงคล ดังจะได้อธิบายในข้อต่อไป

ข้อ ๒) ว่าด้วยตรียางค์

ตรียางค์ แปลว่า ๓ หมายถึง ๓ ส่วนของราศี เมื่อแบ่งราศีออกเป็น ๓ ส่วน ส่วนหนึ่งจะได้ ๑๐ องศาเท่ากับ ๑ ตรียางค์ หรือ ๓ นวางค์เท่ากับ ๑ ตรียางค์ เรียกชื่อตามลำดับตรียางค์ที่ ๑ ถึง ๓ ดังนี้ ๑. ปฐมตรียางค์ ๒. ทุติษะตรียางค์ ๓. ตติษะตรียางค์ ในราศีหนึ่ง ๆ จึงมี ๓ ตรียางค์ และถูกเกณฑ์เป็นตรียางค์ลูกพิฆะเสียราศีละ ๑ ตรียางค์ตามกฎดังนี้.

เมษ, กันย์, ธนู, มินยัง นาคะวิสัยจะปฐมะมัง แปลว่า ในราศี เมษ, กันย์, ธนู, มิน & ราศีนี้ ปฐมตรียางค์เป็นตรียางค์ลูกพิฆะ ได้แก่พิฆะนาค.

พฤษภ, สิงหาคม, ตุลาคม, กุมภาพันธ์ นชาครุทธาจะมีขนิมา แปลว่า ในราศีพฤษภ, สิงหาคม, ตุลาคม, & ราศีนี้ ทฤติยะตริยางค์เป็นตริยางค์ลูปพิษ ได้แก่พิษครุฑ (นชาครุทธา คือ เล็บครุฑ)

เมถุน, กรกฎาคม, สิงหาคม, มีนาคม สุภะราตมังอวสานะ แปลว่า ในราศีเมถุน, กรกฎาคม, สิงหาคม, & ราศีนี้ ตติยะตริยางค์เป็นตริยางค์ลูปพิษ ได้แก่พิษเขี้ยว (สุภะราตมัง คือ เขี้ยวหมู) ตริยางค์ที่เป็นลูปพิษนี้ท่านว่าเป็นตริยางค์ที่ร้ายให้โทษ ไม่ควรให้ฤกษ์ดวงลัคนาให้ฤกษ์ตริยางค์ลูปพิษเป็นอันขาด.

ข้อ ๓) ว่าด้วยหมู่ดาวฤกษ์

หมู่ดาวฤกษ์ คือหมู่ดาวซึ่งอยู่ประจำที่ แล้วพระจันทร์โคจรผ่านเข้าไปในหมู่ดาวนั้น ๆ เรียกว่าหมู่ดาวฤกษ์ เมื่อพระจันทร์ โคจรผ่านครบ ๒๗ หมู่จะเป็นเวลา ๑ เดือนทางจันทรคติ และสมมติชื่อดาวฤกษ์ทั้ง ๒๗ หมู่นั้นตามความหมายของรูปหมู่ดาว ซึ่งจะมีรูปคล้ายคลึงกับนักษัตรใดก็ขนานนามตามชื่อของนักษัตรนั้น ใช้เลขหมายกำกับหมู่ดาวตามลำดับตั้งแต่ ๑ ถึง ๒๗ โดยนิยมเรียกกันว่า ฤกษ์ที่ ๑, ฤกษ์ที่ ๒ ฯลฯ ตามลำดับไปจนถึงฤกษ์ที่ ๒๗ ดังนี้:—

ฤกษ์ที่	ชื่อหมู่ดาวฤกษ์	ความหมาย	มีดาว	หมวดฤกษ์
๑. อัมฤช	(อัมรินทร์)	ดาวม้า	๗ ดวง	ทลิตโท
๒. ภรณี		ดาวแม่ไก่	๓ ดวง	มหัทธโน
๓. กัตติกา	(กฤตติกา)	ดาวลูกไก่	๘ ดวง	โจโร
๔. โรहिณี		ดาวจุมูกม้า	๗ ดวง	ภุมิปาโล
๕. มิคสิร	(มฤคสิร)	ดาวหัวเนื้อ	๓ ดวง	เทศาตรี
๖. อัมฤ	(อามร)	ดาวฉัตร	๑ ดวง	เทวี
๗. ปุณัพพสุ	(ปุณวรสุ)	ดาวเรือชัย	๓ ดวง	เพชฌฆาต
๘. ปุสย	(ปุษย)	ดาวบู๊ยฝ้าย	๕ ดวง	ราชา
๙. อสิเลศ	(อาศเลษา)	ดาวพ้อม	๕ ดวง	สมโน

๓๐. มาฆะ	ดาวจวนร	๕ ดวง	ทลิตโท
๓๑. บุพผลัคคุนี (บุพผผลคฺคฺนี)	ดาวเพดานหน้า	๒ ดวง	มหัทธโน
๓๒. อุตตรลัคคุนี (อุตตรผลคฺคฺนี)	ดาวเพดานหลัง	๒ ดวง	โจโร
๓๓. หัตถิ (หัตถ)	ดาวฝ่ามือ	๕ ดวง	ภูมิปาโล
๓๔. จิตต (จิตรา)	ดาวจรเข้	๑ ดวง	เทศาตรี
๓๕. สาคิ (สวาตี)	ดาวกระอมน้ำ	๔ ดวง	เทวี
๓๖. วิสาข (วิสาข)	ดาวหนองลาด	๓ ดวง	เพชฌฆาต
๓๗. อнуราธ (อนุราธา)	ดาวหงอนนาค	๔ ดวง	ราชา
๓๘. เณฐู (เชษฐา)	ดาวช้างใหญ่	๑๔ ดวง	สมโน
๓๙. มูล	ดาวช้างน้อย	๙ ดวง	ทลิตโท
๔๐. ปุพผาสาพ (บุพผอาสาหม)	ดาวปากนก	๓ ดวง	มหัทธโน
๔๑. อุตตราสพ (อุตตราสาหม)	ดาวครุฑ	๕ ดวง	โจโร
๔๒. สวณ (ศรณ)	ดาวหลักชัย	๓ ดวง	ภูมิปาโล
๔๓. ธนิษฐ (ธนิษฐา)	ดาวกา	๔ ดวง	เทศาตรี
๔๔. สตัพภิสซ (สตภิสก)	ดาวมังกร	๔ ดวง	เทวี
๔๕. ปุพพภัทท (บุพภัทรปท)	ดาวราชสีห์ตัวผู้	๒ ดวง	เพชฌฆาต
๔๖. อุตตราภัทท (อุตรปท)	ดาวราชสีห์ตัวเมีย	๒ ดวง	ราชา
๔๗. เรวติ (เรวตี)	ดาวปลาดตะเพียน	๓๖ ดวง	สมโน

ชื่อฤกษ์ที่อยู่ในวงเล็บนั้น เป็นชื่อเรียกกันตามภาษาสันสกฤต ส่วนชื่อที่มีได้วงเล็บไว้เป็นชื่อที่เรียกกันตามภาษามคธ สำหรับโบราณท่านใช้เรียกชื่อตามภาษามคธเป็นหลัก.

ตามความหมายของหมู่ดาวฤกษ์นั้น บางตำราก็กล่าวแตกต่างกันไปคนละชื่อของรูปนักษัตรบ้าง เท่าที่ข้าพเจ้าเขียนลงไปในที่นี้ก็โดยอาศัยตำราที่พ้องกันหลาย ๆ เล่มเป็นการตัดสินใจ ส่วนตำราใดจะเรียกชื่อแตกต่างกันไปอย่างใดก็คงไม่ผิด

เพราะเป็นรูปสมมติขึ้นตามความหมายและความเห็นของแต่ละอาจารย์ ซึ่งมีปรากฏ
ขึ้นเป็นรูปนักษัตรที่แท้จริง จึงอาจจะเรียกให้โน้มนำไปทางรูปของนักษัตรใดก็ได้

ตำราดาวฤกษ์ของฮินดู เขาแบ่งออกเป็น ๒๘ ฤกษ์ โดยเพิ่มฤกษ์ Vega
เข้ามาในระหว่างฤกษ์ที่ ๒๑ กับฤกษ์ที่ ๒๒ ของไทยเรา เรียกชื่อว่าฤกษ์ อพิชิต
พระพรหมเป็นเทพเจ้าประจำฤกษ์ มีดาวอยู่ดวงเดียว

ข้อ ๔) การจัดหมู่ดาวฤกษ์เป็นหมวดกอง

เมื่อรวมจักรราศี ๑๒ ราศีแล้วมี ๒๗ หมู่ดาวฤกษ์ ราศีหนึ่งมี ๕ นวาศ ๑๒
ราศีจึงมี ๓๐๘ นวาศ ฉะนั้นฤกษ์หนึ่ง ๆ จึงมี ๕ ลูกนวาศ แต่คำว่านวาศในฤกษ์นี้
ไม่นิยมเรียกกัน เพราะคำว่านวาศเป็นส่วนหนึ่งของตริยางค์ จึงได้เปลี่ยนเรียกนวาศว่า
บาทฤกษ์ ฤกษ์หนึ่ง ๆ มี ๕ บาท บาทที่ ๑ เรียกว่าปฐมบาท บาทที่ ๒ เรียกทุติยะ-
บาท บาทที่ ๓ เรียกตติยะบาท บาทที่ ๔ เรียกจตุตถบาท พระเคราะห์เกษตรประจำ
บาทฤกษ์ก็คือ พระเคราะห์เกษตรประจำนวาศนั่นเอง ดังจะอธิบายต่อไป

ฤกษ์ที่ ๑ เริ่มจากเส้นปรัวัติมา (ศูนย์ตะวันออก) คือเส้นขึ้นระหว่างราศี
เมษกับราศีมิถุนต่อกัน แล้วเวียนมาทางราศีพฤษภเป็นจุดตราวงศ์ (เวียนซ้าย) จน
ครบ ๕ ลูกนวาศ หรือ ๕ บาทฤกษ์เป็นสุดเขตของฤกษ์ที่ ๑ ส่วนฤกษ์ที่ ๒ ที่ ๓
ที่ ๔ ฯลฯ ก็รับช่วงเรียงต่อกันไปตามลำดับจนครบ ๒๗ ฤกษ์ สุดท้ายที่ราศีมิถุนเรียก
ว่าหมู่ดาวฤกษ์

ดาวฤกษ์ทั้ง ๒๗ หมู่ท่านจัดรวมเข้าไว้เป็น ๓ กอง คือ:—

กองที่ ๑ ตั้งแต่ฤกษ์ที่ ๑ ถึงฤกษ์ที่ ๙	จากราศีเมษ	ถึงราศีกรกฎ
,, ๒ ,, ๑๐ ,, ๑๘ ,,	สิงห์	,, พิจิก
,, ๓ ,, ๑๙ ,, ๒๗ ,,	มิถุน	,, มิน

ต่อจากนี้ท่านเอาฤกษ์ลำดับที่ ๑ ลำดับที่ ๒ ลำดับที่ ๓ ฯลฯ จนถึงลำดับ
ที่ ๙ ของกองทั้ง ๓ มารวมกันตามลำดับเป็นหมวด ๆ ละ ๓ ฤกษ์ คงเป็น ๙ หมวด
ด้วยกันตั้งชื่อประจำหมวดใหม่ขึ้นชื่อสำหรับหมวดฤกษ์ ส่วนชื่อฤกษ์ ๒๗ หมู่ตามที่
กล่าวไว้ได้มีขึ้นเป็นชื่อเฉพาะความหมายของหมู่ดาวฤกษ์แต่ละหมู่ตามรูปนักษัตร ต่อเมื่อ

นำมารวมเป็น ๙ หมวดแล้วท่านจึงขนานนามขึ้นใหม่ ซึ่งเป็นความหมายของฤกษ์ที่จะใช้ทำการโดยตรง ไม่ใช่ชื่อของหมู่ดาว ชื่อที่ขนานนามขึ้นใหม่นี้ใช้เรียกกันในการให้ฤกษ์ว่าฤกษ์นั้นฤกษ์นี้ มิได้นำเอาชื่อของหมู่ดาวฤกษ์มาใช้ในการให้ฤกษ์ ดังจะกล่าวถึงหมวดฤกษ์ต่อไป

ข้อ ๕) ว่าด้วยหมวดฤกษ์

หมวดที่ ๑ ได้แก่ฤกษ์ที่ ๑, ๑๐, ๑๙, เรียกว่า ทลิตโทฤกษ์ แปลว่า ยากจนเชื่องใจ (ข้าพเจ้าเห็นควรใช้ความหมายนี้ว่า ผู้มักน้อย เพราะคนที่ยากจนแล้วก็คงไม่เป็นผู้ที่มักใหญ่ใฝ่สูง เช่นจะได้เงินเพียงจำนวนพันจำนวนหมื่น เขาก็ว่ามากอยู่แล้ว เพราะถ้าจะใช้ตามคำแปลแล้ว ผู้เกิดในฤกษ์นี้ที่ไม่เข้าใจความหมายหรือไม่รู้เรื่องตำนานของดาวฤกษ์ ก็จะเสียใจว่าเกิดมาในฤกษ์คนจนมิใช่หรือ ฉะนั้นผู้ที่เกิดในทลิตโทฤกษ์ จะถามว่า ทลิตโทฤกษ์หมายความว่าอย่างไร ก็ควรจะใช้คำตอบว่า ผู้มักน้อย หรือมีฉะนั้นก็ควรเดินไปใช้คำว่า “ ผู้ขอ ” แทน เพราะฤกษ์นี้เป็นฤกษ์ซุกกัก ทั้งนี้ก็เพื่อมิให้เป็นการสะเทือนใจแก่ผู้ถาม) พระอาทิตย์เป็นผู้รักษาฤกษ์ บาทฤกษ์ทั้ง ๔ อยู่ในราศีเดียวกันเป็นบูรณะฤกษ์ คือฤกษ์เต็มโดยสมบูรณ์ไม่ขาดแตกแยก บาทฤกษ์ไปอยู่คนละราศี ฤกษ์นี้สำหรับใช้ทำการขอสิ่งของต่าง ๆ ดีเพราะถือว่าเป็นฤกษ์ซุกกัก จะขออะไรใครก็ได้ง่าย เช่นขอลูกสาว ทวงหนี้ ร้องทุกข์หรือทำกิจการใด ๆ เพื่อให้ได้รับความกรุณาสงสาร เป็นต้น

หมวดที่ ๒ ได้แก่ฤกษ์ที่ ๒, ๑๑, ๒๐, เรียกว่า มหัทธโนฤกษ์ แปลว่า คนมั่งมีพระจันทร์เป็นผู้รักษาฤกษ์ บาทฤกษ์ทั้ง ๔ อยู่ในราศีเดียวกันเป็นบูรณะฤกษ์ สำหรับใช้ในการมงคลต่าง ๆ เช่นการโกนจุก ขึ้นบ้านใหม่ แต่งงาน ปลุกสร้างอาคารสถาน ฤกษ์ลาสิกขาบท สะเดาะเคราะห์ และสารพัดงานที่เกี่ยวข้องแก่การมงคลทั้งปวงนี้นัก

หมวดที่ ๓ ได้แก่ฤกษ์ที่ ๓, ๑๒, ๒๑ เรียกว่า โจโรฤกษ์ แปลว่า ผู้ปล้น หรือลักขโมย (ข้าพเจ้าใช้ความหมายว่า ผู้กล้าหาญ หรือผู้มีอำนาจ) พระอังคารเป็นผู้รักษาฤกษ์ บาททั้ง ๔ ไม่รวมอยู่ในราศีเดียวกัน คือแยกอยู่ในราศีต้น ๓ บาทอยู่ในราศีรองลงมา ๓ บาท เป็นฤกษ์ที่คาบเกี่ยวกันอยู่ ๒ ราศี จำพวกฉินทฤกษ์ คือฤกษ์ที่ขาดแตก เรียกตามศัพท์ของบาทฤกษ์ว่า เอก ขึ้นหน้าอยู่ในราศีรอง ๓ บาท จึงเอาคำว่า ตรี ต่อท้าย โดยเฉพาะบาทแรกที่อยู่ในราศีต้น เป็นบาทที่ร้ายแรงมากกว่าบาทอื่น หรือจะเรียกว่าเป็นนวางค์ที่ร้ายแรงก็ได้เช่นเดียวกัน เพราะบาทฤกษ์ก็เป็นนวางค์นั่นเอง ไม่ควรให้ฤกษ์สำหรับการมงคล ท่านใช้ในการปล้นค้าย ติทัณฑ์ทำการจู่โจมโดยฉับพลัน ทำเพื่อข่มขวัญหรือเพื่อให้มีตะบะตะระแบบโจรจึงจะดี

หมวดที่ ๔ ได้แก่ฤกษ์ที่ ๔, ๑๓, ๒๒ เรียกว่า ภูมิปาโลฤกษ์ แปลว่า ผู้รักษาแผ่นดิน พระพุธเป็นผู้รักษาฤกษ์ บาททั้ง ๔ อยู่ในราศีเดียวกันเป็นบูรณะฤกษ์ ใช้ในการมงคลต่าง ๆ หรืองานที่ต้องการความมั่นคงถาวร เช่นซื้อที่ เช่าที่ ปลูกบ้านสร้างเรือน ก่อตึก ขึ้นบ้านใหม่ แต่งงาน สรรพการมงคลทั้งปวงดี

หมวดที่ ๕ ได้แก่ฤกษ์ที่ ๕, ๑๔, ๒๓ เรียกว่า เทศาตรีฤกษ์ แปลว่าหญิงแพศยา (ข้าพเจ้าใช้ความหมายว่า ผู้ท่องเที่ยว เพื่อมิให้แสงใจแก่สตรีที่เกิดมาในฤกษ์นี้) พระเสาร์เป็นผู้รักษาฤกษ์ มีบาทฤกษ์ทั้ง ๔ อยู่ในราศีต้นและราศีรองแห่งละ ๒ บาท คือเกี่ยวอยู่ราศีละกิ่งฤกษ์ เป็นฤกษ์ขาดเรียกว่า ฟินทุฤกษ์ (ฤกษ์ขาดแตก) สำหรับใช้ในงานที่เกี่ยวข้องกับความสนุกสนาน หรืองานที่ชวนให้ประชาชนนิยมเข้ามาเพื่อความรื่นเริง เช่นการเปิดโรงมหรสพ เปิดบาร์ฮอลล์ เปิดสโมสร เปิดร้านขายของต่าง ๆ เหล่านี้เป็นต้น

หมวดที่ ๖ ได้แก่ฤกษ์ที่ ๖, ๑๕, ๒๔ เรียกว่า เทวีฤกษ์ แปลว่า นางพระยาพระพุดหัดดีเป็นผู้รักษาฤกษ์ บาทฤกษ์ทั้ง ๔ อยู่ในราศีเดียวกันเป็น บูรณะฤกษ์ สำหรับใช้ในการเข้าเฝ้าท้าวพระยา เข้าหาเจ้านาย ทำการหมั้นและสมรส ทำการเพื่อความเรียบร้อย และเพื่อให้เป็นเสน่ห์ตลอดจนสรรพการมงคลทั้งปวงได้ทุกประการ

หมวดที่ ๗ ได้แก่ฤกษ์ที่ ๗,๑๖,๒๕ เรียกว่า เพชฌฆาตฤกษ์ แปลว่า ผู้ฆ่า (ฆ่าคนที่ควรฆ่า) พระราหูเป็นผู้รักษารฤกษ์ บาทฤกษ์ทั้ง ๔ ขาดแต่ตรงกันข้ามกับโจรฤกษ์ คืออยู่ในราศีต้น ๓ บาท อยู่ในราศีรอง ๑ บาท เกี่ยวยุทธ์ทั้ง ๒ ราศี เรียกว่า ตรินิเอก คือขาดอยู่ในราศีต้น ๓ บาทจึงเอาจคำว่า ตริ นำหน้า และอยู่ในราศีรอง ๑ บาทจึงเอาจคำว่า เอก ต่อท้าย ไม่ควรให้ฤกษ์ในการมงคลเลย สำหรับใช้ในการหล่อพระทำเครื่องราง ทำตะกรุดพิศมร ซึ่งเกี่ยวแก่การลงเลขยันต์ทางไสยศาสตร์ต่าง ๆ กับใช้ในการสร้างโบสถ์วิหารศาลาการเปรียญ การออกกำจัดหรืออาชญาปราบปราม การยาตราทัพเพื่อให้เป็นเดช คด้ายกันกับโจรฤกษ์ แต่ฤกษ์นี้แรงกว่าฤกษ์โจร

หมวดที่ ๘ ได้แก่ฤกษ์ที่ ๘,๑๗,๒๖ เรียกว่า ราชารฤกษ์ แปลว่า พระเจ้าแผ่นดิน (ฤกษ์กษัตริย์) พระศุกรเป็นผู้รักษารฤกษ์ บาทฤกษ์ทั้ง ๔ อยู่ในราศีเดียวกันเป็นบูรณะฤกษ์ สำหรับใช้ในการเข้าหาเจ้านาย ขึ้นบ้านใหม่ แต่งงาน และทำการมงคลทั้งปวง

หมวดที่ ๙ ได้แก่ฤกษ์ที่ ๙,๑๘,๒๗ เรียกว่า สมโนฤกษ์ แปลว่า ฤกษ์พระ หรือผู้สงบ พระเกตเป็นผู้รักษารฤกษ์ สำหรับใช้ในงานที่เกี่ยวข้องแก่พระและทางศาสนา เช่นหล่อพระพุทธรูป สุ่มบพ ทำขวัญนาค ทำการเพื่อหวังความสงบและร่มเย็นต่าง ๆ

ข้อ ๖) อธิบายนวางค์หรือบาทฤกษ์ท้าย

โจร, เพชฌฆาตแล้ว	เทชะตรี ฤกษ์เอย
สี่บาทบมีดี	สกันน้อย
ทลิตโท, ปฐะมี	ร้ายอยู่
สมณะอดสานต้อย	นอกนิน ดิงาม

อธิบายว่า บาทฤกษ์ทั้ง ๔ ของฤกษ์โจร ฤกษ์เพชฌฆาต และฤกษ์เทคา ตรินั้น เป็นบาทฤกษ์ ที่ร้ายทั้งสี่ ส่วนบาทต้นของทลิตโทฤกษ์ กับบาทสุดท้ายของสมโนฤกษ์นั้น เป็นบาทฤกษ์ที่ไม่สู้ดี นอกจากนั้นเป็นบาทฤกษ์ที่ดุทั้งสี่

ฉะนั้น บาทฤกษ์หรือดวงค์ทั้ง ๔ ในฤกษ์โจโร เพชฌฆาต และเตศาตรีจึงเป็นบาทฤกษ์ที่ร้ายไม่ควรแก่การมงคลทั้งปวง ในการให้ฤกษ์สำหรับงานมงคล โหรไม่ควรจะกำหนดเวลาของฤกษ์ให้ตกอยู่ในบาทฤกษ์ที่ร้ายทั้ง ๓ หมวดนี้ คือไม่วางลัคนาในดวงฤกษ์ให้เกาะอยู่ในบาทฤกษ์เหล่านั้น

ส่วนฤกษ์ทลิตโท หมวดที่ ๑ กับฤกษ์สมโน หมวดที่ ๔ นั้น ความจริงบาทฤกษ์ทั้ง ๔ ตกอยู่ในราศีเดียวกันเป็นบูรณะฤกษ์ แต่มีข้อแม้อยู่ว่าเป็นฤกษ์ที่ขาดตอนออกจากกองฤกษ์ ดังได้กล่าวมาแล้วว่า ดาวฤกษ์ ๒๗ หมู่นั้นแบ่งออกเป็น ๓ กอง ๆ ละ ๔ ราศี ฤกษ์ทลิตโทเป็นฤกษ์เริ่มต้นของกอง และฤกษ์สมโนเป็นฤกษ์สุดท้ายของกอง จึงเห็นได้ว่าบาทที่ ๑ ของฤกษ์ทลิตโทเป็นบาทเริ่มต้นกอง เรียกตามศัพท์โหรว่า บาทพะยะกะริชัง ได้แก่นางค์องค์การ ซึ่งเป็นนางค์ต้นของราศี เมษ, สิงห์, ธนู และบาทที่ ๔ ของฤกษ์สมโนเป็นบาทสุดท้ายของกองฤกษ์ เรียกว่า จัตตุรฤกษ์ ได้แก่นางค์พฤหัสบดีซึ่งเป็นบาทท้ายของราศี กรกฎ, พิจิก, มิน ฉะนั้น จึงถือว่าบาทฤกษ์ทั้ง ๒ ประเภทนี้เป็นบาทที่ขาดตอนจากกองอื่น หรือเป็นหัวต่อท้ายต่อระหว่างกองฤกษ์ อนึ่งหมู่ดาวฤกษ์ซึ่งปรากฏอยู่บนท้องฟ้าก็ขาดตอนจากเขตของกองดาวฤกษ์ด้วยเหมือนกัน ท่านว่าบาทฤกษ์เหล่านี้เสื่อมไปไม่ควรแก่การมงคลบางอย่าง แต่บางอาจารย์ก็ทักท้วงเอาไว้ว่าไม่สู้ดีตลอดทั้ง ๔ บาทฤกษ์ทั้งนี้คงจะเห็นว่าพระเคราะห์ผู้รักษารฤกษ์เป็นบาปพระเคราะห์ แต่ข้าพเจ้าถือเฉพาะบาทต้นทลิตโทฤกษ์กับบาทสุดท้ายของสมโนฤกษ์เท่านั้น เพราะโบราณท่านจัดบาททั้ง ๒ ของฤกษ์นี้ให้เข้าอยู่ในประเภทจัตตุรฤกษ์ ซึ่งท่านมิได้เหมาหมดทั้ง ๔ บาท แต่อย่างไรก็ตามก็ยังมีส่วนร้ายน้อยกว่าบาทฤกษ์ที่ขาดแยกโดยแยกราศีกันอยู่ คือจำพวกที่บาทฤกษ์ทั้ง ๔ มิได้รวมอยู่ในราศีเดียวกัน

บาทฤกษ์ที่ขาดอยู่ในราศีเพียงบาทเดียว คือบาทที่ ๑ ของโจโรฤกษ์ ได้แก่นางค์พฤหัสบดีซึ่งขาดอยู่ในราศีธาตุไฟ คือ เมษ, สิงห์, ธนู เรียกว่าเอกตรีนิ กับบาทที่ ๔ ของฤกษ์ เพชฌฆาต ได้แก่นางค์จันทร ซึ่งขาดอยู่ในราศีธาตุน้ำ คือ

กรกฎ, พิจิก, มิน เรียกว่าตรินิเอก รวม ๖ บาทนี้ร้ายนักเป็นศีลันที่ทำลายทั่วไป ตามทางพยากรณ์มีว่า เมื่อลัคนาจรหรืออินทภาษบาทจันทร์จรมาตกอยู่ในบาทฤกษ์ทั้ง ๖ นี้ หากมีดาวบาปพระเคราะห์มาทับอีกด้วยแล้ว ท่านว่าซาตาเข้าซาตในระหว่างนั้นจะถึงตาย ความแรงเสมอด้วยนวางค์ที่เป็นลฤกษะ จึงห้ามมิให้วางลัคนาฤกษ์ให้เกาะอยู่ในบาทฤกษ์เหล่านั้นเป็นอันตราย แม้ผู้ที่เกิดมาก็ดี ถ้าวัดลัคนากำเนิดเข้าเกาะอยู่ในนวางค์ทั้ง ๖ นี้ ท่านว่าจะอัปเดนมิตมนต์ มักประสบเหตุการณ์ร้ายแรงในชีวิต มิฉะนั้นก็จะเป็นคนพิกลพิการ หูหนวก ตาบอดไปด้วยประการต่าง ๆ

ส่วนบาทฤกษ์ที่ขาดอยู่ในราศีละ ๓ บาท คือบาทที่ ๒,๓,๔, ของโจโรฤกษ์ ได้แก่ นวางค์ ๗,๗,๕, (เสาร์, เสาร์, พฤษภ) ซึ่งขาดอยู่ในราศีธาตุดิน คือ พฤษภ, กันย์, มกร, ในประเภทเอกตรินิ กับบาทที่ ๑,๒,๓, ของฤกษ์ไพธมชาติ ได้แก่ นวางค์ ๗,๔,๖, (อังคาร, พุศ, ศุกร) ซึ่งขาดอยู่ในราศีธาตุลม คือ มิถุน, ตุลย์, กุมภาพันธ์, ในประเภทตรินิเอกรวม ๑๘ บาทนั้นนับเข้าอยู่ในประเภทร้ายแรงเหมือนกันกับบาทฤกษ์ที่ขาดอยู่ในราศีเพียงบาทเดียว

อีกประเภทหนึ่งบาทฤกษ์ขาดอยู่ในราศีละ ๒ บาท คือบาทที่ ๑,๒, ของฤกษ์เทศาตรี ได้แก่ นวางค์ ๑,๔, (อาทิตย์, พุศ) ซึ่งขาดอยู่ในราศีธาตุดิน คือ พฤษภ, กันย์, มกร กับบาทที่ ๓,๔ ของฤกษ์เดียวกัน ได้แก่ นวางค์ ๖,๓ (ศุกร, อังคาร) ซึ่งขาดอยู่ในราศีธาตุลม คือ มิถุน, ตุลย์, กุมภาพันธ์ ทั้ง ๑๒ บาทนี้เรียกว่าดินฤกษ์ หรือฤกษ์พันทุบาทว์ นับเข้าอยู่ในประเภทร้ายแรงเช่นกัน แต่รองลงมาจากประเภทเอกตรินิและตรินิเอก

บทที่ ๒ กฎข้อห้ามในการให้ฤกษ์สำหรับงานมงคล

ข้อ ๑) กฎเกณฑ์ห้าม

การให้ฤกษ์สำหรับงานมงคลนั้น ผู้ให้ฤกษ์ก็ต้องระมัดระวังถึงกฎเกณฑ์ต่างๆ ที่ท่านห้ามไว้มิให้นำมาใช้ การให้ฤกษ์ก็ต้องดูทั้งฤกษ์ล่างและฤกษ์บนให้สอดคล้องต้องกันดีทุกประการฤกษ์ที่ให้นั้นจึงจะสมบูรณ์ มีความสุขเจริญเป็นสวัสดิมงคลแก่เจ้างาน แต่ข้อห้ามในการให้ฤกษ์นั้นมีมากมายหลายสิบประการยากที่จะหลักพันไปได้ทุกข้อ เมื่อเป็นเช่นนี้ก็จำต้องระมัดระวังข้อสำคัญๆ เป็นเกณฑ์ก่อน คือหลักเบื้องต้นที่ร้ายมาก ส่วนข้อปลีกย่อยที่มีส่วนร้ายแต่เพียงบางเบา นั้นแม้จะหลักไม่พันก็จำเป็นจะต้องชั่งน้ำหนักดูว่าให้มีส่วนดีมากกว่าส่วนร้าย เกินก่อนจำนวนไปแล้วก็นับว่าพอใช้ได้

หนึ่งมีข้อใหญ่ใจความอยู่ก็คือ ความมุ่งหมายของการที่จะทำนั้นมุ่งถึงอะไรเป็นสำคัญ เช่นการค้าขายก็มุ่งหวังที่จะได้ทรัพย์สินเงินทองเข้ามาเป็นส่วนกำไรให้งอกงาม ก็ต้องระวังอย่าให้เรื่องทรัพย์สินในดวงฤกษ์นั้นเสีย คือให้พระเคราะห์ที่เป็นศรีและภุมมะอยู่ ในตำแหน่งที่ดี ถ้าให้ฤกษ์ในการปลูกบ้านสร้างตึกความมุ่งหมายก็ต้องการความมั่นคงถาวรปราศจากโจรภัยอัคคีภัย ก็ต้องระวังให้มั่นคงในเรื่องหลักฐานและอำนาจ คือให้พระเคราะห์ที่เป็นเดชและมุตะอยู่ในตำแหน่งที่ดี ฯลฯ เหล่านี้เป็นต้น สำหรับกฎเกณฑ์ที่ท่านห้ามไว้นั้นมีมาก ตั้งแต่ละครแต่ละครจารย์ไม่สามารถจะนำมาพรรณนาไว้ให้ครบถ้วนในที่นี้ได้ หัวข้อที่เขียนไว้ในตำราเล่มนี้ก็พยายามเขียนไว้เท่าที่ข้าพเจ้าได้เคยใช้เป็นหลักมาเท่านั้น เพื่อให้ท่านดูง่ายจึงเขียนเพียงหัวข้อไว้ก่อน ส่วนข้อไขหรือคำอธิบายนั้นจะได้เขียนไว้ในข้อต่อไป หมายเลขประจำข้อที่อยู่ในวงเล็บนั้นหมายความว่าร้ายห้ามให้ฤกษ์ทำการมงคล ส่วนที่มีวงเล็บไว้ก็ขึ้นแต่เพียงพอประมาณ เมื่อจะหลักให้พันมิได้และมีเกณฑ์อย่างอื่นดีอยู่แล้วก็ทำได้ ดังหัวข้อต่อไปนี้.

(๑) ห้ามเผาผีวันศุกร์ โทณจุกวันอังคาร แต่งงานวันพุธ กับห้ามดิถีสงฆ์ ๑๔, เมาผี ๑๕, นารี ๑๓, สมรส ๗.

- (๒) ห้ามวันดับ วันพระเคราะห์ยก (เว้นจันทร์) วันสุริยคราส จันทร-
คราส วันอวมานโชน
- (๓) ห้ามวันดิถีมหาศุภย์
- (๔) ห้ามวันที่เป็นดิถีร้ายประจำวัน
- (๕) ห้ามวาระมหาศุภย์
- (๖) ห้ามฤกษ์มหาศุภย์
- (๗) ให้ดูตามฤกษ์กนกนารี (ฤกษ์บน)
- (๘) ให้พิจารณาดูในฤกษ์ตามเกณฑ์วัน
- (๙) ห้ามวันชุลบ
- (๑๐) ห้ามวันไทยป่วยกำพร้าว
- (๑๑) ห้ามวันดิถีอายุกรรมพลาย (วันดาวกำพลาย)
- (๑๒) ห้ามวันกาฬกิติเดิมของเจ้างาน
- (๑๓) ถ้าฤกษ์แต่งงานต้องดูวันที่มีดิถีเรียงหมอน
- (๑๔) ห้ามวันจุม
- ๑๕, ไม่ควรทำในวันอุบาทว์โลกาวินาศประจำปี
- ๑๖, ห้ามวันยุคฤกษ์
- ๑๗, ห้ามวันที่อาทิตย์จรอยู่ ๒ ราศี และวันที่อาทิตย์มีองศา ๐ (สูญ)
- ๑๘, ให้ดูตามเกณฑ์จักษุมายา
- ๑๙, ห้ามวันนาที่ฤกษ์ชั่ว
- ๒๐, ห้ามวันพระจันทร์สถิตย์ราศีปลายธาตุ
- ๒๑, ห้ามวันที่ราหูจรมากุมหรือเล็งจันทร์ในดวงฤกษ์
- ๒๒, ห้ามวันราหูสวรมภ์

๒๓, ห้ามวันมฤตยูประจำปี

๒๔, ห้ามวันที่จันทร์ในดวงฤกษ์เป็น อริ, มรณะ, วินาศน์, แก่จันทร์เต็ม

๒๕, ห้ามวันกาฬกิณีจรของเจ้างาน

๒๖, ไม่ควรทำในวันตกภูมิเดิมของเจ้างาน คือวันที่เป็นบวรา

๒๗, ไม่ควรทำในวันที่เป็นสัตว์แก่วันเกิด

ข้อ ๒) คำอธิบายกฎ

(๑) เฝ้าวันศุกร์ ท่านห้ามไว้เพราะชื่อของวันว่า ศุกร์ หมายถึง สุข เมื่อเอาสุขไปทำให้แก่ผู้ตาย คือไปทำงานอมงมลเสีย ถือว่าความทุกข์จะตกอยู่แก่คนภายหลัง เพราะสุขกับทุกข์เป็นของคู่กัน จึงมีคำพังเพยว่า “เฝ้าวันศุกร์ ให้ทุกข์คนยัง” คือให้ทุกข์แก่ทายาทของผู้ตาย

โกนจุกวันอังคาร ถือว่าเป็นวันแรง เพราะอังคารเป็นวันเจ้าแห่งสงคราม ควรแก่การออกสู้รบและงานที่ต้องการความกล้าแข็งเด็ดขาด จึงไม่ควรแก่งานมงคล วันอังคารนี้ท่านถือเกือบตลอดทุกงานที่เป็นการมงคล เช่นขึ้นบ้านใหม่มักเกิดเหตุแต่งงานมักเกิดทะเลาะวิวาทหุบกั๊กกันระหว่างคู่สามีภรรยา จึงให้งดเสีย

แต่งงานวันพุธ ทางโหราศาสตร์ถือว่าพุธเป็นดาวที่เปลี่ยนแปลงง่ายไม่แน่นอน จึงไม่ควรใช้ในการแต่งงานเพราะจะทำให้เปลี่ยนใจออกใจหย่าร้างกันได้ง่าย บางตำราห้ามแต่งงานในวันพฤหัสบดีด้วย เพราะเป็นวันครูท่านว่าแรง ฝ่ายชายมักแพ้ยายุฝ่ายหญิง บางตำรากล่าวว่าเป็นวันทางศาสนาเพราะพฤหัสบดีเท่ากับองค์สมเด็จพระพรหมณ์ มักจะขาดความสุขทางกามารมณ์ เรื่องนี้ข้าพเจ้าเห็นว่าคงเป็นเพราะท่านแต่เก่าก่อนได้สังเกตมา เห็นว่าผู้ที่ทำกรในวันดังกล่าวแล้วมักได้รับผลชั่วเสมอ จึงเลยตั้งเป็นกฎเกณฑ์ห้ามไว้ เพราะยังไม่มีหลักฐานอย่างอื่นมาประกอบเลย

ส่วนสงฆ์ ๑๔ นั้น ห้ามสำหรับทำการให้แก่พระหรืองานที่เกี่ยวข้องแก่พระ เช่นบวชนาค ลาอุปสมบท ฯ คงจะถือว่าวันนี้เป็นวันโกน พระท่านปลงผมกันเป็นการตัดราศีจึงไม่ควรทำงานอย่างอื่นให้แก่สงฆ์ ห้ามทั้งดิถีขึ้นแรม

แผ่นี่ ๑๕ นั้นห้ามเฉพาะงานฉาปนกิจอย่างเดียวกันขึ้นและแรม ๑๕ คำ
นารี ๑๑ ห้ามสำหรับทำกิจการเกี่ยวแก่สตรี เช่นโกนจุกเด็กหญิง หรือทำ
งานที่เกี่ยวข้องกับสตรีเพศอย่างใด ๆ ไม่ควรทำในวันขึ้นหรือแรม ๑๑ คำ

สมรต ๗ นั้นห้ามเฉพาะวันแต่งงาน เว้นแต่วันขึ้น ๗ คำซึ่งตรงกับวันดิถี
เรียงหมอน ในข้อนี้ทางจังหวัดเพชรบุรีถือกันมาก ยิ่งวันศุกร์ ๗ คำไม่ว่าขึ้นหรือ
แรมยังถือกันเคร่งครัดมากขึ้นมิให้ทำการแต่งงานกันในวันนั้นเลย คงจะหมายถึงคำ
โคลงของวันพินทุบาทวที่ว่า “ศุกร์เจ็ดอาจารย์เจ้า ว่าวันนรินทร์” กระจ่าง?

(๒) วันดับ คือวันสิ้นเดือนทางจันทรคติ และท่านหมายถึงวันสิ้นปี วัน
สุริยคราสและวันจันทรคราสด้วย เฉพาะวันปลายเดือนไปถึงวันสิ้นเดือนโบราณห้าม
ไว้ถึง ๓ วัน คือในระหว่าง ๓ วันจะสิ้นเดือน เรื่องนี้มีอธิบายไว้ในหนังสือฤกษ์งาม
ยามดีโดยละเอียดแล้ว

วันพระเคราะห์ยก ท่านเว้นไว้เฉพาะวันจันทรยกองค์เดียว นอกจากนั้น
ห้ามวันยก แต่บางอาจารย์ว่าวันอาทิตย์ยกนั้นถ้าไม่ใช่ ๐ องศาแล้วพอทำได้ เช่น
อาทิตย์ยกวันนั้นจริงแต่มีองศาขึ้นถึง ๖ ท่านว่าทำได้ สำหรับข้าพเจ้าไม่สู้เต็มใจนัก
เพราะจะองศาเท่าใดก็ตามถือว่าเป็นวันยกเหมือนกัน

วันอมมานโณ คือวันสุดท้ายการโคจรของจันทร์ที่มีเศษเต็มที่ครบ ๖๘๒ ซึ่ง
จะต้องเพิ่มดิถีขึ้นอีก ๑ ตามวิธีคำนวณทางสุริยยาตร์ วันนั้นจะมีบอกไว้ในปฏิทินไทรว่า
“โณ” ถือเป็นข้อห้ามสำคัญข้อหนึ่ง

วันสุริยคราสและวันจันทรคราส เรื่องนี้ท่านกล่าวไว้แต่เพียงว่า “อนึ่งเมื่อ
จันทรคราส สุริยคราสทุกราตรี หน้าสัตตะวาริ หลังสัตตะวาริ” ฉะนั้น ทางเกจิ
อาจารย์จึงลงความเห็นต่างกันเป็น ๓ นัย คือ

นัยหนึ่งว่าห้ามวันข้างหน้า ๗ วัน และวันข้างหลังอีก ๗ วันรวมเป็น ๑๔ วัน
ตามกฎที่กล่าวไว้ตรงทีเดียว บางอาจารย์ถือเคร่งครัดเลยไม่ยอมให้ฤกษ์ทำการมงคล
ตลอดเดือนนั้น ถือว่าความแรงของคราสแผ่ไปถึงทำให้ดาวพระเคราะห์ต่างๆ หมด
กำลังไป.

นัยหนึ่งว่า ท่านห้าม ๗ วัน คือหมายถึงข้างหน้า ๓ วัน ข้างหลัง ๓ วัน กับวันกลางที่เป็นคราสอีก ๑ วันรวมเป็น ๗ วัน ตามนัยนี้คุณพระญาณ ฯ ท่านบอก ว่าพอแล้ว ถ้าจะห้ามกันถึง ๑๔ วันก็จะหาวันที่ฤกษ์ได้ยากในเดื่อนั้น

นัยหนึ่งว่า ท่านห้าม ๗ วันนั้น คือนับจากวันคราสมาข้างหน้าถึงวันที่ ๗ นั้น ห้ามวันหนึ่ง กับนับไปข้างหลังถึง ๗ วันตรงวันใดห้ามวันนั้นอีกวันหนึ่ง คงรวมเป็น ๓ วัน ทั้งวันคราสด้วย เรื่องนี้ข้าพเจ้าพบในตำราเก่าแก่ว่า “เมื่อวันสุรยจันทรที่ ๗ วันหน้าหลัง จงยับยั้งอย่าทำการมงคลใหญ่ทั้ง ๓ วันเดื่อนนั้นจะสิ้นไป ฤกษ์จะ ดีสักเท่าใดอย่าควรปอง” ตามนัยนี้อาจจะหมายถึงนับข้างหน้าวันคราส ๗ วันหนึ่ง ๆ กับนับถอยหลังมาอีก ๗ วันอีกวันหนึ่งก็เป็นได้ ทั้งนี้อย่างใดจะผิดถูกขอทั้งไว้ให้ท่าน ตัดความเอาบ้าง สำหรับข้าพเจ้าถืออย่างง่าย ๆ คือ ๑๔ วันไว้ก่อนเพื่อพลาด

(๓) ดิถีมหาศุภ เป็นดิถีที่อันตรายร้ายมาก ทางโหรากรรมกันก็ไม่ยอม ให้ฤกษ์ทำการมงคลในวันนี้ หมายถึงเมื่อพระอาทิตย์โคจรอยู่ราศีใด ท่านห้ามวัน นั้นแรมตามกฎของราศีนั้นใช้เป็นวันทำการ ดังคำอรรถมีว่า.

(แบบที่ ๑)

เมษ	กรกฎ	ฉลู	พฤษภ	กุมภ	จตุตถ
เมถุน	กันย	อัฐ	ธนู	มิน	ทุติย
สิงห์	พิจิก	ทศ	ตุล	มังกร	ทวาต

ดิถีมหาศุภ แบบที่ ๑

ราศี	เมษ	พฤษภ	มิถุน	กรกฎ	สิงห์	กันย	ตุล	พิจิก	ธนู	มกร	กุมภ	มิน
ดิถีมหาศุภ	๖	๔	๘	๖	๑๐	๘	๑๒	๑๐	๒	๑๒	๔	๒

ตามเกณฑ์ที่กล่าวแล้วนี้มีอยู่ในคัมภีร์ของเก่า และโหราจารย์มาก เช่น คุณ พระญาณเวท คุณหลวงธรรณินิธิญาณ ก็ใช้ตามเกณฑ์นี้ แต่ในตำราโลกธาตุของ

ท่านเจ้าคุณพรหมมุนี กล่าวไว้ชัดแจ้งกันอยู่ ๕ ราศี คือราศี สิงห์, ดุลย์, พิจิก, มกร, กุมภ์ นอกจากนั้นตรงกัน ต่างก็กล่าวไว้เป็นคำอรรถด้วยกันดังนี้.

เมษ	กรกฎ	ฉลู	พฤษภ	สิงห์	จตุตถ
เมถุน	อัฐ	ธนู	เม	ตุล	มังกร
พิจิก	พาร	กุม	หุติ	ธ	มิน

ดิถีมหาศุภย์ แบบที่ ๒

ราศี	เมษ	พฤษภ	มิถุน	กรกฎ	สิงห์	กันย์	ตุลย์	พิจิก	ธนู	มกร	กุมภ์	มีน
ดิถีมหาศุภย์	๖	๔	๘	๖	๔	๘	๑๐	๑๒	๒	๑๐	๑๒	๒

ฉะนั้นขอท่านผู้ช่วยคิดว่าพิสดารนี้ดูว่าควรจะใช้ตำราใดกันแน่ สำหรับข้าพเจ้าได้เคยใช้อย่างตำราแรกมาก่อนก็ยังคงใช้ของเดิมอยู่ แต่ก็ไม่กล้ายืนยันว่าตำราใดจะผิด ท่านที่ใช้ตำราโลกธาตุก็กล่าวแต่เพียงว่า เมื่อไล่ดิถีในตารางดูแล้วเห็นว่า สัมพันธ์กันดี คือไม่ลัดกันจนอย่างตำราแรก เพียงเท่านั้นข้าพเจ้ายังไม่เห็นด้วยเพราะ ยังไม่ใช่เหตุผลที่แท้จริง ที่ข้าพเจ้ารักจะใช้ตำราแรกอยู่ก็เพราะมีพ้องกันอยู่หลายตำหรับ เช่นอีกตำหรับหนึ่งก็กล่าวไว้ว่า.

๑ ดูพระอาทิตย์สถิตย์ เมถุน, กันย์ราศี ห้ามดิถีอัฐ, สิงห์, พิจิก, ทล, เมษ, กรกฎนั้นฉลู, ธนู, มีนราศี ห้ามดิถีหุติ, พฤษภ, กุมภ์, จตุตถ, ดุลย์, มังกร, ทวาทขึ้นแรมนับเหมือนกัน อาทิตย์นั้นเป็นกำหนด มีงานจงพลันงดเป็นดิถีมหาศุภย์.

๑ อย่าทำการมดี จะเกิดเหตุใหญ่ โภภย์จกมี พึงหลีกพึงหนี จึงพ้นโทษ (ข้อนี้กล่าวห้ามดิถีมหาศุภย์).

๑ วรฤกษ์อันใด จะไกลหมดจะปลดปล่อย ยังทวนาทิทย ว่าฤกษ์นั้นมิเป็นกร (ข้อนี้หมายความว่าฤกษ์ใดอีก ๒ นาฬิกาจะสุดฤกษ์ท่านห้าม).

๑ มาดาอันใดสุด จะใกล้หุขยั้งตรवार แต่ไตรยัมมีดาว สุทธิติที่ขึ้นอย่างใด (ข้อนี้ท่านห้ามวันปลายเดือน นับแต่ระยะ ๓ วันตอนจะขึ้นเดือนทางจันทรคติ)

๑ ยังตั้งวัจระระ อวสารจะใกล้เคียง พรณระสาโน วาระว่าเป็นปลายปี (ข้อนี้ท่านห้ามวันขึ้นปี.)

๑ อนึ่งเมื่อจันทรคราส สุริยคราสทุกวาทรี หน้าสัตตะวารี หลังสัตตะวาราว (ข้อนี้ท่านห้ามวันสุริย์, จันทร ดังกล่าวมาแล้ว.)

๑ ทั้ง ๕ ประการกล กัดลอปดาภา จงจิตวิจารณ์ว่า อย่าขาดจากเรือนไกล ห้ามสิ่งอันมงคล กลกล่าวทั้งโชคชัย สร้างสรรพสิ่งอันใด ห่อนสำเร็จดังเจตเจง อันบังคับฤษ์ อย่าละเพิกให้ไหลหลง ถึงใดก็อย่าปลง จงละเว้นเช่นตำรา.

(๔) คติร้ายประจำวัน วันที่ตรงกับคติร้ายประจำวันนั้นท่านเรียกว่า “ถูกษ์ล้าง” ควรต้องเลือกหาวันที่ดีสำหรับทำการมงคล ต้องหลีกเลี่ยงอย่าให้ตรงกับวันร้าย เช่น วันดิถีพิฆาต, วันยมขันธ์ฯ ที่นับว่าเป็นวันร้ายมากสำคัญ ๆ ดังได้ทำตารางไว้เพื่ออ่านดูง่ายดังต่อไปนี้:--

ตารางคติร้ายประจำวัน

อาทิตย์	จันทร์	อังคาร	พุธ	พฤหัสบดี	ศุกร์	เสาร์	ชื่อและความหมาย
๑	๓	๕	๗	๙	๑๑	๑๓	อัมฤตโชค ความสำเร็จผล ดีมาก
๑๔	๑๖	๑๘	๒๐	๒๒	๒๔	๒๖	มหาสิทธิโชค ความสำเร็จอันดียิ่ง ..
๒๙	๓๑	๑	๓	๕	๗	๙	สิทธิโชค (มหาวัน) การสมปรารถนา ..
๑๒	๑๔	๑๖	๑๘	๒๐	๒๒	๒๔	ดิถีพิฆาต (วันพระกาฬลง) อันตรายต่างๆ ร้ายมาก
๑๖	๑๘	๒๐	๒๒	๒๔	๒๖	๒๘	ยมขันธ์ กองนรกไฟจะไหม้ ..
๑๙	๒๑	๒๓	๒๕	๒๗	๒๙	๓๑	ทรธิก วันหลบหลักร้าย ..
๒๒	๒๔	๒๖	๒๘	๓๐	๓๑	๑	ทักทิน วันทักท้วงดิถีเย็น ร้าย
๒๕	๒๗	๒๙	๓๑	๑	๓	๕	ทักทินไฟ (ดิถีปนาศ) จะล้มเลิกหย่าร้าง ร้ายมาก
๒๘	๓๐	๑	๓	๕	๗	๙	อัคนีโรธ (โลกาวินาศ) วันย่อยยับ ..
๓๑	๑	๓	๕	๗	๙	๑๑	ทินสนธิ์ วันไร้ผล ร้าย
๓	๕	๗	๙	๑๑	๑๓	๑๕	กาฬภัย วันสัตรู ..

ขอคัดที่มาแห่งตำราอาจารย์คงซึ่งกล่าวเป็นคำกลอนบอกวันดีดีร้ายไว้ เพื่อให้จดจำได้งายดังนี้:-

๑) จะกล่าวฤกษ์ร้ายมี ๒ แห่ง อาจารย์แจ้งว่าพรรณदैวบรรหาร วันอาทิตย์ดีดีอิฐฐวาร์ จันทร์สถาน ๓ คำจำเวียนชัย อังคาร ๙, พุธ ๒ พฤหัสบดี ๔ ศุกร์คำหนึ่งดีทำการได้ เสาร์ดี ๕ นิราภัย นามในอมฤคโชคชาณ.

๒) วันอาทิตย์ ๑๔ มีมงคล จันทร์ ๑๒ ครอบผลเป็นแก่นสาร ๑๓ คำกุมโมวโรการ พุธ ๔ คำอันอำไพ พฤหัสบดีดีสัตตะศุภคติ ศุกร์ ๑๐ สวัสดิ์ได้ฤกษ์ใหญ่ เสาร์ ๑๕ มหาสิทธิโชคชัย ปลอดภัยพูนผลมงคลควร.

๓) อาทิตย์ ๑๑ จันทร์ ๕ ไม่รำคิ, อังคารนั้น ๑๔ ดีดีถวัน, พุธ ๑๐ คำครบประจบจบ, พฤหัสบดีส่วน ๙ คำเป็นลาคัญ, ศุกร์ ๑๑ เสรีจสุภคติ, เสาร์ ๔ สิทธิโยชยัน, ท่านแบ่งไว้เป็นฝ่ายข้างดีครั้น, ต่อขึ้นนั้นกล่าวฝ่ายร้ายว่าคาณ,

๔) จะเริ่มกล่าวฤกษ์ร้ายบรรยายคิด, วันอาทิตย์ ๑ คำ, จันทร์จุฑาณ, อังคาร ๖ พุธ ๙ พฤหัสบดี ๕ นิราการ, ศุกร์วาร ๓ คำจำใส่ใจ, วันเสาร์ ๗ ทักทินนามอย่าทำกิจ.

๕) อาทิตย์ ๔ จันทร์ ๒ ตกร้ายใหญ่, อังคาร ๑ พุธ ๓ จงจำไว้, พฤหัสบดี ๙ ศุกร์ ๗ เร่งเช็ดคาม, เสาร์ ๑ คำนามพรธิกรวัน.

๖) อาทิตย์นั้น ๑๒ ว่าชำสาม, จันทร์ ๑๑, เจ็ดอังคารพานจะตาม, พุธอีก ๓ คำนันว่าวันไฟ, พฤหัสบดี ๖ ศุกร์ ๘ ดีถวัน, เสาร์ส่วนนระมีเมธิไซ, ชื่อว่ายมขันธท่านสวรรคไว้, ทั้งชนแรมนับได้ดังใจอง.

หมายเหตุ ตามกล่าวแล้วนี้มีในตำราของเก่าเรียกว่าตำราอาจารย์คง ถือว่าสำคัญนัก ต่อไปอีกตำราหนึ่งก็เป็นของเก่าเหมือนกัน ตรวจนแล้วเห็นว่าสอดคล้องกันหลายอาจารย์ จึงนำมาแต่งเป็นกลอนลงไว้ด้วย.

๗) ตำราหนึ่งนันทานสวรรคไว้, อาทิตย์ได้คติที่ ๑๒, จันทร์ ๑๑ เจ็ด

อังคารพาดคนอง, พุธ ๓ ต้องครู ๒ ตกที่ร้าย, ศุกร์ ๕ เสาร์ ๕ ดิถีพิฆาต, อย่ามุ่ง
มาทำการบวชนานหาย.

๔) อาทิตย์ ๑ สี่จันทรนั้นทำลาย, ภูมิ ๒ ร้าย ๕ พุธสุตราดี, ครู ๕ ศุกร์
๓ เสาร์ ๓, เว้นยามเช้าในตำราว่าดี, ทักทินนามชั่วร้ายไข่มายดี, ตามคัมภีร์กล่าว
มาโหราจารย์.

๕) อาทิตย์ ๑๒ จันทร ๑๑ อังคาร ๑๐, พุธ ๕ เฉลิมบอดิสาร, พุธหัดดี ๕
ศุกร์ ๕ เช็ดราคาญ, เสาร์ ๖ ตกสถานทักทินไฟ.

๑๐) อาทิตย์ ๕ จันทร ๖ สิบอังคาร, พุธवार ๓ สาราว่าไว้, ครู ๕ ศุกร์
๕ เสาร์ ๑, เสาร์ ๑ ได้นามอักษิโรวัน.

๑๑) อาทิตย์ ๕ จันทร ๒ กัดอ้งห้าม, อังคาร ๕ พุธ ๓ ทานกล่าวขวัญ,
พุธหัดดี ๑ ศุกร์ ๕ ไม่เข้ากัน, เสาร์ ๕ นั้นทินคุนย์ธาตุรโดย.

๑๒) อาทิตย์ ๕ จันทร ๖ ตกที่ร้าย, อังคาร ๑๕ พุธ ๕ ว่าหวนโหย, ครู ๑
ศุกร์ ๒ ต้องรวงโรย, เสาร์ ๑๐ โดยทานว่ากาพิกณี.

ตามกล่าวแล้วนี้ การให้ฤกษ์เพื่อการมงคลก็ตั้งแต่วันทีบอไว้ว่าร้ายมาก
นั้นเสีย ส่วนวันที่บอกไว้แต่เพียงว่าร้ายนั้น หากมีส่วนอื่นดีมากอยู่แล้วก็พอกระทำได้

(๕) จารมะหาคุนย์ นับว่าอยู่ในเกณฑ์ร้ายเหมือนกัน หมายถึงเมื่อพระ
อาทิตย์โคจรอยู่ราศีใด ห้ามวันทำการตามกฎของราศีนั้น หลักเกณฑ์จะอย่างไร
ไม่ปรากฏ สังเกตดูแล้วยังดีความไม่ออก เช่นราศีเมษนั้นอาทิตย์เป็นมหาอุจอยู่ใน
เกณฑ์ดี แต่ดิถีมหาคุนย์ห้ามใช้วันอาทิตย์ หรือท่านจะมีหลักเกณฑ์อื่นใดที่มีเหตุผล
และทดลองมาแล้ว จึงกล่าวบังคับไว้ สำหรับข้าพเจ้าไม่ค่อยจำได้นำมาใช้บ่อยนัก
เพราะมีปรากฏอยู่ไม่กี่ตำราตามเกณฑ์ดังนี้.

วาระมหาศุภย์

ราศี	เมษ	พฤษภ	มิถุน	กรกฎ	สิงห์	กันย์	ตุลย์	พิจิก	ธนู	มกร	กุมภ์	มีน
วาระมหาศุภย์	๑	๖	๒	๔	๗	๗	๕	๖	๖	๒	๕	๖

(๖) ฤกษ์มหาศุภย์ นับเข้าอยู่ในเกณฑ์ร้ายเท่ากับวาระมหาศุภย์ หมายถึงเมื่อพระอาทิตย์โคจรอยู่ในราศีใดท่านห้ามมิให้ใช้ฤกษ์ตามกฎหมายของราศีนั้น ดังนี้

ฤกษ์มหาศุภย์

ราศี	เมษ	พฤษภ	มิถุน	กรกฎ	สิงห์	กันย์	ตุลย์	พิจิก	มกร	ธนู	กุมภ์	มีน
ฤกษ์มหาศุภย์	๑๐	๑๓	๑๕	๑๖	๑๘	๑๒	๒๔	๒๗	๒	๑๘	๖	๘

(๗) ฤกษ์กนกนารี ตำราของท่านว่าได้แก่ฤกษ์บน คือจำกัดไว้ว่าฤกษ์ทั้ง ๒๗ หมู่ในวันใดพระจันทร์โคจรเข้าเกาะอยู่ในฤกษ์ใด จะดีหรือร้ายอย่างใดสำหรับวันเป็นวัน ๆ ไปมีผอยหายไว้ทุกฤกษ์ แต่ตำราขัดแย้งกันอยู่หลายฤกษ์จึงได้เขียนลงไว้ทั้ง ๒ อย่าง ที่ถูกต้องตรงกันก็มี ข้าพเจ้าได้ตรวจสอบถึง ๓ ตำรา ถ้าข้อความในฤกษ์ใดตรงกันก็จะเขียนไว้เพียงประโยคเดียว ถ้าขัดแย้งกันก็จะเขียนไว้อีกประโยคหนึ่งและวงเล็บ กับมีเครื่องหมาย ? ไว้ข้างท้าย และเขียนตามข้อความเดิมเพื่อรักษาของเก่าให้ท่านได้พิจารณาดู ดังนี้

ฤกษ์ ๑. ทำการวัน.....

๑. ชื่อไชยจักร์ทำการดีมีลาภ (ชื่อลักษณะโชคทำการดีนัก)
๒. ชื่อทะเลกทำการดีมีลาภ (ชื่อทะเลโชคทำการดีนัก)
๓. จะพลัดพรากจากกันมีดี (ชื่อพยาธิโชคจะเจ็บไข้ตาย หรือจะพลัดพรากจากกันแล้ว)
๔. มีดี ห้าม หากคุณมิได้ (ชื่ออัปมงคลโชคทำการจะตายแล้ว)

๕. จะพลัดพรากจากกันมิดี (ชื่อมรณะโชคทำการมิดีแล)
๖. มิดีสวัสดิ์ยินดีแล (ชื่ออมฤตโชคทำการต่าง ๆ ดีแล)
๗. จะเจ็บไข้จะเป็นเหตุต่าง ๆ (ชื่อโรคโชคจะเจ็บไข้มิดีแล)

ฤกษ์ ๒. ทำการวัน.....

๑. จะให้เจ็บไข้มิดีแล (ชื่อพยาธิโชคทำการแล้วจะเจ็บไข้แล)
๒. จะพลัดพรากจากกันและเจ็บไข้แล (ชื่อมรณะโชคจะพลัดพรากจากกัน)
๓. ดีทิเป็นความสุขเย็นใจแล (ชื่อสุขโชคทำการดีนักแล)
๔. เป็นมงคลดีทิเจริญดีแล (ชื่อมงคลโชคทำการจะอยู่เย็นเป็นสุขแล)
๕. ดิมิดาแล (ชื่อวิथाโชคไปต่างเมืองจะมีโชคเพราะความรู้แห่งตนแล)
๖. ชื่อดีทิทำการดีมีลาภผลแล (ชื่อศุภโชคดีนักแล)
๗. จะร้อนใจต่าง ๆ มิดี (ชื่อวินาสนะโชคมิดีแล)

ฤกษ์ ๓. ทำการวัน.....

๑. มีความสุขเย็นใจเจริญแล (ชื่ออมฤตโชคบริบูรณ์ดีแล)
๒. มิดีจะเจ็บไข้จะตายแล (ชื่ออวสานโชคทำการมีจำเริญแล)
๓. มิดีห้ามการมงคลทั้งปวง (ชื่อขศโชคเป็นมงคลดีนัก)
๔. จะเกิดอุปาทนและถ้อยความ (ชื่อโลกยะโชคจะเกิดทุกข์มิดีแล)
๕. เมื่อแรกมีลาภภายหลังจะเจ็บไข้ (ข้อมมีทุกข์มากอย่าทำแล)
๖. จะดำดีพลัดพรากจากกันแล (“ ”)
๗. มิดีจะเป็นพยาธิเจ็บไข้แล (ข้อมมีทุกข์มากอย่าทำแล)

ฤกษ์ ๔. ทำการวัน.....

๑. ทำการมงคลดีแล (ทราวมิดีร้ายนักแล)?
๒. ดีจะมียศศักดิ์มากแล
๓. จะพลัดพรากจากพี่น้องแล

๔. ขุนนางจะบูชาสิ่งอันพึงใจแด่
๕. จะจากกันและจะมีเหตุต่าง ๆ แล
๖. มิตีท่านว่าจะเป็นความแล
๗. มิตีจะจากกันแล

ฤกษ์ ๕. ทำการวัน.....

๑. มิตีจะตายแล
๒. มิตีจะมีทุกข์ภายหลัง (ต้นดีปลายร้ายแล)
๓. มิตีจะเป็นทุกข์แล
๔. ดีจะเป็นนายแก่ท่านแล (มิตีอย่าทำแล) ?
๕. ดีแต่ภายหลังลูกเมียจะตายแล (ต้นดีปลายทุกข์แล)
๖. สิทธิดีมีความสุขแล
๗. มิตีจะจากกันแล (ต้นร้ายปลายดีแล)

ฤกษ์ ๖. ทำการวัน.....

๑. แรกทำมิตีแต่ภายหลังจะมีความสุข
๒. จะยินดีการงานท่านจะผูกแล (ต้นดีปลายร้ายแล)
๓. มิตีท่านจะผูกมือแล (ร้ายไม่ควรทำแล)
๔. มิตีจะตายห้ามแล (ร้ายทุกอย่างแล)
๕. มิตีจะร้อนใจนักแล
๖. ดีมีความสุขนักแล
๗. มิตีจะจากกันแล

ฤกษ์ ๗. ทำการวัน.....

๑. ดีจะได้เข้าของเงินทองแล
๒. ทำการแล้วเดือนหนึ่งจะมีลาภแล (ทำการประสิทธิ์ทุกอันแล)

๓. ทำการเย็นใจแล (ดีอายุเย็นแล)
๔. จะมีสวัสดิ์ที่ท่านรักแล
๕. สิทธิการแต่ภายหลังจะเจ็บไข้แล (ดีที่แรกภายหลังจะเจ็บไข้แล)
๖. ดีมีสุขสิทธิอายุเย็นแล
๗. จะล้มตายเจ็บไข้แล

ฤกษ์ ๘. ทำการวัน.....

๑. จะจากกันแต่ภายหลังดีแล (จะได้ลาภดีจะมีชัยชนะแล)
๒. จะพลัดพรากจากกันภายหลังดีแล (มีดีอย่าทำแล) ?
๓. มีสวัสดิ์แต่ภายหลังผูกไมตรีดีแล (จะได้สักการบูชาดีแล)
๔. มีดีจะตายแล (ทำการแล้วไปต่างเมืองจะมีลาภ) ?
๕. จะพรากจากกันตายแล
๖. จะมีภัยหามลมิได้แล (จะต้องโทษแล)
๗. ดีท่านจะรักจะมีเข้าของข้าคน (จะเจ็บไข้มีดีแล) ?

ฤกษ์ ๙. ทำการวัน.....

๑. มีเงินทองท่านรักแล (มีลาภต่าง ๆ แล)
๒. สวัสดิ์ดีมีชัยชนะแล (แรกดีภายหลังร้ายแล) ?
๓. มีชัยชนะท่านบูชาแล (จะต้องหอกดาบอย่าทำแล) ?
๔. ไปต่างเมืองสิทธิการแล (ดีมีลาภมาก)
๕. จะได้เข้าของ ๆ ผู้ไข้เจ็บ (อายุเย็นจะมีสุขแล)
๖. มีดีท่านจะผูกขึ้น (จะเกิดอุปาทวีแล)
๗. ดีแต่ภายหลังจะไข้เจ็บ (จะได้ช้างม้าโคกระบือดีแล) ?

ฤกษ์ ๑๐. ทำการวัน.....

๑. ดีมีลาภแล (จะได้เข้าของอยู่เย็นเป็นสุขแล)

๒. ดีแต่ภายหลังจะจากกัน (จะได้ลากทวิบาทจตุบาทแล)?
๓. ดีมีลาก (มีดีไฟจะไหม้แล)?
๔. ดีมีลาก สิ่งของหายจะได้ (ต้นดีภายหลังจะเจ็บไข้แล)?
๕. ได้แก้วแหวนแต่แล้วจะมีทุกข์ (สุขสบายดีแล)?
๖. เป็นมงคลดีนักแล

๗. ดีอุดมมีวิวัฒนาเข้าคน (จะได้บุญบุญธรรมแล)

ฤกษ์ ๑๑ ทำการวัน

๑. ดีกล้าหาญ (ทำการอันใดหามงคลมิได้แล)?
๒. ดีประกอบไปด้วยประโยชน์ต่างๆ แล
๓. ไฟจะไหม้หามงคลมิได้แล
๔. แรกทำดีภายหลังจะเจ็บไข้ (จะได้ดีเมื่อภายหลังแล)?
๕. ยืนดีมีความสุขมาก (จะได้ลากแล).
๖. สิทธิการมีประโยชน์ (มีดีแล)?
๗. จะได้ลูกเมียอันดี (มีดีแล)?

ฤกษ์ ๑๒ ทำการวัน

๑. ไม่มีสุขสักวันแล (ทำการมงคลประสิทธิแล)?
๒. ดีผู้หญิงกลัวเกรงแล (จะมีลากเข้าคนแล)
๓. ทำแล้วเพื่อจ้านงค์แล (จะเกิดอันตรายมีดี)?
๔. หาประโยชน์มิได้โดย (จะเสียของอย่าทำ)
๕. จะได้เข้าของมากดีแล (จะเกิดอุปัทวแล)?
๖. เป็นมงคลเพื่อเสียของแล (ห้ามทำการมีดีแล)
๗. ทำการแล้วจากกันแล (ห้ามทำการมีดีแล)

ฤกษ์ ๑๓ ทำการวัน

๑. มงคลประเสริฐแล (สัตว์จะให้ลากแล)

๒. สิทธิได้เข้าของแด

๓. ชุมนางจะรักให้ได้อำนาจอันดี (ศัตรูจะให้โทษมิได้)?

๔. จะเสียสิ่งของอย่าทำเลย (จะได้ลาภจากจุฑาบทวิบาทแด)?

๕. ทำการนานแล้วลาภกันแด (คุณแดโทษเท่ากันแด)

๖. จะมีลาภเพื่ออุบาทว์มี (จะได้ลาภแด)

๗. ทำการนานไฟจะไหม้แด (จะเจ็บไข้แด)

ฤษี ๑๔ ทำการวัน

๑. มีข้าคนวิคควายเท่ากับมีศัตรูแด (จะเกิดอุบาทว์แด)

๒. เป็นมงคลได้อำนาจของแด

๓. ศัตรูจะทวงโทษท่านอย่าทำเลย (จะเกิดพยาธิแด)

๔. จะได้สิ่งดีเพื่อจากกัน (สุขทุกข์เท่ากันแด)

๕. ได้ดีด้วยกันแต่ภายหลัง (ทำการดีนัก)?

๖. สวัสดิ์ได้อำนาจของเงินทอง (ห้ามการมงคลทั้งปวง)?

๗. มีชัยชนะภายหลัง (ห้ามการมงคลทั้งปวง)?

ฤษี ๑๕ ทำการวัน

๑. มีดีมีทุกข์มาก (มีลาภอุดมดี)?

๒. เป็นมงคลรุ่งเรือง (จะมีโทษภัยแด)?

๓. จะเป็นความมิดอย่าทำเลย (ร้ายกับดีเท่ากัน)

๔. สวัสดิ์มีชัยชนะแต่จะจากกัน (ร้ายมากกว่าดีแด)

๕. มีอำนาจมากทุกอันแด

๖. จะได้เงินทองภายหลังจะด่างกัน (ห้ามทำการทุกอย่าง)

๗. ดีมีลาภเป็นมงคลแด (ห้ามทำการทุกอย่าง)?

ฤษี ๑๖ ทำการวัน

๑. ทำการดีมีลาภผล (ออกศึกดีแด)

๒. ทำการจะมีโทษมิดีแล
๓. ตีมีลาภชนะโสตร (ห้ามการมกคมิติ)?
๔. ทำการแล้วภายหลังด่ากัน (ห้ามการมีลาภ)?
๕. มิดีเพื่ออุบาทว์แล (สัตว์จะให้ลาภแล)?
๖. กุมเพื่อเกรงจะต้องมัตถุมมือ (จะได้เข้าของอุตมณัก)?
๗. ตีมีความสุขใจแล (ห้ามการแล้วจะได้ลาภแล)

ฤกษ์ ๑๗ ทำการวัน.

๑. ทำการแล้วจะตายแล
๒. ไฟจะไหม้จะตายแล (ห้ามการมกคตทั้งปวงแล)
๓. ทำการแล้วจะเป็นโทษ (ห้ามการมกคตทั้งปวงแล)
๔. เป็นมกคมีของมากตี (ห้ามการมกคตทั้งปวง)?
๕. ตีมีชัยชนะจะได้สัตว์ ๔ เท้า ๒ เท้า (คุณแลโทษเท่ากัน)?
๖. จะได้เข้าของอุตม (คุณและโทษเท่ากัน)?
๗. เป็นมกคมีชัยชนะแล

ฤกษ์ ๑๘ ทำการวัน.

๑. มิดีทำการมิพินโทษแล (ห้ามการประสิทธิทุกอันแล)?
๒. ทำการจะเจ็บไข้แล
๓. ไฟจะไหม้มิดีแล
๔. ไฟจะไหม้เข้าจะลักของแล (ห้ามการเป็นสุขดีแล)?
๕. ท่านจะผูกมือดีแล (จะได้ความสุขแล)
๖. แรกเป็นมกคภายหลังจะเป็นโทษ (ห้ามการแล้วจะได้ลาภแล)?
๗. เป็นมกครุ่งเรืองดีแล (ห้ามการแล้วจะเจ็บไข้แล)?

ฤกษ์ ๑๙ ทำการวัน.

๑. ทำได้สิทธิแล (ห้ามการจะฉิบหายมิดี)?

๒. ทำการจะจากพรากกันแล (ทำการชุดมดีจะได้ลาภ)?

๓. จะมีภัยจากพี่น้อง (จะเกิดอุปัทรมิติ)

๔. ทำการมีความสุขดีแล (ห้ามทำการทุกอย่างแล)?

๕. ทำการดีมีข้าคนวิวาทวาย (ห้ามทำการทุกอย่าง)?

๖. มีความสุขดีทุกอัน (ห้ามทำการทุกอย่าง)?

๗. ทำการนานแล้วจะไข้เจ็บแล (ห้ามทำการทุกอย่าง)

ฤกษ์ ๒๐ ทำการวัน.

๑. จะจากกันจะเจ็บไข้แล (ประกอบด้วยเข้าของดีแล)?

๒. ท่านจะบูชาแล (จะเจ็บไข้อย่าทำแล)?

๓. จะเกิดอุปัทรมิไฟจะไหม้ (จะรุ่งเรืองปรากฏดีแล)?

๔. เป็นมงคลแต่ว่าไฟจะไหม้แล (หาประโยชน์มิได้แล)

๕. จะมีทุกข์ไข้ใจแล (จะเกิดโรคภัยไข้เจ็บแล)

๖. มิติจะเจ็บตาย (จะมีชัยชนะแล)?

๗. ทำการใด ๆ ดีทุกอันแล

ฤกษ์ ๒๑ ทำการวัน.

๑. ประกอบด้วยเข้าของมากแล (ประสิทธิทุกอย่างแล)

๒. ทำการจะเจ็บไข้จะตายแล (ทำการใด ๆ ดินักแล)?

๓. มีสุขรุ่งเรืองคนรักมากแล (ห้ามอย่าทำแล)?

๔. จะได้เข้าของมากนักแล

๕. จะเจ็บไข้ตาย (ทำการชุดมดินัก)?

๖. ดินักชัยชนะดินักแล

๗. ทำการดีพอไข้แล (ทำการชุดมนัก)

ฤกษ์ ๒๒ ทำการวัน.

๑. สิทธิการดีทุกอันแล (ทำการแล้วไฟจะไหม้แล)?

๒. สิทธิสวัสดิ์มีความสุขแล
๓. ทำการมีสวัสดิ์แล (จะเจ็บไข้มิตี) ?
๔. มีความสุขเย็นใจแล (จะเจ็บไข้มิตี) ?
๕. อุดมดินักแล (ทำการจะอยู่เย็นเป็นสุข)
๖. สิทธิการดีทุกอันแล
๗. อุดมดินักแล (มิตีไฟจะไหม้แล) ?

ฤกษ์ ๒๓ ทำการวัน

๑. ทำการมีทันแลไฟจะไหม้ (เจริญดินักแล) ?
๒. สุขกับทุกข์เท่ากันแล (ร้ายนักไฟจะไหม้แล)
๓. อุดมทำการใดดีทุกอัน (ร้ายนักไฟจะไหม้แล) ?
๔. สิทธิการเป็นมงคล (จะเจ็บไข้แล) ?
๕. อุดมดีมีความสุขเย็นใจ (จะเจ็บไข้แล) ?
๖. จะไข้ตายมิตีแล (อุดมดินักแล) ?
๗. ทำการมีทันแลจะมีเหตุต่าง ๆ (อุดมดินัก) ?

ฤกษ์ ๒๔ ทำการวัน ...

๑. ทำการอันใดรุ่งเรืองดีทุกอันแล (มีจำเวญอย่าทำแล) ?
๒. ดีมีความสุขเย็นใจแล (มีจำเวญอย่าทำแล) ?
๓. ทำการมีทันแลจะมีเหตุ (ทำการเป็นมงคลแล) ?
๔. ห้ามอย่าทำการมิตีแล (จะต้องจำจองมิตีแล)
๕. มิตีจะเจ็บไข้ (เป็นสวัสดิ์คิมงคลแล) ?
๖. ทำการดีมีลาภแล (มิตีสัตว์จะเบียน) ?
๗. เป็นสวัสดิ์รุ่งเรืองแล (สัตว์จะทำร้ายมิตีแล) ?

ฤกษ์ ๒๕ ทำการวัน

๑. ทำการอันใดมิตีดีสักอันแล (ทำการมงคลดินัก) ?

๒. ทำการดีทุกอันแด
๓. ทำการนานแล้วดีแด
๔. ห้ามไม่มีดีแด (ทำการเจริญดีแด) ?
๕. ดีมีชัยชนะแด
๖. ทำการมีศัตรูแด
๗. ทำการมีศัตรูแด

ฤกษ์ ๒๖ ทำการวัน

๑. ดีมีเข้าของมากแด
๒. ดีทักการทุกเมื่อมีชัยชนะแด
๓. ดีเป็นมงคลทุกอันแด
๔. ทำการเป็นมงคลดีแด
๕. ทำการจะร้อนใจแต่ทว่ามีเข้าของมาก (มิดีไฟจะไหม้) ?
๖. มิดีจะเป็นพยาธิแด (ตันทักแด) ?
๗. จะจากพรากกันแด (มิดีจะเกิดอุปาทว)

ฤกษ์ ๒๗ ทำการวัน

๑. ทำการดีมีความสุขแด
๒. ทำการอันใดประสิทธิแด
๓. มีความสุขสวัสดิ์ดีแด
๔. ทำการดีมีลาภแด
๕. มิดีไฟจะไหม้แด
๖. ทำการประสิทธิแต่จะร้อนใจแด
๗. ทำการจะจากกันมิดีแด

หมายเหตุ ฤกษ์กนกนารีนันทันถือว่าสำคัญในการให้ฤกษ์มากอยู่เรียกกันว่าเป็นฤกษ์
บน เพราะได้มาจากอาศัยเกณฑ์ตำพระจันทร์เกาะฤกษ์เป็นวัน ๆ ไป หากจะมีสิ่งอื่น

เสียบ้าง ถ้าฤกษ์ดีแล้วพอทำได้ แต่บางข้อที่ตำราขัดแย้งกันจนตรงกันข้ามดีเป็นร้ายก็มี เช่นนักษัตรที่จะตัดดินเพราะไม่มีโอกาสจะค้นคว้าหาข้อเท็จจริงได้ เมื่อเกิดแย้งกันขึ้นถึงกับดำเป็นขาวแล้ว ข้าพเจ้าใช้วิธีดีและร้ายเข้ามาเปรียบเทียบเอา ถ้าวันที่จะทำนั้นเป็นดีที่ตัดก็ทำได้ เพราะตำราฤกษ์ยืนยันว่าดีอยู่ตำราหนึ่งแล้ว ตัดตำราที่ว่าร้ายให้เป็นโมฆะไป ข้าพเจ้าใช้อย่างนี้เป็นข้อพิจารณา ส่วนที่ขัดแย้งกันแต่เพียงเล็กน้อยก็คงจะไม่เป็นไรนัก พอจะตัดดินใจเล็งเลือกใช้ได้ตามกาลเทศะ อนึ่งข้าพเจ้าได้นำฤกษ์ตามเกณฑ์วันซึ่งเป็นอีกประเภทหนึ่งเข้ามาเขียนต่อจากฤกษ์กนกนารีแทรกไว้ในข้อ ๘ นั้นด้วย เพื่อให้ได้มีข้อเปรียบเทียบอีกเกณฑ์หนึ่ง สำหรับฤกษ์กนกนารีเพื่อให้ดูได้สะดวกได้ทำตารางไว้ต่อไปแล้ว โดยนำเอาตำราว่าด้วยฤกษ์นี้ ๓ ฉบับด้วยกันเป็นเครื่องตัดสิน และขอให้เข้าใจเครื่องหมายในตารางไว้ก่อน เพราะเป็นเครื่องหมายที่สมมติขึ้นแทนข้อความเท่านั้น คือ:—

ooo หมายถึง ดีมาก.

oo ,, ดีมากกว่าร้าย ถ้าเกณฑ์อย่างอื่นดีทำได้.

o ,, ร้ายมากกว่าดี ต้องมีเกณฑ์ที่สำคัญ ๆ ดีหลายอย่างจึงทำได้

+ ,, ร้ายมาก ห้ามทำการมงคลทั้งปวง.

จัดตารางสำเร็จต่อไป.

ตารางถักยักนกนาร

ฤกษ์	อาทิตย์	จันทร์	อังคาร	พุธ	พฤหัสบดี	ศุกร์	เสาร์
๑	๐๐๐	๐๐๐	+	+	+	๐๐๐	+
๒	+	+	๐๐๐	๐๐๐	๐๐๐	๐๐๐	+
๓	๐๐๐	+	+	+	๐	+	+
๔	๐	๐๐๐	+	๐๐๐	+	+	+
๕	+	๐	+	๐๐	๐	๐๐๐	๐
๖	๐๐	๐๐	+	+	+	๐๐๐	+
๗	๐๐๐	๐๐๐	๐๐๐	๐๐๐	๐๐	๐๐๐	+
๘	๐๐	๐	๐๐๐	๐๐๐	+	+	๐๐
๙	๐๐๐	๐๐	๐	๐๐๐	๐๐๐	+	๐๐
๑๐	๐๐๐	๐๐	๐	๐๐	๐๐	๐๐๐	๐๐
๑๑	๐๐	๐๐๐	+	๐๐	๐๐๐	๐๐	๐
๑๒	๐๐	๐๐๐	๐	+	๐๐	+	+
๑๓	๐๐๐	๐๐๐	๐	๐	๐๐	๐๐	+
๑๔	+	๐๐๐	+	๐๐	๐	๐๐	+
๑๕	๐	๐๐	๐	๐	๐๐๐	๐	๐๐
๑๖	๐๐๐	+	๐	๐๐	๐	๐	๐๐๐
๑๗	+	+	+	๐๐	๐๐	๐๐	๐๐๐
๑๘	๐	+	+	+	๐	๐๐	๐๐
๑๙	๐๐	๐๐	+	๐	๐๐	๐๐	+
๒๐	๐๐	๐๐	๐	+	+	+	๐๐๐
๒๑	๐๐๐	๐๐	๐	๐๐๐	๐๐	๐๐๐	๐๐๐
๒๒	๐๐	๐	๐	๐๐	๐๐๐	๐๐๐	๐
๒๓	๐	๐๐	๐	๐	๐๐	๐๐๐	๐๐
๒๔	๐๐	๐๐	๐	+	๐	๐	๐๐
๒๕	๐	๐๐๐	๐๐๐	๐๐	๐๐๐	+	+
๒๖	๐๐๐	๐๐๐	๐๐๐	๐๐๐	๐๐	๐๐๐	๐
๒๗	๐๐๐	๐๐๐	๐๐๐	๐๐๐	๐๐	๐๐	๐

๘. ถูกษ์ตามเกณฑ์วันนั้นเป็นกฎเกณฑ์อีกประเภทหนึ่ง บอกให้ทราบว่ามีดาวฤกษ์ทั้ง ๒๗ หมู่ นั้น ในวันใดจะเป็นโชคร้ายหรือดีอย่างไร แต่เมื่อสอบดูกับฤกษ์กนกนารีแล้วมีขัดแย้งกันเหมือนกัน การที่นำมาเขียนไว้ในที่นี้ด้วยก็เพื่อให้ท่านได้พิจารณาดู อนึ่งตำราเกี่ยวกับโหราศาสตร์บางเล่มกล่าวถึงชื่อโชคร้ายประจำวันไว้ ท่านจะได้ทราบชื่อโชคที่กล่าวถึงในตำรานั้นว่าได้มาจากฤกษ์ใดประจำวันไหนตามกฎเกณฑ์แห่งฤกษ์ตามเกณฑ์วันนั้น

ฤกษ์ตามเกณฑ์วัน

ฤกษ์ วันอาทิตย์ เกณฑ์ ๖

๑. ชื่อจักรโชคร้าย
๒. พยาธิโชคร้าย
๓. พันธโชค ทำการดี
๔. นิยมผลโชค พอดี
๕. ท้นทะโชค จะตาย
๖. สิทธิโชค ดิ้นกัก
๗. กัดยานโชค ดิ้นกัก
๘. สิทธิโชค ดีทุกอัน
๙. นิจาจะทลโชค ร้าย
๑๐. มหาสัพพะโชค ดี
๑๑. สิทธิโชค ดี
๑๒. มฤตยูโชค ร้าย
๑๓. อันธโชค ชั่ว
๑๔. มงคลสิทธิโชคดี

ฤกษ์ วันอาทิตย์ เกณฑ์ ๖

๑๕. มฤตยูโชค ร้าย
๑๖. อุดมโชค ดี
๑๗. มฤตยูโชค ชั่ว
๑๘. อันธโชค ชั่ว
๑๙. มฤตยูโชค ชั่ว
๒๐. พาลโชค ร้าย
๒๑. บุบผะโชค ดิ้นกัก
๒๒. สิทธิโชค ดิ้นกัก
๒๓. บุบผะโชค ดิ้นกัก
๒๔. โสภาโชค ดี
๒๕. กัมมาโชค ดี
๒๖. ชีวะโชค ดี
๒๗. ทุกขโชค ร้าย

ฤกษ์ วันจันทร์ เกณฑ์ ๒

๑. ชื่ออุทัยะโชค ดีมาก
๒. ภัยะโชค ชั่วร้าย
๓. เสตรโชค ร้าย
๔. มุสตะโชค ดี
๕. อมิตรโชค พอดี
๖. ภัยะโชค ร้าย
๗. ชัยะโชค ดี
๘. อาญุโชค ดีนัก
๙. วิหารโชค จากกัน
๑๐. ภัยะโชค ชั่ว
๑๑. ธัญญะโชค ดี
๑๒. ปุณณะโชค จากกัน
๑๓. ธัญญะโชค ดีเป็นสุข
๑๔. หิตะโชค ดีมาก

ฤกษ์ วันอังคาร เกณฑ์ ๕

๑. ชื่อพยาธิโชค ชั่วร้ายอย่าทำ
๒. อมฤตโชค ดีทำ
๓. ปาปะโชค ชั่วร้ายอย่าทำ
๔. จักรโชค ร้ายอย่าทำ
๕. ทันตะโชค ชั่วอย่าทำ
๖. พยาธิโชค มิดี
๗. สิทธิโชค ดี

ฤกษ์ วันจันทร์ เกณฑ์ ๒

๑๕. สิทธิโชค ดี
๑๖. มหาสัพพะโชค ดีนัก
๑๗. ทะณะโชค ดีบ้าง
๑๘. โรคะโชค ร้ายมาก
๑๙. ภัยะโชค ดีนัก
๒๐. อุปปะโชค ดี
๒๑. อมิตรโชค ดีบ้าง
๒๒. โสกะโชค ดีนัก
๒๓. โสกะณะโชค ดีนัก
๒๔. ปาปะโชค ร้าย
๒๕. ปาปะโชค ร้าย
๒๖. ชีวะโชค ดียิ่ง
๒๗. ปุณณะโชค จะจากกัน

ฤกษ์ วันอังคาร เกณฑ์ ๕

๘. สุชีโชค ดีนัก
๙. สิทธิโชค ดีนัก
๑๐. อันธะโชค ชั่วร้าย
๑๑. มงคลสิทธิโชค ดี
๑๒. ทุกขโชค มิดี
๑๓. มฤตยูโชค มิดี
๑๔. นัฐฐะโชค ร้าย

ฤกษ์ วันอังคาร เกณฑ์ ๕

๑๕. วิโรธโชค ชั่ว
๑๖. พุทธโชค มีดี
๑๗. สุนทรโชค มีดี
๑๘. อันธโชค ร้าย
๑๙. สิทธิโชค ดี
๒๐. ภัยชะโชค ร้าย
๒๑. อุบัติโชค ร้าย

ฤกษ์ วันอังคาร เกณฑ์ ๕

๒๒. ตะระดาโชค ดี
๒๓. อุบัติโชค ชั่ว
๒๔. มิตรโชค ร้าย
๒๕. อันธโชค ชั่วร้าย
๒๖. อมิตรโชค พอดี
๒๗. ปุณณะโชค จากกัน

ฤกษ์ วันพุธ เกณฑ์ ๑

๑. ชีวมฤตยูโชค มีดี
๒. พัทธโชค ดีนัก
๓. อมิตรโชค ดีบ้าง
๔. พยาธิโชค ร้าย
๕. อมิตรโชค ดีบ้าง
๖. มรณะโชค ชั่วร้าย
๗. สิทธิโชค ดี
๘. จักรโชค ร้าย
๙. ทูตโชค ชั่วร้าย
๑๐. ภัยชะโชค ชั่วร้าย
๑๑. พยาธิโชค ชั่ว
๑๒. ทะณะโชค ดีบ้าง
๑๓. ชะนะโชค จากกัน
๑๔. ธัญญะโชค ดีบ้าง

ฤกษ์ วันพุธ เกณฑ์ ๑

๑๕. ปุณณะโชค จากกัน
๑๖. สิทธิโชค ดี
๑๗. อตมะโชค ว่าดี
๑๘. นัฐโชค ร้าย
๑๙. มหาสัพพะโชค ดี
๒๐. กระณะโชค ดีบ้าง
๒๑. อมิตรโชค ร้าย
๒๒. สิทธิโชค ดี
๒๓. มิตรโชค ร้าย
๒๔. กลณะโชค ดีบ้าง
๒๕. พันทะโชค ดี
๒๖. ปุณณะโชค จากกัน
๒๗. อุตมโชค ดี

ฤกษ์ วันพฤหัสบดี เกณฑ์ ๔

๑. ชื่อจักรโชค ร้าย
๒. ทะมะโชค ดีบ้าง
๓. พยาธิโชค ร้าย
๔. สิทธิโชค ดี
๕. สิทธิโชค ดี
๖. อันธโชค ร้าย
๗. อมิตรโชค พอดี
๘. อุตมะโชค ดีนัก
๙. ชะนะโชค จากกัน
๑๐. ขัยยะโชค ดี
๑๑. ปิยะโชค ดี
๑๒. นิธปะโชค พอดี
๑๓. วิบุโชค ดีนัก
๑๔. กัดละหะโชค ชั่ว

ฤกษ์ วันศุกร์ เกณฑ์ ๐

๑. ชื่ออมิตรโชค ดี
๒. สานัยยะโชค ดียิ่ง
๓. พุรังคะโชค ร้าย
๔. มังคลสิทธิโชค ดี
๕. มังคลสิทธิโชค ดี
๖. สิทธิโชค ดี
๗. บุสสะโชค ดี
๘. ณะยะโชค ร้าย

ฤกษ์ วันพฤหัสบดี เกณฑ์ ๔

๑๕. อันธโชค ร้าย
๑๖. พุัฐุระโชค ร้าย
๑๗. กระบะโชค ดี
๑๘. พันทะโชค ดี
๑๙. ชีวะโชค ดี
๒๐. หินะโชค ชั่ว
๒๑. ไสยะโชค ดีนัก
๒๒. ไสยทิโชค ดียิ่ง
๒๓. กณะนะโชค ดีบ้าง
๒๔. สัมพะโชค ดี
๒๕. ขัยยะโชค ดี
๒๖. สัมพะโชค ดียิ่งให้เร่งทำการ
๒๗. สิทธิโชค ดียิ่ง

ฤกษ์ วันศุกร์ เกณฑ์ ๐

๙. มฤตยูโชค ร้าย
๑๐. กัดละหะโชค ชั่ว
๑๑. อมิตรโชค ดี
๑๒. มังคลสิทธิโชค ดี
๑๓. บุสสะโชค ดี
๑๔. บุสสะโชค ดี
๑๕. อมิตรโชค ดี
๑๖. อัฐุระโชค ชั่วบ้าง

ฤกษ์ วันศุกร์ เกณฑ์ ๐

๑๗. ธัญญะโชค ดี
๑๘. ปุบผะโชค ดี
๑๙. ปุณณะโชค ดี
๒๐. มฤตยูโชค ร้าย
๒๑. อันธะโชค ร้าย
๒๒. ชีวะโชค ดีอยู่

ฤกษ์ วันศุกร์ เกณฑ์ ๐

๒๓. สัมพะโชค ดี
๒๔. สัมพะโชค ดี
๒๕. สุขโชค ดีอยู่
๒๖. สัมพะโชค ดียิ่งให้เร่งทำการ
๒๗. สิทธิโชค ดียิ่ง

ฤกษ์ วันเสาร์ เกณฑ์ ๓

๑. ชื่อพยาธิโชค ร้าย
๒. สัมพะโชค ดีมีสุข
๓. อุตมะโชค ดีนัก
๔. นิมลโชค ร้าย
๕. อมิตรยูโชค ดีบ้าง
๖. อมิตรยูโชค ดีบ้าง
๗. ชันธะโชค เป็นพยาธิ
๘. ทุกขโชค ชั่ว
๙. ชัยชนะโชค ดี ทาชามาก
๑๐. ภินนะโชค ดีนัก
๑๑. อุปัตตมะโชค ดี
๑๒. ชีวะโชค ดีนัก
๑๓. มังคลสิทธิโชค ดีนัก
๑๔. บรรพตยูโชค ร้าย

ฤกษ์ วันเสาร์ เกณฑ์ ๓

๑๕. อมิตรโชค ดี
๑๖. มฤตยูโชค ร้าย
๑๗. สุขโชค ดี
๑๘. สิทธิโชค ดี
๑๙. โสภะโชค ดี
๒๐. อมิตรโชค ดี
๒๑. สุขโชค ดี
๒๒. ชีวะโชค ดีอยู่เร่งทำการ
๒๓. สุขโชค ดีอยู่เร่งทำการ
๒๔. โสภะโชค ดี
๒๕. ภาวะโชค ร้าย
๒๖. ธนะโชค ดี
๒๗. จักรโชค ร้าย

ฤกษ์ตามเกณฑ์วันนั้นท่านตั้งชื่อฤกษ์เปรียบเทียบไว้ให้ทราบ ว่า เมื่อพระจันทร์
โคจรเข้าเกาะฤกษ์ใดในวันใดจะดีหรือร้าย พิจารณาเหตุก็คล้าย ๆ กับฤกษ์กนกนารี

จะเป็นแบบเดียวกันก็ได้ ผิดกันก็ตีบอกชื่อโชคไว้ด้วย เพื่อให้ผู้จะให้ฤกษ์เลือกดูว่า ฤกษ์ในวันที่จะทำการนั้นจะดีหรือร้ายอย่างไร สำหรับฤกษ์นี้ข้าพเจ้าไม่ค่อยได้ใช้ การที่นำมาเขียนไว้ก็เพื่อให้ท่านผู้ศึกษาได้ทราบหลักเกณฑ์แห่งที่มาไว้หลาย ๆ อย่าง เท่านั้น หากประสงค์จะใช้จักได้หาใช้ได้ทันการ

(๕) วันชุลบ, วันชดบ, ราศีชดบ, ฤกษ์ชดบ ๓ อย่างนี้อยู่ในประเภทที่ เรียกว่าวันชดบเหมือนกัน ถือว่าร้ายหนักอยู่ มีเกณฑ์คำนวณคือ ให้ตั้งจุดศักราชปี ที่จะทำการนั้นลง เอา ๑๑๒๐ บวกตั้งเป็นเกณฑ์ตราไว้

เอา ๗ ทหารเกณฑ์ เศษเป็นวันชดบ ถ้าทำการตั้งวันชดบเจ้าการจะตายจริง

เอา ๑๒ ทหารเกณฑ์ เศษเป็นราศีชดบ ถ้าทำการวันราศีชดบข้าคนจะตาย

เอา ๒๗ ทหารเกณฑ์ เศษเป็นฤกษ์ชดบ ถ้าทำการวันฤกษ์ชดบลูกเมียจะตาย ปลุกเรือนฟ้าจะผ่า แต่งงานบ่าวสาวจะพลัดพรากจากกัน พึงห้ามไพร่อย่าให้ฤกษ์ ร้ายนัก.

อนึ่งท่านกล่าวไว้ว่าถ้าผู้ใดเกิดในวันชดบราศีชดบ ฤกษ์ชดบ และลัคน์ หรือจันทร์อยู่ในราศีชดบ แม้พระเคราะห์ใดเป็นโยคเป็นเกณฑ์ให้ลัคน์ก็ดี ลัคน์จันทร์ บริสุทธ์ก็ดี อย่าพึงให้โหราสรรพวิชาเติมกำลังโยคเกณฑ์ ด้วยผู้นั้นมิได้พึงบิตามารดา จะต้องสร้างตัวเองถึง ๓ ครั้ง ห้ามทำการมงคล ถ้าชาติตาก็จะดีเพียงคุ้มตัวได้เท่านั้น ถ้าชาติชั่วจะเลวชีวิตได้ยากแล ในที่นี้ข้าพเจ้าได้ทำตารางวันชดบไว้เพื่อเป็น ตัวอย่างพอควร.

កេណ្ឌវិញ-រាត្រី-ពុឌ្ឍ ឧត្តប

ឧ.គ.	វិញ	រាត្រី	ពុឌ្ឍ	ឧ.គ.	វិញ	រាត្រី	ពុឌ្ឍ	ឧ.គ.	វិញ	រាត្រី	ពុឌ្ឍ
១១១១	៦	១១	៥	១១១១	៥	១	៥	១១១១	៦	១	៦
១១១២	៧	០	៦	១១១២	៥	២	៥	១១១២	៧	២	៧
១១១៣	៨	១	៧	១១១៣	៦	៣	៦	១១១៣	៨	៣	៨
១១១៤	៩	២	៨	១១១៤	៧	៤	៧	១១១៤	៩	៤	៩
១១១៥	១០	៣	៩	១១១៥	៨	៥	៨	១១១៥	១០	៥	១០
១១១៦	១១	៤	១០	១១១៦	៩	៦	៩	១១១៦	១១	៦	១១
១១១៧	១២	៥	១១	១១១៧	១០	៧	១០	១១១៧	១២	៧	១២
១១១៨	១៣	៦	១២	១១១៨	១១	៨	១១	១១១៨	១៣	៨	១៣
១១១៩	១៤	៧	១៣	១១១៩	១២	៩	១២	១១១៩	១៤	៩	១៤
១១២០	១៥	៨	១៤	១១២០	១៣	១០	១៣	១១២០	១៥	១០	១៥
១១២១	១៦	៩	១៥	១១២១	១៤	១១	១៤	១១២១	១៦	១១	១៦
១១២២	១៧	១០	១៦	១១២២	១៥	១២	១៥	១១២២	១៧	១២	១៧
១១២៣	១៨	១១	១៧	១១២៣	១៦	១៣	១៦	១១២៣	១៨	១៣	១៨
១១២៤	១៩	១២	១៨	១១២៤	១៧	១៤	១៧	១១២៤	១៩	១៤	១៩
១១២៥	២០	១៣	១៩	១១២៥	១៨	១៥	១៨	១១២៥	២០	១៥	២០
១១២៦	២១	១៤	២០	១១២៦	១៩	១៦	១៩	១១២៦	២១	១៦	២១
១១២៧	២២	១៥	២១	១១២៧	២០	១៧	២០	១១២៧	២២	១៧	២២
១១២៨	២៣	១៦	២២	១១២៨	២១	១៨	២១	១១២៨	២៣	១៨	២៣
១១២៩	២៤	១៧	២៣	១១២៩	២២	១៩	២២	១១២៩	២៤	១៩	២៤
១១៣០	២៥	១៨	២៤	១១៣០	២៣	២០	២៣	១១៣០	២៥	២០	២៥
១១៣១	២៦	១៩	២៥	១១៣១	២៤	២១	២៤	១១៣១	២៦	២១	២៦
១១៣២	២៧	២០	២៦	១១៣២	២៥	២២	២៥	១១៣២	២៧	២២	២៧
១១៣៣	២៨	២១	២៧	១១៣៣	២៦	២៣	២៦	១១៣៣	២៨	២៣	២៨
១១៣៤	២៩	២២	២៨	១១៣៤	២៧	២៤	២៧	១១៣៤	២៩	២៤	២៩
១១៣៥	៣០	២៣	២៩	១១៣៥	២៨	២៥	២៨	១១៣៥	៣០	២៥	៣០
១១៣៦	៣១	២៤	៣០	១១៣៦	២៩	២៦	២៩	១១៣៦	៣១	២៦	៣១
១១៣៧	៣២	២៥	៣១	១១៣៧	៣០	២៧	៣០	១១៣៧	៣២	២៧	៣២
១១៣៨	៣៣	២៦	៣២	១១៣៨	៣១	២៨	៣១	១១៣៨	៣៣	២៨	៣៣
១១៣៩	៣៤	២៧	៣៣	១១៣៩	៣២	២៩	៣២	១១៣៩	៣៤	២៩	៣៤
១១៤០	៣៥	២៨	៣៤	១១៤០	៣៣	៣០	៣៣	១១៤០	៣៥	៣០	៣៥
១១៤១	៣៦	២៩	៣៥	១១៤១	៣៤	៣១	៣៤	១១៤១	៣៦	៣១	៣៦
១១៤២	៣៧	៣០	៣៦	១១៤២	៣៥	៣២	៣៥	១១៤២	៣៧	៣២	៣៧
១១៤៣	៣៨	៣១	៣៧	១១៤៣	៣៦	៣៣	៣៦	១១៤៣	៣៨	៣៣	៣៨
១១៤៤	៣៩	៣២	៣៨	១១៤៤	៣៧	៣៤	៣៧	១១៤៤	៣៩	៣៤	៣៩
១១៤៥	៤០	៣៣	៣៩	១១៤៥	៣៨	៣៥	៣៨	១១៤៥	៤០	៣៥	៤០
១១៤៦	៤១	៣៤	៤០	១១៤៦	៣៩	៣៦	៣៩	១១៤៦	៤១	៣៦	៤១
១១៤៧	៤២	៣៥	៤១	១១៤៧	៤០	៣៧	៤០	១១៤៧	៤២	៣៧	៤២
១១៤៨	៤៣	៣៦	៤២	១១៤៨	៤១	៣៨	៤១	១១៤៨	៤៣	៣៨	៤៣
១១៤៩	៤៤	៣៧	៤៣	១១៤៩	៤២	៣៩	៤២	១១៤៩	៤៤	៣៩	៤៤
១១៥០	៤៥	៣៨	៤៤	១១៥០	៤៣	៤០	៤៣	១១៥០	៤៥	៤០	៤៥
១១៥១	៤៦	៣៩	៤៥	១១៥១	៤៤	៤១	៤៤	១១៥១	៤៦	៤១	៤៦
១១៥២	៤៧	៤០	៤៦	១១៥២	៤៥	៤២	៤៥	១១៥២	៤៧	៤២	៤៧
១១៥៣	៤៨	៤១	៤៧	១១៥៣	៤៦	៤៣	៤៦	១១៥៣	៤៨	៤៣	៤៨
១១៥៤	៤៩	៤២	៤៨	១១៥៤	៤៧	៤៤	៤៧	១១៥៤	៤៩	៤៤	៤៩
១១៥៥	៥០	៤៣	៤៩	១១៥៥	៤៨	៤៥	៤៨	១១៥៥	៥០	៤៥	៥០
១១៥៦	៥១	៤៤	៥០	១១៥៦	៤៩	៤៦	៤៩	១១៥៦	៥១	៤៦	៥១
១១៥៧	៥២	៤៥	៥១	១១៥៧	៥០	៤៧	៥០	១១៥៧	៥២	៤៧	៥២
១១៥៨	៥៣	៤៦	៥២	១១៥៨	៥១	៤៨	៥១	១១៥៨	៥៣	៤៨	៥៣
១១៥៩	៥៤	៤៧	៥៣	១១៥៩	៥២	៤៩	៥២	១១៥៩	៥៤	៤៩	៥៤
១១៦០	៥៥	៤៨	៥៤	១១៦០	៥៣	៥០	៥៣	១១៦០	៥៥	៥០	៥៥
១១៦១	៥៦	៤៩	៥៥	១១៦១	៥៤	៥១	៥៤	១១៦១	៥៦	៥១	៥៦
១១៦២	៥៧	៥០	៥៦	១១៦២	៥៥	៥២	៥៥	១១៦២	៥៧	៥២	៥៧
១១៦៣	៥៨	៥១	៥៧	១១៦៣	៥៦	៥៣	៥៦	១១៦៣	៥៨	៥៣	៥៨
១១៦៤	៥៩	៥២	៥៨	១១៦៤	៥៧	៥៤	៥៧	១១៦៤	៥៩	៥៤	៥៩
១១៦៥	៦០	៥៣	៥៩	១១៦៥	៥៨	៥៥	៥៨	១១៦៥	៦០	៥៥	៦០
១១៦៦	៦១	៥៤	៦០	១១៦៦	៥៩	៥៦	៥៩	១១៦៦	៦១	៥៦	៦១
១១៦៧	៦២	៥៥	៦១	១១៦៧	៦០	៥៧	៦០	១១៦៧	៦២	៥៧	៦២
១១៦៨	៦៣	៥៦	៦២	១១៦៨	៦១	៥៨	៦១	១១៦៨	៦៣	៥៨	៦៣
១១៦៩	៦៤	៥៧	៦៣	១១៦៩	៦២	៥៩	៦២	១១៦៩	៦៤	៥៩	៦៤
១១៧០	៦៥	៥៨	៦៤	១១៧០	៦៣	៦០	៦៣	១១៧០	៦៥	៦០	៦៥
១១៧១	៦៦	៥៩	៦៥	១១៧១	៦៤	៦១	៦៤	១១៧១	៦៦	៦១	៦៦
១១៧២	៦៧	៦០	៦៦	១១៧២	៦៥	៦២	៦៥	១១៧២	៦៧	៦២	៦៧
១១៧៣	៦៨	៦១	៦៧	១១៧៣	៦៦	៦៣	៦៦	១១៧៣	៦៨	៦៣	៦៨
១១៧៤	៦៩	៦២	៦៨	១១៧៤	៦៧	៦៤	៦៧	១១៧៤	៦៩	៦៤	៦៩
១១៧៥	៧០	៦៣	៦៩	១១៧៥	៦៨	៦៥	៦៨	១១៧៥	៧០	៦៥	៧០
១១៧៦	៧១	៦៤	៧០	១១៧៦	៦៩	៦៦	៦៩	១១៧៦	៧១	៦៦	៧១
១១៧៧	៧២	៦៥	៧១	១១៧៧	៧០	៦៧	៧០	១១៧៧	៧២	៦៧	៧២
១១៧៨	៧៣	៦៦	៧២	១១៧៨	៧១	៦៨	៧១	១១៧៨	៧៣	៦៨	៧៣
១១៧៩	៧៤	៦៧	៧៣	១១៧៩	៧២	៦៩	៧២	១១៧៩	៧៤	៦៩	៧៤
១១៨០	៧៥	៦៨	៧៤	១១៨០	៧៣	៧០	៧៣	១១៨០	៧៥	៧០	៧៥
១១៨១	៧៦	៦៩	៧៥	១១៨១	៧៤	៧១	៧៤	១១៨១	៧៦	៧១	៧៦
១១៨២	៧៧	៧០	៧៦	១១៨២	៧៥	៧២	៧៥	១១៨២	៧៧	៧២	៧៧
១១៨៣	៧៨	៧១	៧៧	១១៨៣	៧៦	៧៣	៧៦	១១៨៣	៧៨	៧៣	៧៨
១១៨៤	៧៩	៧២	៧៨	១១៨៤	៧៧	៧៤	៧៧	១១៨៤	៧៩	៧៤	៧៩
១១៨៥	៨០	៧៣	៧៩	១១៨៥	៧៨	៧៥	៧៨	១១៨៥	៨០	៧៥	៨០
១១៨៦	៨១	៧៤	៨០	១១៨៦	៧៩	៧៦	៧៩	១១៨៦	៨១	៧៦	៨១
១១៨៧	៨២	៧៥	៨១	១១៨៧	៨០	៧៧	៨០	១១៨៧	៨២	៧៧	៨២
១១៨៨	៨៣	៧៦	៨២	១១៨៨	៨១	៧៨	៨១	១១៨៨	៨៣	៧៨	៨៣
១១៨៩	៨៤	៧៧	៨៣	១១៨៩	៨២	៧៩	៨២	១១៨៩	៨៤	៧៩	៨៤
១១៩០	៨៥	៧៨	៨៤	១១៩០	៨៣	៨០	៨៣	១១៩០	៨៥	៨០	៨៥
១១៩១	៨៦	៧៩	៨៥	១១៩១	៨៤	៨១	៨៤	១១៩១	៨៦	៨១	៨៦
១១៩២	៨៧	៨០	៨៦	១១៩២	៨៥	៨២	៨៥	១១៩២	៨៧	៨២	៨៧
១១៩៣	៨៨	៨១	៨៧	១១៩៣	៨៦	៨៣	៨៦	១១៩៣	៨៨	៨៣	៨៨
១១៩៤	៨៩	៨២	៨៨	១១៩៤	៨៧	៨៤	៨៧	១១៩៤	៨៩	៨៤	៨៩
១១៩៥	៩០	៨៣	៨៩	១១៩៥	៨៨	៨៥	៨៨	១១៩៥	៩០	៨៥	៩០
១១៩៦	៩១	៨៤	៩០	១១៩៦	៨៩	៨៦	៨៩	១១៩៦	៩១	៨៦	៩១
១១៩៧	៩២	៨៥	៩១	១១៩៧	៩០	៨៧	៩០	១១៩៧	៩២	៨៧	៩២
១១៩៨	៩៣	៨៦	៩២	១១៩៨	៩១	៨៨	៩១	១១៩៨	៩៣	៨៨	៩៣
១១៩៩	៩៤	៨៧	៩៣	១១៩៩	៩២	៨៩	៩២	១១៩៩	៩៤	៨៩	៩៤
១២០០	៩៥	៨៨	៩៤	១២០០	៩៣	៩០	៩៣	១២០០	៩៥	៩០	៩៥

(๑๐) วันไทยบวยกำพร้า ทำหรับเก่าบางเล่มเขียนไว้ว่าวันบวยกำพร้า ถือว่าเป็นวันร้ายเท่าเทียมกันกับวันชดบ มีวิธีทำคือให้ตั้งหรรษคุณของวันจะทำการนั้น ลง เอา ๒๗ บวกแล้ว ๖๐ หาร ถ้าได้เศษ ๑๒, ๒๐, ๓๔, ๔๘, ๕๕ ห้ามขึ้นชื่อว่าเป็นวันไทย บวยกำพร้า แม้จะเป็นอมฤตโชคก็ดี มหาสิทธิโชคก็ดี ห้ามผู้จะให้ฤกษ์ ถ้ามีรู ขึ้นทำการวิชาที่จักต้องหย่าร้างหรือต้องพลัดพรากจากกัน ปลูกเรือนๆ จะร้างยาตรา ทางบกเรือจะเสียตนแด

หมายเหตุ การจะทราบวันใดมีจำนวนหรรษคุณเท่าใดนั้น ถ้าไม่ทำตาม วิธีสุริยยาตร์ก็ให้ดูในปฏิทินโหรประจำปี ซึ่งบอกหรรษคุณของวันเถลิงศกไว้หน้าต้น ของปฏิทินปุม ใครทราบวันใดให้เอาสุทินของวันนั้นบวกกับหรรษคุณเถลิงศก จะได้ หรรษคุณของวันนั้นแล ส่วนสุทินนั้นได้มีบอกไว้ในปฏิทินโหรประจำปีเป็นประจำทุกๆ วันอยู่แล้ว เมื่อท่านเข้าใจวิธีอ่านปฏิทินโหรแล้วก็จะหาได้ทันที

(๑๑) ตีธอยกรรมพลาบ (วันภาณฤกษ์) ตีธนี้บางตำราเรียกว่าวันดาว กำพลาบ เป็นตีที่ห้ามประจำเดือนทางจันทรคติ โดยถือกันว่าในเดือนหนึ่งๆ มีดาว ดวงเล็กๆ ๔ ดวงโคจรผ่านดวงจันทร์เดือนละ ๖ วัน ทั้งข้างขึ้นและข้างแรมกำหนด ไว้อย่างเดียวกัน ท่านห้ามมิให้ทำการมงคลและยาตรา ถ้าต้องวันปฐุมจะลำบาก ต้องวันทุติยะจะเป็นอันตราย ต้องวันตติยะจะฉิบหาย ตามเกณฑ์ดังต่อไปนี้

เกณฑ์ตีธอยกรรมพลาบ

เดือน	๓, ๗	ตีธปฐุม	๔	ทุติยะ	๕	ตติยะ	๖
๑	๔, ๑๐	๑	๑	๒	๓	๔	๕
๒	๕, ๑๑	๒	๒	๓	๔	๕	๖
๓	๖	๓	๓	๔	๕	๖	๗
๔	๗	๔	๔	๕	๖	๗	๘
๕	๘	๕	๕	๖	๗	๘	๙

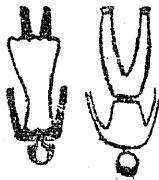
เดือน	๑๒	ดิถีปฐุม	๒	ทุติยะ	๓	ตติยะ	๔
„	๑	„	๕	„	๑๐	„	๑๑
„	๒	„	๖	„	๑๑	„	๑๒

บางคนไม่ค่อยคำนึงถึงข้อห้ามตามดิถีนี้เพราะยังไม่คุ้นแพร่หลาย ถือเพียงว่าวันที่เลือกได้ตรงกับดิถีที่ตติยะอธิบายมาแล้วในข้อ ๔ ก็ใช้ได้ สำหรับข้าพเจ้าใช้บ้างบางครั้งก็เห็นว่าสำคัญๆ เพราะการให้ฤกษ์ถ้าจะถือเป็นข้อห้ามที่สำคัญไปหมดทุกกฎเกณฑ์แล้วก็จะหาวันให้ฤกษ์ทำการไม่ค่อยได้ แต่บางอาจารย์ว่าต้องถือเพราะอยู่ในเกณฑ์ที่สำคัญเหมือนกัน จึงได้เขียนไว้ในตำแหน่งที่สำคัญด้วย หากจะหาวันดีร้ายให้ละเอียดจริงๆ ก็ควรนอนมไว้บ้างเพราะเป็นตำหรับเก่าแก่นอกจากจำเป็นจะหลีกเลี่ยงไม่ได้ก็ต้องจำทน แต่ต้องทนในเมื่อเห็นว่ามีกฎเกณฑ์อื่นดีอยู่หลายอย่างพอที่จะกลบเกลื่อนกันได้แล้ว

(๑๒) วันกาฬกณีเดิมของเจ้างาน ขันควรถือว่าสำคัญอีกประการหนึ่ง เพราะเป็นศัตรูแก่นันกำเนิดตามมติของชาวไทย ถือกันว่าเป็นวันให้โทษทำให้เสื่อมความสุขความเจริญ ถ้าจะทำการมงคลก็ควรละเว้นกาฬกณีนี้เสีย

(๑๓) ดิถีเรียงหมอน ดิถีเรียงหมอนหรือนัยหนึ่งเรียกกันว่าดิถีแมลงปอ ใช้เฉพาะการแต่งงาน เรื่องนี้ข้าพเจ้าได้เขียนไว้ในหนังสือฤกษ์งามยามดีโดยละเอียดแล้ว ในที่นี้จะอธิบายพอเข้าใจกล่าวคือ หากในวันแต่งงานถ้าไม่ตรงกับวันที่ดีสำหรับดิถีเรียงหมอนแล้ว ท่านห้ามมิให้ทำการส่งตัวกันในวันนั้น โบราณต้องบังคับให้เจ้าบ่าวนอนเฝ้าหอไปก่อนถึง ๓ วัน ๗ วันก็มี จนกว่าจะถึงวันที่ได้ดิถีเรียงหมอนจึงจะส่งตัวเจ้าสาวมอบหมายให้แก่เจ้าสาว ฉะนั้นถ้ากำหนดให้ฤกษ์แต่งงานตรงกับวันมีดิถีเรียงหมอนแล้วก็ส่งตัวกันในวันทำการนั้นได้ทีเดียว ไม่ต้องรอฤกษ์ต่อไป ซึ่งเป็นทางสะดวกโดยไม่ต้องทำงานเป็นสองครั้งสองหน รูปและเกณฑ์ดิถีเรียงหมอนดีและร้ายนั้นดังนี้

รูปศัพท์เรียงหมอน

✓ หัวสับขาขึ้น ฉผ ๑.๑๑.๑๕ แรม ๓.๙ คำ 	เท้าขึ้นกัน, แรม ๓.๖ คำ
✓ หัวสับขาลง ฉผ ๒ คำ 	✓ หัวขึ้นกัน ฉผ ๓.๔.๘.๙.๑๔ แรม ๑.๕.๑๑.๑๒.๑๓.๑๕ คำ
✓ เรียงหมอนหัวลง, ฉผ ๕.๖.๑๒. แรม ๒ คำ 	✓ เรียงหมอนหัวขึ้น ฉผ ๓.๑๐.๑๓ แรม ๔.๘.๑๐.๑๔ คำ

เกณฑ์คดีเรียงหมอน

๑) วันขึ้น ๑,๑๑,๑๕ ค่ำกับแรม ๗,๙ คำเรียกว่า หัวสบขาขึ้น ถ้าทำการเรียงหมอนในคดีทั้ง ๕ นี้ ท่านว่าหญิงจะตายก่อนชายอยู่ด้วยกันมีพันแก่เฒ่าแล้ว

๒) วันขึ้น ๒ คำเรียกว่า หัวสบขาดง ถ้าทำการเรียงหมอนชายจะตายก่อนหญิงแล้ว

๓) วันขึ้น ๓,๔,๘,๙,๑๔ ค่ำ กับแรม ๑,๕,๑๑,๑๒,๑๓,๑๕ คำ เรียกว่า หัวชนกัน ถ้าทำการเรียงหมอนหญิงชายคู่นี้จะจากกันแล้ว

๔) วันแรม ๓,๖ คำเรียกว่า เท้ายันกัน ถ้าทำการเรียงหมอนหญิงจะคลอดบุตรยาก คลอดแล้วจะตายหรือมีครรภ์บุตรจะตายแล้ว

๕) วันขึ้น ๕,๖,๑๒ ค่ำกับแรม ๒ คำเรียกว่า เรียงหมอนหัวลง ถ้าทำการเรียงหมอน ต่อเมื่อหญิงมีครรภ์แล้วจะตายข้างหนึ่ง หรือว่าจะต้องจากกัน บางตำรากล่าวว่าอยู่ด้วยกันเพียงเดือนเดียวจะต้องจากกันแล้ว

๖) วันขึ้น ๗,๑๐,๑๓ กับแรม ๔,๘,๑๐,๑๔ คำเรียกว่า เรียงหมอนหัวขึ้น เป็นที่นิยมนัก ถ้าทำการเรียงหมอนในคดีทั้ง ๗ นี้จะอยู่ด้วยกันจนแก่จนเฒ่า ถือไม่เท้ายอดทองถือกระบองยอดเพชร ท่านว่าเจริญศรีสุขสวัสดิ์ทุกประการแล้ว

(๑๔) วันจรม โบราณถือกันว่าไม่ควรทำการมงคลหรือออกเดินทางในวันจรม ท่านว่าเป็นวันอัปมงคลของแต่ละเดือน ในเดือนหนึ่งท่านกำหนดไว้ว่าวันใดเป็นวันจรม วันใดเป็นวันพุธ หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า วันลอย ตามเกณฑ์เดือนละ ๑ วัน ให้ทำการในวันพุธจึงจะเป็นสิริมงคล ส่วนวันใดที่ปลอดคือไม่ตรงกับวันจรม หรือวันพุธนั้นไม่ห้าม

เกณฑ์วันฟู-วันจมประจำเดือน

เดือน	๕	๖	๗	๘	๙	๑๐	๑๑	๑๒	๑	๒	๓	๔
วันฟู	๑	๔	๕	๖	๗	๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗
วันจม	๕	๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗	๑	๒	๓	๔

๑๕. วันอุบาทว์โลกาวินาศประจำปี ข้อนนี้เป็นวันที่ไม่ดีเฉพาะปีหนึ่ง ๆ ตามผลแห่งการคำนวณกาลโยคประจำปี ถ้าไม่จำเป็นก็ไม่ควรทำการมงคลในวันอุบาทว์หรือโลกาวินาศ แต่บางท่านก็ไม่ว่าจะถือเคร่งครัดนัก เพราะเป็นวันร้ายเพียงปีเดียวเท่านั้น กาลโยคประจำปีนี้มีปรากฏอยู่ในปฏิทินโหรประจำปีแล้ว จึงไม่ต้องอธิบายไว้ในที่นี้

๑๖. วันยุคลฤกษ์ คือวันที่จำนวนฤกษ์ซ้ำกัน ๒ วัน เช่นวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๔๘๗ จำนวนฤกษ์มี ๑๔ นาทีฤกษ์ ๕ ส่วนวันที่ ๒๓ จำนวนฤกษ์ก็ ๑๔ เท่ากัน เปลี่ยนแต่นาทีฤกษ์เป็น ๕๘ ดังนี้ แต่ท่านว่าถ้าจำเป็นให้ใช้วันหลังได้ไม่ควรใช้ในวันหน้า ตามตัวอย่างนี้ไม่ควรใช้ในวันที่ ๒๒ ซึ่งนับว่าเป็นวันหน้า

๑๗. วันที่อาทิตยโคจรอยู่ ๒ ราศี ข้อนี้หมายความว่าในวันเดียวกัน ตอนแรกอาทิตยโคจรอยู่ราศีหนึ่งและตอนหลังยกไปอยู่อีกราศีหนึ่ง เป็นอันว่าอยู่ ๒ ราศีในวันเดียวกัน โดยมากมักมีในระหว่างวันสงกรานต์กับวันเนา ซึ่งอาทิตยจรคาบเกี่ยวกันระหว่างราศีมีนกับราศีเมษ ส่วนวันที่อาทิตยเป็นศูนย์องศา (๐) ก็คือ วันที่อาทิตยจรอยู่ ๒ ราศีเป็นส่วนมาก

๑๘. จักขุมายา การให้ฤกษ์ยังมีเกณฑ์คำนวณฤกษ์อีกอย่างหนึ่งเป็นหลัก พิสูจน์ว่าฤกษ์นั้นจะดีแน่นอนหรือไม่คือเกณฑ์ฤกษ์จักขุมายา ท่านถือว่าแม้ฤกษ์อย่าง

นั้นจะดีสักปานใด ถ้าฤกษ์จักษุมาอยู่ในเกณฑ์ที่ไม่ดีแล้วก็ไม่ควรแก่การมงคล

ถ้าจะทำฤกษ์จักษุมา ให้ตั้งฤกษ์พระจันทร์ในวันที่จะทำการนั้นลง เอา
เกณฑ์วันต่อไปนี้บวกเข้า คือ :—

	วันอาทิตย์	จันทร์	อังคาร	พุธ	พฤหัสบดี	ศุกร์	เสาร์
เกณฑ์	๖	๒	๕	๑	๔	๗	๓

เมื่อบวกกันแล้วให้เอา ๗ หาร เศษเป็นฤกษ์จักษุมา (ลัพท์ทั้ง) และ
พยากรณ์ตามเศษดังนี้

เศษ ๑ อุบาทว์มิตี เศษ ๒ กาลภิกขิณแสนเข็ญ เศษ ๓ มฤตยูครุให้เว้นเวลา
เศษ ๔ สรรพบูชาสารพัดสวัสดิคุณพลัน เศษ ๕ สำเร็จทุกอันให้เร่งทำการ เศษ ๖
อมฤตโชคดีทุกสถาน เร่งทำการหว่านพืชผล เศษ ๐ สรรพโชคอำนาจ ชอบสร้าง
ไพพระยนต์กุฎีวิหาร ขุดบ่อที่ธารน้ำเอากะตราช ดั่งได้ทำเกณฑ์จักษุมาสำเร็จไว้
ต่อไปนี้

เกณฑ์จักษุมาสำเร็จ

วัน	ทลัทโท	มัทธโน	โจโร	ภูมิปาโล	เทศาตรี	เทวี	เพชฌฆาต	ราชา	สมโน
อาทิตย์	๑๕, ๑ ⁺	๒๐	๑๒, ๒๑	๑๙, ๒๒ ⁺	๕, ๑๔	๖, ๑๕ ⁺	๓	๑๖, ๙ ⁺	๒๗
จันทร์	๑๐, ๑๙ ⁺	๒, ๑๑	๓, ๑๒ ⁺	๔	๒๓, ๕ ⁺	๒๔	๑๖, ๒๕	๑๓, ๒๖	๘, ๑๗
อังคาร	๑	๒๐, ๒ ⁺	๒๑	๑๓, ๒๒	๑๔, ๒๓ ⁺	๖, ๑๕	๓, ๑๖ ⁺	๙	๒๓, ๘ ⁺
พุธ	๑๐, ๑๙	๑๑, ๒๐ ⁺	๓, ๑๒	๔, ๑๓ ⁺	๕	๒๔, ๖ ⁺	๒๕	๑๓, ๒๖	๑๗, ๒๓ ⁺
พฤหัสบดี	๑, ๑๐ ⁺	๒	๒๑, ๓ ⁺	๒๒	๑๔, ๒๓	๑๕, ๒๔	๓, ๑๖	๙, ๑๓ ⁺	๘
ศุกร์	๑๙	๑๑, ๒๐	๑๒, ๒๑ ⁺	๔, ๑๓	๕, ๑๔ ⁺	๖	๒๕, ๓ ⁺	๒๖	๑๗, ๒๓
เสาร์	๑, ๑๐	๒, ๑๑ ⁺	๓	๒๒, ๔ ⁺	๒๓	๑๕, ๒๔	๑๖, ๒๕ ⁺	๙, ๑๓	๘, ๑๗ ⁺

อธิบาย จำนวนเลขที่ไม่มีภาวะขาดข้างบนนั้น เป็นเกณฑ์ฤกษ์ดีสำหรับ
 ทำการมงคล ส่วนเลขที่มีเครื่องหมายภาวะขาดข้างบนใช้สำหรับทำการเกี่ยวแก่
 สาธารณประโยชน์หรือการกุศล จำนวนเลขใดที่ไม่ปรากฏในตารางช่องฤกษ์ หมาย
 ว่าเป็นฤกษ์ที่ไม่ได้จักขุมายา ห้ามทำการมงคลทั้งปวง เกณฑ์จักขุมายานี้บางอา—
 จารย์ถือเครื่องครุฑสำหรับข้าพเจ้าถือเป็นเพียงส่วนประกอบ คือถ้ามีเกณฑ์อย่างอื่นดี
 อยู่มากแล้ว แม้จะไม่ได้จักขุมายาก็คงทำได้เช่นกัน แต่ถ้าได้ทั้ง ๒ อย่างก็เป็นฤกษ์
 ที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

๑๙. นาทีฤกษ์ชั่ว ชื่อนี้ท่านห้ามทำการมงคลอีก ตำราว่าไว้ถ้าขึ้นทำจะ
 ตายใน ๓ วัน ๗ วัน ดูเป็นการสาปแช่งกันมากเกินไป อีกประการหนึ่งผลแห่งการ
 คำนวณนาทีฤกษ์นั้น จะเป็นจำนวนเต็มพอดีโดยไม่มีวินาทีฤกษ์อีกก็เห็นจะหายาก แต่
 เราตัดเศษทิ้งเสีย ฉะนั้นข้าพเจ้าจึงไม่ค่อยจะคำนึงถึงนัก แต่ตามโบราณท่านถือกัน
 อยู่ วิธีใช้คือให้สังเกตดูจำนวนของนาทีฤกษ์ ว่าฤกษ์ใดมีนาทีเท่าใด ถ้าตรงกับ
 นาทีที่ห้ามไว้ก็ไม่ควรแก่การมงคลพึงเว้นเสีย ดังตารางบอกนาทีฤกษ์ที่ชั่วไว้ดังนี้.

เกณฑ์นาทีฤกษ์ชั่ว

ชื่อฤกษ์	ทลทโล	มัทธโร	โจโร	ภูมิปาโล	เทศาตรี	เทวี	เพชฌฆาต	ราชา	สมโณ
ฤกษ์ นาทีฤกษ์	๑ ๕๐	๒ ๒๔	๓ ๓๐	๔ ๔๐	๕ ๑๕	๖ ๑๕	๗ ๓๐	๘ ๒๐	๙ ๒๒
ฤกษ์ ฤกษ์นาที	๑๐ ๓๐	๑๑ ๒๐	๑๒ ๑๘	๑๓ ๒๒	๑๔ ๒๐	๑๕ ๑๔	๑๖ ๑๔	๑๗ ๑๐	๑๘ ๑๔
ฤกษ์ ฤกษ์นาที	๑๕ ๒๐	๒๐ ๑๔	๒๑ ๒๑	๒๒ ๑๐	๒๓ ๑๐	๒๔ ๑๘	๒๕ ๑๖	๒๖ ๒๔	๒๗ ๓๐

หมายเหตุ นาทีฤกษ์นี้ปรากฏอยู่ในปฏิทินไทยประจำปีในช่องบอกฤกษ์
 พระจันทร์ประจำทุกวัน

๒๐. วันจันทร์สถิตยราศีปลายธาตุ ทางโหราศาสตร์ถือว่าควรให้ฤกษ์นั้น พระจันทร์เป็นสิ่งที่สำคัญอีกอย่างหนึ่ง เพราะฤกษ์ทั้ง ๒๗ หมู่ ได้มาจากวันที่พระจันทร์ โคจรเข้าเกาะหมู่ดาวฤกษ์จึงเรียกว่าฤกษ์นั้นฤกษ์นั้น ท่านจึงตั้งเกณฑ์พระจันทร์ต้นธาตุ และปลายธาตุขึ้น ให้ดูจันทร์ โคจรในวันจะทำการนั้นว่าจันทร์สถิตยอยู่ราศีใด ราศี- ทวารคือราศีต้นธาตุ ราศีหน้าทวารคือราศีกลางธาตุ นับจากขวามาซ้ายตามทาง อุตตราวัฏฏ์ กล่าวคือ ราศีเมษเป็นราศีต้นธาตุไฟ ราศีกรกฎเป็นราศีต้นธาตุน้ำ ราศีตุลย์เป็นราศีต้นธาตุลม ราศีมกรเป็นราศีต้นธาตุดิน เมื่อรู้ต้นธาตุแล้วให้นับจาก ราศีต้นธาตุไปโดยทางอุตตราวัฏฏ์ (เวียนซ้าย) & ราศีถึงราศีกลางธาตุ และนับจาก ราศีกลางธาตุไปอีก & ราศีจะได้ราศีปลายธาตุดังนี้เสมอไป ท่านห้ามไว้เฉพาะราศี ปลายธาตุ หนึ่งบางตำราก็ถือไม่ให้ทำการมงคลในวันที่พระจันทร์สถิตย ในราศีธาตุไฟ อีก ท่านว่าร้อน ช้อนข้าวเจ้าไม่สู้จะร้อนนัก เพราะพระจันทร์เต็มในดวงบุคคลที่อยู่ใน ราศีธาตุไฟก็มีมาก ถ้าจะไม่ดวงจันทร์ดวงฤกษ์ในราศีธาตุไฟบ้างก็อาจเป็นอริ, มรณะ หรือวินาศแก่จันทร์เต็มได้ และมาห้ามวันปลายธาตุเสียอีกก็ดูจะหาวันทำการยาก ยิ่งขึ้น เห็นว่าการเลือกพระจันทร์ประจำราศี ให้ถูกแก่ลัคน์ ในดวงฤกษ์ของวันทำการ เป็นส่วนใหญ่จะเหมาะกว่า คำประพันธ์เรื่องพระจันทร์ปลายธาตุมีดังนี้.

จักพรรณาตำหรับ บอกรับคัมจันทร์จร อาจารย์สอนแจกแจง สืบสาร
แสดงโดยเลศ ว่าจันทร์ประเวศยังที่ ไพราศีเมษ, สิงห์, ธนู, นามเชษฐดิษยะนะ ขอบ
ทำพระเจดีย์ สร้างปรางค์ศรีแสงฉาน ก่อปราการคู่ค่าย ราชวัตรอบเขตชั้นนท์ เก็บ
ทรัพย์สรวพม้นคง

แม่นจันทร์ทรงจรวรล พฤษภ, ถันย์, มังกร, นามจันทร์ธาตุดิน ขอบทำถิน
คฤหาสน์ ก่อเจดีย์ธาตุฐาปนา ยাত্রาทางบกเรือ เตะทะเลลือเลิดดี วิวัฒศรีสืบสอง
สรรพการพร้อมเจริญคุณ

เมถุน, ตุลย์, กุมภา แม่นจันทร์ธาตุสถิตย คือธาตุลมประดิษฐาน ขอบชี-
ยานเฟื่องฟู เรียนความรู้ปรีชา กอบการค้าทำกิจ ทุกสิ่งประสิทธิสัมถวิล

กรกฎ, มิน, พิจิตร จันทร์สถิตยไฟโรจน์ ชื่อจันทร์โชติญาณไขรั ขอบไถ

หว่านสาธิต บรรพทิศชาญพรต ขุดบ่อทตธาวา เพราะว่าเป็นธาตุน้ำ จึงจดจำสำหรับ
หนึ่งบังคับราศี จักเชกษารำพรรณ จันทรสถิตยอันถอยคุณ มิน, เมถุน, ธนู
กันย์ จึงสำคัญปลายธาตุ อย่าควรมารวมหมาย ทำการสลายสุข กิลิทุกขย้าย
บ่ห่อนมีสุขสณต ห้ามกิจการมงคล ห่อนมีลาภผลเลยนา.

หมายเหตุ เมื่อสังเกตตามข้อห้ามราศีปลายธาตุ ประกอบกับบางตำราห้าม
ราศีธาตุไฟอีก ถ้าจะลดหย่อนให้น้อยลงข้าพเจ้าเห็นควรถือราศีธนูให้แรงกว่าราศีอื่น
เพราะราศีนี้เป็นทั้งราศีปลายธาตุและราศีธาตุไฟด้วย.

๒๑. วันราหูจรมากุมหรือเล็งดลันในดวงฤกษ์ ข้อนั้นเนื้อความขัดอยู่แล้ว
เห็นจะไม่ต้องอธิบายอะไรอีก เรื่องนี้เข้าใจว่าคงคิดถึงส่วนของสุริยจันทรมากกว่า
เพราะในเมื่อราหูกุมหรือเล็งดลันอยู่แล้ว ถ้าอาทิตย์จรมาร่วมหรือเล็งด้วยก็จะเข้า
เกณฑ์ ของสุริยจันทรขึ้น จึงได้เกิดมีการห้ามไว้ด้วย แต่บางความเห็นมีว่า วันทำการ
หากให้ราหูมากุมเล็งดลันของดวงฤกษ์แล้ว มักจะมีการดื่มเหล้าเมายาเอะอะกัน
ฟุ้งสร้านมากไปเป็นการไม่ควร ถือกันว่าราหูนั้นแรงกว่าดาวเสาร์อีก เฉพาะข้าพเจ้า
เห็นว่าไม่เป็นข้อสำคัญนัก นอกจากจะเป็นจันทรคราสหรือสุริยคราสเท่านั้น.

๒๒. วันราหูสารัมภ์ในระยะ ๓ วัน-ข้อนั้นท่านห้ามไว้คือวันที่ราหูซึ่งคำนวณ
ทางคำภีร์สารัมภ์เป็นวันราหูสารัมภ์ยก บัญญัติในโหรแบบเก่าจะบอกวันราหูสารัมภ์
ไว้ด้วย ข้อนี้อาจจะไม่สู้รุนแรงอันใดนัก

๒๓. วันมฤตยูประจำปี การให้ฤกษ์ท่านให้หลีกเลี่ยงวันมฤตยูประจำปีอายุของ
เจ้างานว่าไม่ควรแก่การมงคล มีวิธีคำนวณคือ ตั้งอายุโหรลงเอา ๘๐ คูณแล้วเอา
๗หารเศษเป็นวันมฤตยูประจำปีแล

๒๔. วันพระจันทร์ในดวงฤกษ์เป็น อริ, มรณะ, วินาศนแก่จันทรเดิม เรื่อง
นี้เห็นจะเกรงไปในเรื่องที่ไม่เกิด ความ นิยม หรือเสื่อมใส ช่วยเหลือ กันใน วงงานนั้น
เพราะจันทร ในดวงเดิมกับในดวงฤกษ์ ไม่ถูกกัน ประการหนึ่ง หรือจะเกรงไปว่า
ฤกษ์นั้นอาศัยจันทรเป็นตัวแสดง วันใดจะเป็นฤกษ์ใดจันทรจะเป็นตัวที่บอกให้ เมื่อ
จันทรเป็น อริ, มรณะ, วินาศนกันเสียก็จะทำให้ฤกษ์นั้นเสื่อมไปด้วย

๒๕. วันที่เป็นภาพกนิษฐ ข้อนั้นหมายถึงภาพกนิษฐเป็นจุดที่เสื่อมทรมานหรืออุปสรรคศัตรู เมื่อวันใดตรงกับวันภาพกนิษฐประจำปีนั้นท่านจึงว่าไม่ควร ความรุนแรงในข้อนี้ก็เท่า ๆ กันกับวันอุบาทว์โลกาวินาศประจำปี จะเบากว่าก็เล็กน้อยเท่านั้นเนื่องจากวันอุบาทว์โลกาวินาศนั้นผู้ที่ทราบอาจทักท้วงติเตียนได้ว่าวันนั้น ๆ ไม่ดี ส่วนวันภาพกนิษฐอาจไม่มีผู้สังเกตเห็นด้วยนอกจากผู้ให้ฤกษ์หรือเจ้าตัวเอง เมื่อไม่มีใครติเตียนความชั่วที่จะเกิดขึ้น จาก ลางร้าย เพราะปากคนก็ไม่มีจึงว่าเบาบางกว่า เพราะปากคนพูดนั้นถือว่าเป็นลางอย่างหนึ่งเหมือนกัน ถ้าพูดไปทางส่วนดีก็ดียิ่งเท่ากับให้ศีลให้พร ถ้าพูดเป็นไปในส่วนร้ายก็ทำให้แสงเคลงใจกลายเป็นลางร้ายเกิดขึ้นได้

๒๖. วันตกภูมิเจ้าของงาน คือวันที่เป็นบววารประจำปี ข้อนี้นั้นไม่เห็น ว่าห้ามไว้เพราะเหตุใด เป็นเพียงเจ้าของตำราบอกว่าเป็นวันต่ำจะอับไปหน่อย ไม่เหมือนกับวันที่เป็นเดช, ศรีหรือมนตรีจ

๒๗. วันที่เป็นศัตรูแก่วันเกิด ตามธรรมดาไม่ควรหลีกเลี่ยง แต่ถ้าจำเป็นก็ทำได้ในเมื่อมีเกณฑ์อื่นดีอยู่แล้ว ข้อสำคัญอย่าให้เป็นวันภาพกนิษฐแก่วันเกิดก็แล้วกัน เพราะขึ้นถือเคร่งครัดไปเสียหมดก็จะหาวันฤกษ์ที่ดีไม่ได้เลย วันที่เป็นศัตรูกันนั้นคือ:—

อาทิตย์, อังคารนั้นคู่ร้าย จันทร โคมฉายวิวาทกับครู พุทธองค์เขว้าว
เกลียดเมารากุ ศุกรเสาร์ทั้งคู่เป็นศัตรูกัน. เหล่านี้เป็นวันศัตรูใหญ่

ส่วนวันศัตรูน้อยนั้นคือ อังคารเป็นศัตรูเขาอยู่ทั่ว ครู เสาร์ยั่วภุมมาอีกรากุ
ส่วนรากับจันทรนั้นพอดู เป็นศัตรูคู่ที่สองรองลงมา

๒๘. ไม่ควรทำการในวันที่ ดาวภาพกนิษฐมาเกี่ยวข้องกับลัคนามี ๓ ประการ คือ:—

๑. ลัคนาเดิมมีพระเคราะห์ใดกุมอยู่ ไม่ควรทำในวันที่พระเคราะห์นั้นเป็น กาลพิณิจรประจำปี เพราะจะทำให้พระเคราะห์เดิมและลัคนาเสื่อมไปด้วย

๒. ในวันที่จะทำการนั้น ถ้ามีพระเคราะห์ใดโคจรมากุมลัคนาอยู่ ไม่ควรทำในวันที่พระเคราะห์องค์นั้นเป็นกาลพิณิจของวันงาน

๓. ไม่ควรทำในวันที่พระเคราะห์กาลพิณิจเดิมจรมากุมลัคนา ถ้าเป็นบาป-เคราะห์ด้วยท่านว่าร้ายยิ่งขึ้น

ข้อ ๓) กฎของการวางลัคน์ ในดวงฤกษ์

(๑) ห้ามมิให้วางลัคนาฤกษ์เกาะนวางค์ลัคน์ หรือเกาะในบาทฤกษ์ที่ขาดแตกเป็นอันขาด แม้ดวงศที่เป็นกาลพิณิจของวันงานก็ไม่ควร

(๒) อย่าให้พระเคราะห์ที่เป็นกาลพิณิจ ของวันงาน กุมลัคน์ ในดวงฤกษ์ หรือไม่ควรให้เป็น ๕ เป็น ๙ แก่ลัคน์ แม้จะเป็น ๓ เป็น ๑๑ ท่านก็ว่าไม่ควรจะให้มีส่วนมาสัมผัสพันธะเกี่ยวกับลัคน์

(๓) มิให้วางลัคน์เป็นอริ, มรณะ, วินาศนแก่ลัคน์เดิม หรือเป็นภุมมะ ของลัคน์เดิม เพราะลัคน์เดิมจะเป็นวินาศนแก่ลัคน์ในดวงฤกษ์ หากลัคน์เดิมอยู่ราศี พิจิกพอทำได้ ถ้าวราศีอื่นหากจำเป็นก็ให้วางหลังลัคน์เดิม คือให้ลัคน์เดิมเป็นภุมมะ ของลัคน์ฤกษ์จะพอเบาบางโทษลง

(๔) วางให้ได้ตามเกณฑ์กนกฤกษ์ ขัณฑ์นับว่าสำคัญ

(๕) อย่าให้ดาวพหุหส์บดีเป็นอริ, มรณะ, วินาศนแก่ลัคน์ในดวงฤกษ์ เพราะจะทำให้ผิดกับผู้นใหญ่ หากจำเป็นก็ให้เป็นเพียงอริ

(๖) อย่าให้จันทร์ ในดวงฤกษ์เป็นอริ, มรณะหรือวินาศนแก่ลัคน์ เว้นแต่ จันทร์จะเป็นกาลพิณิจของวันงาน

(๗) อย่าให้ราหูแล้งลัคน์ แม้เสาร์ก็ไม่ควร ท่านว่าราหูแล้งหรือกุมลัคน์นั้น แรงกว่าเสาร์อีก บางอาจารย์แม้ราหูจะเป็นโยคแก่ลัคน์ก็ไม่เต็มใจ ท่านว่าจะพาให้ งานนั้นอะอะเกินไปอาจจะพาให้เกิดเรื่องขึ้นได้

(๗) ไม่ควรให้อังคารเป็นมรณะแก่ลัคน์ มักจะทำให้มีเหตุรุนแรง

๘. ไม่ควรให้อาทิตย์เสีย มักจะทำให้เสื่อมเกียรติ

๑๐. ไม่ควรวางลัคน์ให้อยู่ในเรือนกาฬกณีของวันงาน แม้เรือนกาฬกณีเดิมก็ควรหลีกเลี่ยงเว้นแต่จำเป็น

๑๑. ไม่ควรให้ดาวที่เป็นภุมมะ, ลากะ, สุกะเสีย ถ้าเป็นงานเปิดร้านค้าต้องระวังให้พระเคราะห์ที่เป็นเดชเป็นศรีของวันงานอยู่ในตำแหน่งที่ดีจึงจะเป็นมงคล

๑๒. ไม่ควรวางลัคน์ในราศีอุบาทว์, โลกาวินาศน์ ยิ่งหลีกเลี่ยงอุบาทว์, โลกาวินาศน์ได้ยิ่งดี

๑๓. อย่าให้พระเคราะห์ที่เป็นเดชเป็นศรีเสีย อนึ่งพระเคราะห์ที่เป็นศรีและเดชเดิมก็ควรให้อยู่ในที่สัมพันธ์กับลัคน์ด้วย เว้นแต่จะเป็นกาฬกณีในวันงาน

๑๔. ไม่ควรให้ดาวที่เป็นอายุของวันงานเสีย

๑๕. ไม่ควรให้ดาวเกษตรของเรือนที่เป็นมรณะ วินาศน์แก่ลัคน์เดิมมากุมหรือเจ็งลัคน์ฤกษ์ เว้นแต่พระเคราะห์นั้นจะเป็นองค์ที่ดีสำหรับวันงาน

๑๖. ควรวางลัคน์ให้เกาะนวางค์ที่เป็นคู่มิตรหรือเป็นเดช, ศรี, มนตรีของวันงาน ถ้าได้เกาะดาวสมพระเคราะห์ที่เป็นองชัย, อธิปัตย์ด้วยก็ยิ่งดี

๑๗. ไม่ควรให้พระเคราะห์ที่เป็นนิจเป็นประมุขลัคน์ เว้นแต่จะเป็นเดช, ศรี, มนตรี.

๑๘. ไม่ควรวางลัคน์ให้อยู่ในเรือนของดาวที่เป็นมรณะ, วินาศน์แก่ลัคน์ในดวงฤกษ์.

๑๙. ถ้าเป็นดวงที่ต้องวางลัคน์หลายแห่ง เช่นฤกษ์แต่งงาน ไม่ควรให้ลัคน์ต่อลัคน์เป็นอริ, มรณะ วินาศน์ต่อกันและกัน.

๒๐. ไม่ควรให้เกิดกุมลัคน์ถ้าไม่จำเป็น เพราะจะทำให้มีนิตติงเฉื่อยชาหรือบกพร่องในงาน.

๒๑. ไม่ควรวางลัคน์ในราศีธาตุไฟซึ่งไม่มีพระเคราะห์กุมลัคน์ เว้นแต่ธาตุอื่นจะขัดแก้ลัคน์เดิม หรือในราศีนั้นอยู่ในเกณฑ์ตามกนกฤกษ์แล้ว.

๒๒. ถ้าต้องการให้งานนั้นเอิกเกริกครึกครื้น ก็ควรให้ดาวอังคารอยู่ในที่ลัมผัสแก้ลัคน์ ท่านว่าหากได้ทำการในวันที่ดาวอังคารจรอยู่ในราศีทวารด้วยแล้วงานนั้นจะเอิกเกริกมาก เพราะอังคารอยู่ในทวารนั้นเรียกว่า “มหัทธกรรมโกลา”

๒๓. ไม่ควรวางลัคน์ในราศีที่ว่างไม่มีพระเคราะห์กุม ยิ่งได้พระเคราะห์ที่เป็นเดชศรี, มนตรีกุมได้ยิ่งดี เว้นแต่จะหาราศีเช่นว่านมิได้.

๒๔. ควรดูเกณฑ์วางลัคน์ตามราศีธาตุด้วย แต่ข้อนี้คุณพระญาณเวทไคยบอกไว้ว่าไม่จำเป็น ท่านว่าเขาใช้สำหรับให้ฤกษ์ในการพิชัยสงคราม ส่วนข้าพเจ้าสงสัยว่าเหตุใดในดวงบ้างแห่งที่เป็นลูปพิษในตำราว่าดีก็มี ที่เป็นนวางค์ขาดว่าดีก็มี แต่ข้าพเจ้าก็อาศัยตรวจดูเสมอ ถ้าจะวางลัคน์ในนวางค์ที่ท่านว่าดีและไม่อยู่ในเกณฑ์ที่เป็นลูปพิษหรือบาทฤกษ์ขาดแล้ว ข้าพเจ้ามักจะให้ลัคน์เกาะนวางค์ลูปนั้นเสมอ.

หมายเหตุ เมื่อสรุปแล้วกฎเกณฑ์ของการวางลัคน์ก็มากมายหลายข้อขึ้นถือกันไปหมดทุกข้อแล้วจะหาที่วางลัคน์มิได้ ข้าพเจ้าถือแต่ข้อที่สำคัญ ๆ ดังได้ทำเครื่องหมายวงเล็บไว้ที่เลขหมายข้อแล้วเท่านั้น ส่วนข้อห้ามอย่างอื่นเมื่อหลีกเลี่ยงไม่ได้ก็จำเป็น ข้อสำคัญขอให้ถือดาวพระเคราะห์จรในวันฤกษ์ให้มากกว่าเกณฑ์พระเคราะห์ในดวงเดิม การแก่นนวางค์ที่ร้ายซึ่งจะหลีกเลี่ยงไม่พ้นมีอยู่ตำราหนึ่ง เป็นตำราของท่านอาจารย์นวม วัดสังเวชวิทยาราม (วัดบางลำภูบน) ท่านเรียกว่า “นวางค์ปู้” ถ้านวางค์ใดเป็นนวางค์ปู้ แม้จะเป็นนวางค์ที่บอกไว้ว่าร้ายหากจำเป็นก็ให้วางได้ ถือว่านวางค์ปู้เป็นนวางค์ที่คุ้มโทษได้ และแบ่งออกเป็น ๒ ชั้น คือ:—

นวางค์ปู้

นวางค์ จันทร ลูกที่ ๔	ในราศี	เมษ	เป็นนวางค์ชั้นที่ ๑
” พุธ ” ๒	” ”	”	๑
” อังคาร ” ๘	” ”	”	๑

นวางค์	พฤตศัปตี	ลูกที่ ๓	ในราศี	พฤษภ	เป็นนวางค์คนที่ ๒
”	พุธ	” ๒	”	”	” ๑
”	จันทร์	” ๗	”	”	” ๑
”	อังคาร	” ๒	”	มิถุน	” ๒
”	พฤตศัปตี	” ๓	”	”	” ๒
”	เสาร์	” ๔	”	”	” ๒
”	พฤตศัปตี	” ๖	”	”	” ๑
”	พุธ	” ๙	”	”	” ๑
”	อังคาร	” ๕	”	กรกฎ	” ๑
”	จันทร์	” ๔	”	สิงห์	” ๒
”	อังคาร	” ๘	”	”	” ๑
”	พุธ	” ๖	”	กันย	” ๑
”	จันทร์	” ๗	”	”	” ๑
”	พฤตศัปตี	” ๖	”	ตุลย์	” ๑
”	อังคาร	” ๕	”	พิจิก	” ๑
”	จันทร์	” ๔	”	ธนู	” ๑
”	อังคาร	” ๘	”	”	” ๑
”	พฤตศัปตี	” ๙	”	”	” ๒
”	จันทร์	” ๗	”	มกร	” ๑
”	พฤตศัปตี	” ๖	”	กุมภ	” ๑
”	ศุกร์	” ๘	”	”	” ๒
”	ศุกร์	” ๔	”	มีน	” ๑
”	อังคาร	” ๕	”	”	” ๑
”	พฤตศัปตี	” ๖	”	”	” ๒

นวางค์	เสาร์	ลูกที่ ๗	ในราศี	มีน	เป็นนวางค์ชั้นที่ ๒
„	เสาร์	„ ๘	„	„	๒
„	พฤหัสบดี	„ ๘	„	„	๑

อธิบายว่า นวางค์ชั้นที่ ๑ นั้น เป็นนวางค์ที่คุ้มโทษได้ตลอดเป็นพิเศษ แม้ตัวราใดจะว่าร้ายก็คุ้มครองได้ ถ้าจำเป็นจะต้องวางดักนักษัตรในนวางค์ชั้นที่ ๑ แล้วไม่ขัดข้อง ส่วนนวางค์ชั้นที่ ๒ นั้นเป็นนวางค์ที่คุ้มได้เฉพาะโทษที่ไม่ร้ายแรงนัก ถ้าจำเป็นก็พอแก้ขัดได้ เรื่องนี้ข้าพเจ้าเคยนำมาใช้ประกอบด้วยบางคราวที่จำเป็น เพราะท่านอาจารย์นวมผู้นับว่าเป็นเอกทัศกะในวิชาโหราศาสตร์ผู้หนึ่งในบรรดาชาวไทยด้วยกัน.

ข้อ ๔) เกณฑ์กนกกุญชร

กนกกุญชร บางตำราก็เรียกว่ากนกบญชร เป็นกฎอันหนึ่งที่ตราความดีเลวชั่วของฤกษ์ประจำวันว่าฤกษ์ใดจะดีหรือร้ายอย่างไร ถือกันว่าเป็นหลักสำคัญในการให้ฤกษ์วางดักนักษัตร ไม่ควรจะวางดักนักษัตรผิดเป็นอันขาด ท่านได้กำหนดหลักเกณฑ์ไว้ดังนี้:—

เกณฑ์กนกกุญชร

วันอาทิตย์

- ฤกษ์ ๑,๒ อย่าไว้ดักนักษัตรทำการแล้ว ๑ เดือนเจ้าการจะตายเข้าของจะฉิบหาย
- ๓,๔ อย่าไว้ดักนักษัตร, มีน เจ้าการจะฉิบหาย ไฟจะไหม้ ลูกตาย ถึงเดือน ๖ แล้วจะอุปาทวีใหญ่.
- ๕,๖ ไว้ดักนักษัตร มิถุน, ตุลย์ ดินน้ำจะได้ลาภสุขสวัสดิ.
- ๗,๘ ไว้ดักนักษัตร, มิถุน ดินน้ำจะเจริญด้วยลาภ.
- ๙,๑๐ ไว้ดักนักษัตร, ตุลย์ (กันย) ดินน้ำทำการแล้ว ๑๕ วันจะเกิดลาภ ไปทางบูรพาจะได้สัตว์ ๒ เท้า ๔ เท้า.

๑๑,๑๒ อย่าไว้ลัคณ์กันย์, ธนู จะมีเหตุในวันนั้น มิฉะนั้นเจ้าของงานจะตายในเดือน
นั้นมิดีแล.

๑๓,๑๔ ไว้ลัคณ์มิถุน, ดุลย์ จะได้เป็นใหญ่ ลูกผู้ดีจะได้กินเมือง.

๑๕,๑๖ อย่าไว้ลัคณ์เมษ, พฤษภ, พิจิก จะเป็นความ จะเกิดอุบาทว์.

๑๗,๑๘ อย่าไว้ลัคณ์พฤษภ, มังกร จะมีเหตุแก่เจ้าของงาน ทำการแล้ว ๓ ปี เจ้า
การจะตาย.

๑๙,๒๐ อย่าไว้ลัคณ์มังกร, มิน หาดิมีได้โดย.

๒๑,๒๒ ไว้ลัคณ์กรกฎ, กุมภ์ ทำการแล้ว ๑ ปีจะได้ภรรยาดีแล.

๒๓,๒๔ ไว้ลัคณ์มิถุน, กุมภ์ ทำการแล้ว ๑ วันจะมีลาภดีและมีความสุขนักแล.

๒๕,๒๖ อย่าไว้ลัคณ์ดุลย์, พิจิก จะมีการฆ่าคนเพราะฝีมือตน ปีหนึ่งเจ้าการจะตาย
(จะได้บิรवारทาสกรรมกรด้วยฝีมือตน แต่แล้วปีหนึ่งจะตายแล)

๒๗ ไว้ลัคณ์มิถุน ทำการแล้วจะได้ทรัพย์สินเงินทองของและอาภรณ์อันเป็นของ
พึงใจดีนักแล.

วันจันทร์

ฤกษ์ ๑,๒ อย่าไว้ลัคณ์กันย์, ดุลย์, มิน ทำการแล้วลูกเมียจะทำอุบาทว์ถึง ๖ เดือน
หรือ ๑ ปี ๔ เดือนจะมีสตรีไร้ความ มิฉะนั้นเจ้างานจะถูกฆาตกรรมแล

๓,๔ ไว้ลัคณ์มิถุน, ธนู, มังกร ทำกิจการดีนัก.

๕,๖ อย่าไว้ลัคณ์มิถุน, มังกร ฆ่าคนลูกเมียจะทำอุบาทว์แก่ตน.

๗,๘ อย่าไว้ลัคณ์สิงห์, มังกร, กุมภ์ มิติฆ่าคนจะคิดคด ถึง ๑๕ วันหรือ ๕
เดือนจะเกิดอุบาทว์แก่เจ้างาน.

๙,๑๐ อย่าไว้ลัคณ์เมษ, สิงห์, กุมภ์ ขาจะหัก ตาจะบอด มือเท้าจะขาดแล.

๑๑,๑๒ ไว้ลัคณ์มิถุน, มังกร, มิน จะได้ลาภสัตว์อุบาทว์วิบาท ทำการจะได้
เลื่อนยศเป็นขุนนางแล.

- ๑๓,๑๔ ไฉลค์นัฟฤษภ, กรกฏ, มังกร ทำการแล้ว ๑๕ วันจะมีความสุข จะได้ช้าง
ม้าและลาภยศจากผู้ใหญ่ภายใน ๒ ปีแล
- ๑๕,๑๖ อย่าไฉลค์นักรกฏ, ดุลย์ ทำการแล้ว ๖ เดือนผู้น้อยจะตาย จะใช้เจ็บเป็น
ความ หนึ่งผู้ใหญ่จะตายจากกัน.
- ๑๗,๑๘ ไฉลค์นัเมษ, สิงห์, มิน, ทำการแล้วนั้นจะได้เรือกสวนไฉนาตรรพลาภ
ผู้ใหญจะให้ลาภแก่ผู้ทำการแล.
- ๑๙,๒๐ ไฉลค์นัสิงห์, กัณย์, กุมภ จะได้ลาภมีความสุข อย่าไฉลค์นักรกฏ, ดุลย์ ผู้ทำ
การจะตาย มิฉะนั้นไฟจะไหม้ในปีนั้นแล.
- ๒๑,๒๒ ไฉลค์นัฟฤษภ. กัณย์, ธนู ใน ๒ ปีจะได้ขุดยานคานหามฆ่าคนมีลาภดินนักแล
บางตำราว่าใน ๗ วันหรือ ๗ เดือนจะได้ลาภอันดี.
- ๒๓,๒๔ ไฉลค์นักรกฏ, พิจิก, (ดุลย์) ใน ๑๗ วันหรือ ๓ เดือนจะได้ลาภอันดีบาง
ตำราห้ามไฉลค์นัฟฤษภ, กรกฏ
- ๒๕,๒๖,๒๗, อย่าไฉลค์นักรกฏ, ดุลย์ พิจิก ทำการแล้วไฟจะไหม้ มิฉะนั้นผู้ทำการจะ
ตายไปคนหนึ่งแล.

วันอังคาร

- ฤกษ์ ๑,๒,๓, อย่าไฉลค์นักรกฏ, กัณย์, ดุลย์, ไฟจะไหม้ มิฉะนั้นบุตรจะตาย ถ้าไฉลค์นั
พิจิกจะมีลาภโดยเร็วพลันแล.
- ๔,๕,๖, ไฉลค์นักุมภ เจ้าการจะได้ลาภเครื่องศาสตราวุธและสัตว์ ๔ เท้า ๒ เท้า อย่า
ไฉลค์นัมิถุน, กรกฏ, ธนู, มิน ทำการฝนจะตก เจ้าการจะเจ็บไข้ เกิดเป็นผี
พิษ บ้านเรือนจะเป็นของคนอื่นแล บางตำราไม่มีห้ามราศีกรกฎ.
- ๗,๘,๙, อย่าไฉลค์นัเมษ, ธนู, กุมภ (มิถุน) ไฟจะไหม้มิฉะนั้นพยาธิจะเบียด หรือ
บุตรจะตายแล (จะมีผู้เย้ยไผ่ บุตรเจ้างานจะถอยจากยศศักดิ์แล)

- ๑๐,๑๑,๑๒ ไวลค์นเมษ, สิงห์, ตุลย์ ดินกั เจ้งงานจะมีความสุขมากหาภยมิได้แล.
- ๑๓,๑๔,๑๕ ไวลค์นเมษ, พฤษภ, พิจิก ทำการแล้ว ๖ เดือนจะได้ลาภใหญ่ ถ้าค้าขาย
จะได้กำไรตั้งน้ำขึ้น จะได้ที่ดินหรือเรือสวนไร่นา สัตว์ ๔ เท้า ๒ เท้า
เป็นลาภ อย่าไวลค์นมิถุน, สิงห์, (ธนู) มิดี ๑๕ วันหรือเดือนหนึ่งใครผู้
ให้ฤกษ์จะตาย เจ้าของงานจะฉิบหาย ผู้คนฆ่าทาสจะหนีจะตายจากกันแล.
- ๑๖,๑๗,๑๘ อย่าไวลค์นกันย์, มังกร, พิจิก, บุตรภรรยาจะประทุษร้ายแก่ตน อีก
ตำราหนึ่งว่า ฌไวลค์นมิถุน, กุมภ์, มิน ทำการมีชัยชนะดีแล.
- ๑๙,๒๐,๒๑ ไวลค์นกรกฎ, สิงห์, (มิถุน) ญาติมิตรจะให้ลาภเครื่องประดับ ได้ช้าง
ม้าช้างคน ตำราหนึ่งว่า ๒ เดือนแล้วจะได้คู่แม่หม้ายแล ห้ามไวลค์น
ราศีเมษมิดี.
- ๒๒,๒๓,๒๔ ไวลค์นเมษ, สิงห์, ธนู ทำการแล้ว ๗ เดือนจะได้เงินทองมาก หนึ่งจะได้
ภรรยาแม่หม้ายดีแล.
- ๒๕,๒๖,๒๗ ไวลค์นมิถุน, ธนู ดินกั อย่าไวลค์นเมษ, กันย์ ทำการแล้วจะเป็นพยาธิ
มิฉะนั้นไฟจะไหม้ ผู้คนจะหนีแล้วจะกลับมาทำโทษแก่ตนภายหลังแล.

วันพุธ

- ฤกษ์ ๑,๒,๓ อย่าไวลค์นเมษ, มิถุน, กรกฎ โจรจะลักทรัพย์ เขาจะเป็นตน ฌไวลค์น
กันย์, ตุลย์, กุมภ์ ๑๑ วันมิตรสหายและลูกเมียจะทำโทษให้ฉิบหายแล
- ๔,๕,๖ ไวลค์นธนู, มังกร (เมษ, กรกฎ) จะมีความสุขสวัสดิ์ อย่าไวลค์นกันย์,
พิจิก, มิน ทั้งนมีดี ถึง ๑๔ เดือนเจ้าการจะตาย มิฉะนั้นผู้คนจะหนีหาย
ตำราหนึ่งห้ามราศีพิจิก ว่าทำการแล้ว ๕ เดือนจะฉิบหายแล.
- ๗,๘,๙ ไวลค์น ธนู, มังกร ดินกัจะได้ลาภ ฌไวลค์นพิจิก, กุมภ์ (ตุลย์) เจ้าการ
ดินมีจะหักมิฉะนั้นตาจะบอด จะวิกลจริตแล อีกตำราหนึ่งว่าราศีพิจิก
มิดีภรรยาจะตาย มิฉะนั้นตาจะบอดแล.

- ๑๐,๑๑,๑๒ ไฉไลคณฺ์ สิงห์, กณฺ์, กุมภฺ์ จะได้ลาภใหญ่ใน ๑๕ ถึง ๒๔ วัน ตำราหนึ่ง
ว่าไฉไลคณฺ์ มิถุน, ธนุ มิติไฟจะไหม้แล.
- ๑๓,๑๔,๑๕, ไฉไลคณฺ์สิงห์, ตุลย์, มังกร ทำการแล้วถ้าข้าราชการจะได้เลื่อนยศ จะได้
เป็นขุนนางผู้ใหญ่และเศรษฐี อย่าไฉไลคณฺ์มิถุน (เมษ, ธนุ) ทำการแล้ว
ไฟจะไหม้เรือน ตำราหนึ่งว่าไฉไลคณฺ์เมษ, มิถุน, ทำการแล้ว ๑๕ วันไฟจะ
ไหม้แล.
- ๑๖,๑๗,๑๘ ไฉไลคณฺ์พิจิก, มังกร (มิน) มิตรสหายจะอุปการะให้ลาภผลแล อย่าไฉ
ไลคณฺ์ กรกฎ, กุมภฺ์, (กณฺ์) ทำการแล้ว ๓ ปีจะฉิบหาย อีกตำราหนึ่งว่า
ถ้าไฉไลคณฺ์ กุมภฺ์ เจ้างานจะตายแล.
- ๑๙,๒๐,๒๑ ไฉไลคณฺ์ มิถุน, มังกร (สิงห์) แม้มีทุกขร้อนก็พลันหาย จะมีอานุภาพ
มาก คนทั้ง ๕ ทิศจะบูชาแล.
- ๒๒,๒๓,๒๔ ไฉไลคณฺ์ เมษ, สิงห์, มังกร จะได้ลาภมากนั้ จะได้ข้าคนที่ดี อย่าไฉไลคณฺ์
กณฺ์ เจ้าของงานจะตายแล.
- ๒๕,๒๖,๒๗ ไฉไลคณฺ์กรกฎ, มิน (กณฺ์) จะได้ลาภ ได้สาวพรหมจารีอันพึงใจ ฉิไฉ
ไลคณฺ์พิจิกทำการมีทันแล้วไฟจะไหม้แล.

วันพฤหัสบดี

- ฤกษ์ ๑,๒,๓ ไฉไลคณฺ์กรกฎ, พิจิก, มังกร (มิน) ทำการ ๓ ปีพ้นแล้วจะได้ลาภใหญ่
จะได้สัตว์ ๔ เท้า ๒ เท้า ฉิไฉไลคณฺ์ราศีอื่นจะฉิบหาย ความเก่านั้นจะบัง
เกิดมา มิฉะนั้นจะร้อนใจจะตายแล.
- ๔,๕,๖ ไฉไลคณฺ์กณฺ์, ตุลย์ พิจิก ถ้าไพร่จะได้เป็นขุนนาง ถ้าภิกษุจะได้เป็นสังฆ-
ราช ไฉไลคณฺ์กุมภฺ์จะได้เป็นเศรษฐี ฉิไฉไลคณฺ์มิถุน, ธนุ จะพลัดพรากจาก
กัน มิฉะนั้นตาจะบอดแล.
- ๗,๘,๙ ไฉไลคณฺ์ ธนุ, มังกร, กณฺ์ ดินจะได้ลาภเงินทอง แต่ห้ามปลูกเรือน
ปราสาทราชมณเฑียรไฟจะไหม้ ตำราหนึ่งว่าวันนั้นฝนจะตก ๓ เดือนจะ

ได้ลาภสัตว์ ๔ เท้า ๒ เท้าถ้าปลุกเรือนไม่ดีไฟจะไหม้แล.

๑๐,๑๑,๑๒ ไว้ลัคณ์ ดุลย์, มิน ดินักจะได้ลาภสักการต่าง ๆ จะได้สัตว์ ๔ เท้า ๒ เท้าจะชนะศัตรู เมื่อทำการแล้วฟ้าจะร้อง ในวันนั้นฝนจะตก ตำราหนึ่งว่าไว้ลัคณ์มิน ไปต่างถิ่นจะได้สรรพลาภต่าง ๆ แล.

๑๓,๑๔,๑๕ ไว้ลัคณ์ เมษ, มิถุน (กัณย์, ดุลย์) เป็นมงคลจะได้ช้างม้าเข้าคน ปลุกเรือนดินักจะได้ทรัพย์ อย่าไว้ลัคณ์สิงห์, ธนู, มิน ทำการมิตันแล้วจะฉิบหาย เจ้าการจะตายแล

๑๖,๑๗,๑๘ ไว้ลัคณ์สิงห์, กัณย์, มิน จะได้ลาภเงินทอง ๓ ปีมีลาภและมีความสุขอย่าไว้ลัคณ์พฤษภ, ดุลย์, ธนู ถึง ๓ ปีจะฉิบหาย มิฉะนั้นไฟจะไหม้.

๑๙,๒๐,๒๑ ไว้ลัคณ์ เมษ, กรกฎ, กัณย์ (ดุลย์) ชอบสร้างเมืองปราสาททราชมณเฑียร ดินัก ทำการแล้ว ๓ ปีจะมีลาภมาก อีกตำราหนึ่งว่า ๓ วันจะได้ลาภใหญ่ แต่ห้ามไว้ลัคณ์ราศีสิงห์, ธนู ทำการแล้วเจ้าการจะตายแล

๒๒,๒๓,๒๔ ไว้ลัคณ์ เมษ, กัณย์, ดุลย์, มังกร ๑ ปี ๖ เดือนจะได้ช้างม้าเข้าคนหนุมรา และจะได้นางคนหนึ่งดินัก อย่าไว้ลัคณ์สิงห์, ธนู, กุมภ์ ไฟจะไหม้ลูกเมียจะตายแล.

๒๕,๒๖,๒๗ ไว้ลัคณ์ เมษ, กรกฎ, ดุลย์, (กุมภ์) จะมีความสุขมาก อย่าไว้ลัคณ์ราศีอื่นเลยเจ้าการจะตายมิตี ตำราหนึ่งว่าจะได้บุตรแต่บิوارจะตาย ถ้าไว้ลัคณ์ราศีอื่นเจ้างานจะตายแล.

วันศุกร์

ฤกษ์ ๑,๒,๓ ไว้ลัคณ์ดุลย์, พิจิก, มังกร จะได้ช้างม้าเข้าคนซื้อเสียดปรากฎจะปรารภนาสิ่งใดได้ดังประสงค์แล.

๔,๕,๖ ไว้ลัคณ์ เมษ, กัณย์, (ธนู) ศัตรูเก่าจะกลับคืนดี สิ่งของที่หายจะได้คืน อย่าไว้ลัคณ์มิน (ดุลย์) ทำการแล้วไฟจะไหม้เรือน เมียจะตาย มิฉะนั้นจะเป็นชเรณเสียดังดินแล.

- ๗,๘,๙ ไฉไลคนมีถน,สิงห์,กันย์ ดินัก ๒ ปีจะได้ลาภอยู่เย็นเป็นสุข อย่าไฉไลคน
 ดุขย์ทำการแล้ว ๒ ปี ๖ เดือนจะได้ทุกข์ ตำราหนึ่งว่าไฉไล,สิงห์,กันย์แต่อีก
 ตำราหนึ่งว่าไฉไลคนสิงห์,กันย์,ดุขย์ จะได้บุตรภรรยา ถ้าไฉไลคนพฤษภ,
 มิถุน ไฟจะไหม้แล.
- ๑๐,๑๑,๑๒ ไฉไลคนสิงห์,ดุขย์,กุมภ ๖ เดือนจะได้ข้าคนลูกเมีย อย่าไฉไลคนพฤษภ,มิถุน
 กันย์ ไฟจะไหม้เรือน มิฉะนั้นจะมีโทษภัยแก่ทรัพย์สมบัติ ตำราหนึ่งว่า
 อย่าไฉไลคนราศีอื่นมิได้.
- ๑๓,๑๔,๑๕ ไฉไลคนสิงห์,ดุขย์ (กันย์) ดินักจะได้ลูกเมียทรัพย์สมบัติเงินทองมาก
- ๑๖,๑๗,๑๘ ไฉไลคนดุขย์,ธนู,สิงห์,กันย์ ทำการแล้ว ๑๕ วันจะได้ลาภใหญ่.
- ๑๙,๒๐,๒๑ ไฉไลคนพฤษภ,กรกฎ,มังกร (กันย์) ทำการแล้ว ๓ เดือน ๑๒ วันจะมีความ
 สุข ทำศึกจะชนะศัตรู จะได้ลาภสัตว์น้ำ อย่าไฉไลคนสิงห์,ดุขย์ ผู้ทำ
 การจะตาย
- ๒๒,๒๓,๒๔ ไฉไลคนพฤษภ, กันย์, กุมภ ถึง ๑ ปีจะได้เครื่องบูชาจากขุนนางประ
 เสด็จขึ้นอย่าไฉไลคนราศีอื่นเจ้าการจะตายแล ตำราหนึ่งว่าไฉไลคนพฤษภ,
 ดุขย์,กุมภ ดี
- ๒๕,๒๖,๒๗ ไฉไลคนพฤษภ, กรกฎ, ดุขย์, กุมภ ทำการแล้ว ๑๕ วันจะได้รางวัล
 อย่าไฉไลคนราศีอื่นมิดีจะฉิบหายแล ตำราหนึ่งว่าไฉไลคนราศีพฤษภ,
 กรกฎ, กันย์, ดุขย์, กุมภ ดีจะได้รางวัลภายใน ๑๕ วันแล.

วันเสาร์

- ฤกษ์ ๑,๒,๓ ไฉไลคนดุขย์,มังกร อุดมดีของหายจะได้คืนจะได้ลาภใหญ่ อย่าไฉไลคน
 กรกฎ,ธนู,มิถุน ทำงานแล้ว ๑๕ วันเจ้าการจะตาย
- ๔,๕,๖ ไฉไลคนมิถุน, กุมภ, (เมษ) ทำการแล้ว ๗ วันจะได้ช้างม้าข้าคนมีความ
 สุขสวัสดิ์แล ตำราหนึ่งว่าไฉไลคนมิถุน, ธนู, กุมภ ดี

๗,๘,๙ ไฉไลคนกรกฎ,กุมภ์ (พิจิก,พฤษภ) ทำการแล้ว๖เดือนจะได้สัตว์ ๔ เท้า
๒ เท้า อย่าไฉไลคนสิงห์ ตาจะบอด มือตีนจะหักแล

๑๐ ถึง ๒๔ ไฉไลคนตุลย์เจริญดีมีความสุข อย่าไฉไลคนราศีอื่นมีจำเริญ อีกตำราหนึ่ง
ว่าตั้งแต่ฤกษ์ที่ ๑๐ ถึง ๒๓ เท่านั้น

๒๕,๒๖,๒๗, ไฉไลคนสิงห์,กันย์,ตุลย์ (พิจิก) ดีถ้อยความจะพ้นแล ตำราหนึ่งว่าตั้งแต่
ฤกษ์ที่ ๒๔ ถึง ๒๗ ไฉไลคนสิงห์,กันย์,พิจิก,มังกร ทำการแล้วสัตว์เลี้ยง
จะตายแล (เกณฑ์นี้ตำราขัดแย้งกันอยู่มาก)

หมายเหตุ ข้อความที่อยู่ในวงเล็บ หมายความว่ากล่าวไว้แต่บางตำรา ส่วนที่ไม่
ได้อยู่ในวงเล็บนั้นนับว่าเป็นข้อความที่ถูกต้อง พ้องกันหลายตำราแล้ว
ตามเกณฑ์นี้ถือกันว่าสำคัญนัก ผู้ให้ฤกษ์จำต้องเลือกราศีวางลัคน์ในดวง
ฤกษ์ให้ถูกที่ตจจะปลอดภัยและเป็นศิริมงคล ห้ามวางลัคน์ในราศีที่
ร้ายเป็นอันตราย ส่วนราศีที่มีได้กล่าวไว้ว่าดีหรือร้ายนั้นไม่ห้าม ทั้ง
นอกจากจำเป็นจริง ๆ และอย่างอื่นดีอยู่พร้อมแล้วก็ต้องยอมทน แต่
ถือว่าอยู่ในเกณฑ์ไม่ดีอยู่นั่นเอง

ข้อ ๕) เกณฑ์วางลัคน์ในราศีธาตุ

ใครจะให้ฤกษ์วางลัคน์ในราศีธาตุ ดิน น้ำ ลม ไฟ ก็ดี ให้พิจารณาตามคุณ
ฤกษ์ตามลูนวงค์ซึ่งท่านบังคับไว้ดังนี้

ราศีธาตุดิน (พฤษภ,กันย์,มังกร)

นวงค์ ๗ ทำงานแล้วเจ้าการจะตาย ของจะหาย จะถูกจำของเกิดถ้อยความมีดีแล

,, ๗ ไฟจะไหม้เรือน เกิดความวิวาทกันพึงเว้นเสีย

,, ๕ จะเห็นคนแบกต้นกล้วยอ้อยมาทางทิศอุดร บุรพาและพ่ายพิ ทำการดีมี

ลาภ

นวางค์ ๓ จะได้ยินเสียงสวดร้องทางทิศทักษิณ ทำการมิตีจะเจ็บไข้ร่ายนั้

- „ ๖ จะเห็นนกกหรือคนนั่งผ้าลายเดินมาเป็นฤกษ์ ทำการแล้วจะเป็นสุขดี
- „ ๔ ทิศทักษิณและหฤตี จะเห็นช้างม้าโคกระบือเดินมาเป็นฤกษ์ ทำการแล้ว ๓ เดือนจะมีลาภ
- „ ๒ ไม่มีฤกษ์ทำการมงคล ลูกเมียจะเจ็บไข้พลัดพรากจากกันพึงเว้นเสีย
- „ ๑ ไม่มีฤกษ์อย่าทำการมงคลจะตายจากกัน และจะเจ็บไข้ให้พึงเว้นจงหนัก
- „ ๔ ไม่มีฤกษ์ห้ามทำการทั้งปวง ถ้าขึ้นทำจะเกิดความไข้ล้มตายมิตีได้

ราชาศานุ (กรกฎ, พิจิก, มิน)

นวางค์ ๒ ทิศบูรพา, อาคเนย์ จะเห็นคนห่มขาวหรือผ้าดอกลายมา หรือได้ยินเสียงนก
ตะขาบร้อง ทำการจะได้ลาภ

- „ ๑ ไม่มีฤกษ์ ห้ามยาตราและทำการมงคลทั้งปวง จะเกิดความฉิบหายล้ม
ตายแล
- „ ๔ ไม่มีฤกษ์ ห้ามการมงคลทั้งปวง จะเจ็บไข้อันตรายเป็นอันมากให้ไ้โรหิง
เว้นเสีย
- „ ๒ จะเห็นพระภิกษุเดินมาเป็นมงคล หรือคนขี่วัวควานพาหะช้างม้ามาดีเป็น
มงคล
- „ ๓ ไม่มีฤกษ์ อย่า ทำการมงคล จะได้เจ็บไข้ล้มตายเกิดความวิวาทกันให้พึง
เว้นเสีย
- „ ๕ ไม่มีฤกษ์ การทั้งปวงพึงเว้นเสีย จะเป็นโรคเรื้อนกฐฐังมิตี ไ้โรอย่าให้
ฤกษ์เป็นอันขาด
- „ ๗ ไม่มีฤกษ์ มักเกิดวิวาทกัน ห้ามการมงคลทั้งปวงพึงเว้นเสียทีเดียว
- „ ๗ ไม่มีฤกษ์ จะพลัดพรากจากกัน ห้ามการมงคลทั้งปวงพึงเว้นเสียมิตีโดย
- „ ๕ จะได้ยินเสียงดุริยางค์ดนตรีเป่ามาทางทิศอุดร ทำการยาตรามีลาภแล

ราชธานุตม (มิถุน, ดุลย์, กุมภ)

- นวางค์ ๖ จะไดยินเสียงวิหคสกุณนกร้องทางทิศอุดร ทำการและยาตรามิตีจะเกิดความไขเจ็บให้พึงเว้น
- „ ๓ จะไดยินเสียงคนวิวาทกันทางทิศทักษิณ ทำการมงคลมิตี แต่ถ้าวรบศึกดีจะมีชัยทุกทิศแล
- „ ๕ ทิศปัจจิม จะไดยินเสียงมโหรีทีกและสัตว์จตุบาทเดินมา ทำการมงคลคืนนัก
- „ ๗ จะไดยินเสียงกระจำปีตีซอฆ้องกลองทางทิศอุดร ทำการแล้ว ๗ วันจะได้ลาภเงินทองแล
- „ ๗ จะไดยินเสียงมโหรีพิณพาทย์ฆ้องกลองทางทิศอุดร ทำการแล้ว ๗ วันจะได้ลาภแล
- „ ๕ จะเห็นคนร้องรำทำเพลงมาทางทิศอุดร โหรีให้ฤกษ์เกิดทำการแล้ว ๔ เดือนจะได้ลาภ
- „ ๓ ไม่มีฤกษ์ ห้ามยาตราและการมงคล พ้าจะผ่ารุ่งจะลงเป็นอุบาทว์มิตีพึงเว้นเสีย
- „ ๖ ทิศหริจะไดยินเสียงร้องรำทำเพลงหรือนกแก้วร้อง ทำการแล้ว ๑๕ วันหรือ ๕ เดือนจะได้ลาภ
- „ ๔ ไม่มีฤกษ์ ห้ามการมงคลและยาตราทั้งปวง ลูกเมียจะตายมิตีพึงเว้นเสียเกิด

ราชธานุไฟ (เมษ, สิงห์, ธนู)

- นวางค์ ๓ จะไดยินเสียงฆ้องกลองแตรสังข์ทางทิศทักษิณเป็นนิมิต ฤกษ์นั้นเป็นมงคลแก่เจ้าของงาน ถ้าพระ ๗.๘. กุมลันฤกษ์แล้วรบศึกจะมีชัย (บางตำราว่าถ้าพระ ๑. ๓. ๘. กุมลัน)
- „ ๖ จะไดยินเสียงตืดดีตีเป่าขลุ่ยกล่อมทางทิศอุดร ทำการแล้ว ๓๐ วันจะได้ลาภของชาวเหนือ

- นวางค์ ๔ ไม่มีฤกษ์ ทำการจะพลัดพรากจากกันมีดี ถ้ายาตราไปไม่ได้กลับเลย
- „ ๒ จะมีคนมาบอกข่าวตายทิศอุดรและบูรพา จะได้ยินเสียงไก่ขันทำการแล้ว จะพลัดพรากจากกัน
- „ ๑ จะได้ยินเสียงระฆังและฆ้องกลองทางทิศทักษิณ ทำการแล้ว ๒ ถึง ๒ เดือนจะได้ลากเงินทองแลผู้คน
- „ ๔ จะได้ยินเสียงฆ้องกลองทางทิศอุดรและทักษิณ ห้ามทำการมงคลทั้งปวง มีดีเลย
- „ ๒ จะเห็นคนพาลูกเมียมาทางทิศบูรพา ทำการแล้วเจ้างานจะได้ลาก แต่ ไหว้ผู้ให้ฤกษ์ลูกจะตายคนหนึ่ง
- „ ๓ ไม่มีฤกษ์ ห้ามสรวปการและยาตราทั้งปวง จะเกิดนิบาตอันตรายต่างๆ ให้พึงเว้นเสีย
- „ ๕ จะเห็นเหยี่ยวและนกแสกหรือแซวเขวบินมาทางทิศอีสาน ทำการแล้ว ๑ เดือนจะได้สัตว์จุบาททวีบาททางทิศอุดรแล

สกฤตฤกษ์ที่ท่านบังคับการวางลัคน์ประจำวันวางคัมตามราศีธาตุ ซึ่งบอก นิमितและโชคกลางดีและร้ายไว้ ถือกันมาว่าสำคัญอย่างหนึ่งเหมือนกัน แต่ดูนวางค์ ที่กล่าวไว้ดี บางแห่งตรงกับนวางค์ลูกพิฆหรือนวางค์ที่เป็นบาตฤกษ์ขาดแตก จึงทำให้สงสัย ชะรอยท่านจะมีข้อบ่งชี้หรือยกเว้นอย่างใดอย่างหนึ่งจึงเขียนเป็นตำราตาย ตัวไว้ ผู้ให้ฤกษ์ต้องพิจารณาหากเลือกวางลัคน์ที่ไม่ถูกลูกพิฆหรือถูกลูกนวางค์ขาดแตก และดีตามเกณฑ์สกฤตฤกษ์ นั้นด้วยแล้วก็คงประเสริฐยิ่ง แต่คุณพระญาณเวทวิ จ्ञ์แจ้งว่าเป็นฤกษ์ที่ใช้สำหรับพิชัยสงคราม ส่วนทำการมงคลไม่ถือ เพราะต้องระวัง แต่อย่าให้ถูกนวางค์ลูกพิฆและนวางค์ที่ขาดแตกเท่านั้น

เรื่องนี้สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ (วัดสระเกษ) ทรงรับสั่งว่าเกณฑ์ นี้เขาไม่เรียกว่าสกฤตฤกษ์ เพราะเกณฑ์สกฤตฤกษ์มีอีกอย่างหนึ่งคือ ท่านว่ามีหมูนก ๒ หมู ๆ ละ ๑๒ ตัวบินสวนผ่านกันไปมาเข้าเป็นฤกษ์ต่าง ๆ แต่ท่านว่าตำราเขามีท่าน

จำไมใครได้เสียแล้ว ข้าพเจ้าก็ได้เรียนรบกวนท่านอีก ฉะนั้นจึงได้เรียกชื่อตามตรงไปตรงมาว่าเกณฑ์วางลัคน์ในราศีอาตุ สำหรับข้าพเจ้าใช้ตรวจดูเสมอในเมื่อจะให้ฤกษ์ ถ้าสามารถจะวางลัคนาฤกษ์ในเกณฑ์ที่ตำหรับนี้ว่าดีแล้วก็ใช้วางอยู่เสมอ เพราะสังเกตดูตามนิมิตที่เกณฑ์นี้กล่าวไว้นั้นไม่ค่อยจะผิด เว้นแต่จะไปตรงกับนวางค์ที่เป็นลูปพิษหรือนวางค์แตกขาดอย่างอื่นจึงจะไม่ใช้ หากจำเป็นต้องใช้ก็ตั้งอาศัยนวางค์ไปเข้าช่วยด้วย

บทที่ ๓ วิธีคำนวณในการให้ฤกษ์

ข้อ ๑. วิธีตัดฤกษ์

การให้ฤกษ์ไม่ใช่จะดูในปฏิทินว่าฤกษ์นั้นฤกษ์นี้ในวันนั้นแล้วเลยก็ทักเขาว่าเป็นฤกษ์ที่ถูกต้องตรงแล้วหาได้ไม่ จำต้องสังเกตจากเวลาที่จะวางลัคน์ฤกษ์ดูอีก ด้วยว่าจะวางลัคน์ในเวลาใด จะอยู่ในฤกษ์เท่าใด เพราะเวลาของฤกษ์อาจคาบเกี่ยวกันได้จึงจำต้องอาศัยวิธีตัดฤกษ์เข้าสอบดู ฉะนั้น เมื่อต้องการทราบว่าจะฤกษ์ใดจะเข้าออกเวลาใดเพื่อวางลัคน์ฤกษ์ให้ถูกต้องตามเวลาที่ต้องการ ท่านจึงให้ตัดฤกษ์ดูก่อนหากสงสัย จำนวนฤกษ์และนาที่ฤกษ์ที่เขียนไว้ในปฏิทินโหรนั้นหมายถึงเวลา ๒ ยามตรง เช่นเขียนไว้ดังนี้ ๐ จงเข้าใจว่าเมื่อเวลา ๒๔ นาฬิกาของวันนั้นฤกษ์ที่ ๑๑ ได้ทั้งหมดไปแล้วคืออย่างเข้ามาในฤกษ์ที่ ๑๒ จำนวน ๓ นาที่ฤกษ์ (๑ นาที่ฤกษ์เท่ากับ ๒๔ นาทีนาฬิกา) ฉะนั้นฤกษ์ที่ ๑๒ จะย่างเข้ามาก่อนเวลา ๒ ยามถึง ๓ นาที่ฤกษ์ เป็นเวลา ๑ ชั่วโมงกับ ๑๒ นาทีของนาฬิกา ทั้งนี้กรณัฎฐิติที่เขียนไว้ในปฏิทินโหรซึ่งเรียกว่าดิถีเพ็ญก็นับโดยท่านเองเดียวกัน ส่วนกฎเกณฑ์ทั้งหลายที่เขียนถึงคำว่าดิถีในการให้ฤกษ์นั้นใช้ดิถีตลาด คือวันขึ้นแรมรวมดาอย่างชาวบ้านเรียกใช้กันไม่ใช่ดิถีเพ็ญ

กฎการคำนวณวิธีตัดฤกษ์มี ๓ วิธีคือ:—

๑) วิธีตัดฤกษ์อย่างง่าย ให้ตั้ง ๖๐ ลงเอนาที่ฤกษ์ก่อนวันงานลบ ด้พธ์คูณด้วย ๔ ได้ด้พธ์เป็นจำนวนบาทฤกษ์ เอา ๑๐ หาวจำนวนบาทฤกษ์ ได้ด้พธ์เป็น

จำนวนชั่วโมงตามเวลาดานาฬิกา เศษเอา ๖ คูณ ได้ผลลัพธ์เป็นจำนวนนาฬิกาตามเวลาดานาฬิกา ทั้งนี้โดยนับจากเวลา ๒ ยามเป็นจำนวนฤกษ์ออกของวันก่อน

ตัวอย่าง อยากทราบว่าราชาฤกษ์ของวันที่ ๑๕ ตุลาคม พ.ศ. ๒๔๘๓ จะออกเวลาเท่าใด ?

$$\text{ฤกษ์ จันทรวันปี ๑๔} = \frac{๒๕}{๔๒} \quad \text{วันที่ ๑๕} = \frac{๒๖}{๓๖}$$

$$\text{วิธีทำ} = (๖๐ - ๔๒) = ๑๘, ๑๘ \times ๔ = ๗๒ \div ๑๐ \text{ ลัพธ์} = ๗ \text{ ชั่วโมง}$$

เศษ ๒ $\times$ ๖ ลัพธ์ = ๑๒ นาที ฉะนั้นราชาฤกษ์ของวันที่ ๑๕ ออกเวลา ๐๗.๑๒ น. ต่อจากนั้นไปเป็นสมโนฤกษ์ (วิธีนี้ง่ายแต่ก็มีความคลาดเคลื่อนจำนวนนาฬิกาอยู่ ถ้า จันทร โคจรวันละ ๖๐ นาทีฤกษ์ก็จะถูกต้องใช้ได้ดี เพราะเอา ๖๐ นาทีฤกษ์เป็นเกณฑ์ตั้ง)

๒) วิธีตัดฤกษ์อย่างกลาง วิธีนี้ต้องอาศัยเอาฤกษ์จันทร มาคำนวณคือ:-

ก. เอาฤกษ์จันทรวันหลังตั้ง ลบด้วยฤกษ์จันทรวันแรก ลัพธ์เป็นจำนวนนาฬิกาฤกษ์ที่จันทร โคจรในวันนั้น

ข. ตั้งจำนวนฤกษ์เต็มของวันหลังลง ลบด้วยฤกษ์จันทรวันแรก ลัพธ์เป็นจำนวนนาฬิกาที่จะเต็มจำนวนฤกษ์วันหลัง

ค. ลัพธ์ในข้อ ข. ตั้งคูณด้วย ๒๔ ชั่วโมงหารด้วยลัพธ์ในข้อ ก. ลัพธ์เป็นจำนวนฤกษ์ออกของวันแรก

$$\text{ตัวอย่าง ฤกษ์ โคจรวันละ} = \frac{๒๖}{๓๖} - \frac{๒๕}{๔๒} = ๕๔ \text{ ดิบตา}$$

$$\text{ตั้ง} \frac{๒๖}{๐} - \frac{๒๕}{๔๒} = ๑๘ \text{ ดิบตา}$$

$$\text{เท่ากับ} \frac{๑๘ \times ๒๔}{๕๔} = ๘ \text{ ชั่วโมงพอดี}$$

ฉะนั้น ราชารถออกเมื่อเวลา ๐๘.๐๐ น. ของวันที่ ๑๕ และสมโนฤกษ์
เข้าแทนต่อไป ถ้วยมีเศษเมื่อหารแล้วอีกให้เอา ๖๐ คูณแล้วเอา ๕๔ หาร ลัพธ์ที่ได้
เป็นจำนวนนาฬิกา เศษถ้ามีเหลืออีกตัดทิ้ง

๓) วิธีตัดฤกษ์อย่างละเอียด วิธีนี้ต้องใช้สมมุติจันทรด้วย สมมุติสมมุติจันทร

วันที่ ๑๔

เท่ากับ $\frac{๑๑}{๒๖}$ สมมุติวันที่ ๑๕ เท่ากับ $\frac{๑๑}{๓๓}$

ฉะนั้นจันทรโคจรวันละ $\frac{๑๑}{๓๓} - \frac{๑๑}{๒๖} = \frac{๑}{๔๒}$ ให้แตกเป็นลิปดา = ๗๒๕ ลิปดา

แต่ฤกษ์เดินวันละ $\frac{๒๖}{๓๖} - \frac{๒๕}{๔๒} = \frac{๕}{๔๒}$ ลิปดา

ฉะนั้นฤกษ์วันที่ ๑๔ จะออก $= \frac{๒๖}{๐} - \frac{๒๕}{๔๒} = ๑๙$ ลิปดา (หรือ $๖๐ - ๔๒ = ๑๘$)

ฉะนั้นฤกษ์เดิน ๕๔ ลิปดา จันทรจะเดิน ๗๒๕ นาฬิกา, ถ้าฤกษ์เดิน ๑๘ จันทรจะเดิน

เท่ากับ $= \frac{๗๒๕ \times ๑๘}{๕๔} = ๒๔๒$, จันทรเดิน ๗๒๕ = ๑๔๔๐ นาฬิกา (คือ ๒๔ ชั่วโมง) ถ้า

จันทรเดิน ๒๔๒ จะเป็นฤกษ์เดินเท่าใด ? จะเท่ากับ $\frac{๑๔๔๐ \times ๒๔๒}{๗๒๕} = ๔๘๐$ นาฬิกาเศษเหลือ

อีก ๔๘๐ เอา ๖๐ คูณเศษแล้วเอา ๗๒๕ หารอีกได้ลัพธ์ = ๓๙ วินาที (เศษทิ้ง) ส่วน
ลัพธ์ ๔๘๐ นาฬิกานั้นทอนขึ้นเป็นชั่วโมงเสียจะได้ ๘ ชั่วโมงพอดี

ฉะนั้นเมื่อนับจาก ๒ ยามไปคงได้เท่าที่คำนวณมาเท่ากับ ๘ ชั่วโมง ๓๙ วิ-
นาฬิกาก็ทราบว่ราชารถออกเมื่อเวลา ๘ นาฬิกา ๓๙ วินาที ของวันที่ ๑๕ และฤกษ์
สมโนเข้ามาแทนต่อไป

ข้อ ๒. วิธีคำนวณหาเวลาอนาคตเพื่อวางลัคน์

ข้อนี้วิธีทำอย่างเดียวกันกับการคำนวณวางลัคน์ในดวงชาตา สมมติว่า

วันที่ ๒๖ มกราคม พ.ศ. ๒๔๗๕ เป็นวันทำการ สมมุติอาทิตย์วันที่ ๒๕ = ๑๒ วันที่ ๒๖

$$= ๑๑ \text{ ตั้งสมมุติมาก } \text{ลบด้วยสมมุติน้อย} = \frac{๑๑}{๒๒} - \frac{๑๒}{๒๐} = ๑ = ๖๒ \text{ ลิปดา ให้เอา ๔ หารได้}$$

$$= ๑๕.๕ \text{ ลิปดา (คืออาทิตย์รุ่ง)} \text{ หรือ } \frac{๐}{๑๕.๕} \text{ ตั้ง } \frac{๑๒}{๒๐} + \frac{๐}{๑๕.๕} = ๑๒ \text{ แยกเป็นลิปดา}$$

= ๗๕๕.๕ ลิปดา คือสมมุติรุ่ง (สมมุติเมื่อเวลาบ่ายรุ่งพอดี) แล้วเอาอินโตนาที่ราศีที่

$$\text{อาทิตย์อยู่คูณสมมุติรุ่ง เอา ๑๘๐๐ หาร } \text{ลัพท์เป็นอดีตรุ่งตั้ง } \frac{๗๕๕.๕ \times ๑๒}{๑๘๐๐} = ๓๐ \text{ นาที}$$

$$\text{เศษ ๓๘๖ ทำเป็นวินาที} = \frac{๓๘๖ \times ๖๐}{๑๘๐๐} = ๑๓ \text{ วินาที (เศษทั้ง) คงได้ลัพท์ ๓๐ นาที ๑๒}$$

$$\text{วินาทีซึ่งเป็นอดีตอยู่ในราศีมังกร, หาเวลาอนาคต} = (๗๒ - ๓๐.๑๓) = ๔๑ \text{ นาที}$$

๔๗ วินาที เป็นเวลาอนาคตในราศีมังกร ต่อจากนั้นเมื่อจะวางลัคน์ในราศีใดให้ตั้ง

เวลาอนาคตขึ้น แล้วเอาอินโตนาของราศีต่อไปบวกจนถึงราศีท้ายสุดก่อนที่จะเข้าราศี

วางลัคน์ เช่นจะวางลัคน์ในราศีกรกฎ ก็ตั้งเวลาอนาคตลงแล้วเอาอินโตนาที่ในราศี

กุมภ์, มิน, เมษ, พฤษภ, มิถุน บวกตามลำดับได้เท่าใดเป็นเวลา นับจากย่ำรุ่งไปตั้งไว้

เป็นเกณฑ์ เมื่อจะวางลัคน์ในลูนวงค์ใดเป็นปฐุมฤกษ์ และสุตฤกษ์ที่ลูนวงค์ใด

ก็เอาเวลาปฐุมฤกษ์ของนวงค์ที่กะไว้ว่าเป็นนวงค์ต้นบวกเกณฑ์ลัพท์เป็นเวลาปฐุม

ฤกษ์ และเอาเวลาสุตฤกษ์ของนวงค์ที่กำหนดไว้บวกกับเกณฑ์ที่ตราไว้อีก ลัพท์เป็น

เวลาสุตฤกษ์ตามต้องการ เวลาที่คำนวณได้นี้ย่ำลิมที่จะต้องเพิ่มเวลาปานกลาง

ประจำท้องถิ่นอีกด้วยเสมอ ถ้าในจังหวัดพระนครก็ต้องเอา ๑๘ นาที บวกเข้ากับ

ลัพท์ที่ได้จึงจะเป็นเวลาอันถูกต้องสมบูรณ์

ทั้งนี้ได้ทำเกณฑ์สำเร็จแสดงเวลาปฐมฤกษ์และเวลาสุดฤกษ์ประจำวันวางคตามราศีกับเวลาปานกลางประจำท้องถิ่นไว้เพื่อสะดวกในการคำนวณต่อไปแล้ว

ตัวอย่าง ต้องการวางลัคนาในราศีกรกฎ นวางค์ลูกที่ ๕ เป็นลูกต้น ลูกที่ ๖ เป็นลูกท้าย และคำนวณเวลาลัคน์จรสุตราศิมิถุนได้ดังนี้ คือ เวลาอนาคต ๔๓ นาที ๔๗ วินาที เมื่อเอาอันโตนาที่ราศีกุมภ์ถึงราศีมิถุนบวกต่อ ๆ ไป แล้วจะได้เท่ากับ ๕๔๕ นาที ๔๗ วินาที ทอนไปเป็นชั่วโมงได้ ๙ ชั่วโมง ๕ นาที ๔๗ วินาที ตั้งไว้เป็นเกณฑ์

$$\begin{array}{rcl}
 \text{ฉะนั้นเกณฑ์เท่ากับ} & ๙ \text{ ชั่วโมง } ๕ \text{ นาที } ๔๗ \text{ วินาที} & \\
 \text{ปฐมเวลาวางคที่ ๕} = & \frac{๔๐ \text{ ,, } ๑ \text{ ,,}}{+} & \\
 \text{รวมกันได้เท่ากับ} & ๙ \text{ ชั่วโมง } ๔๕ \text{ นาที } ๔๘ \text{ วินาที} & + \\
 \text{สมมติเวลาปานกลางกรุงเทพ ฯ} & \frac{๑๘ \text{ ,, } ๐ \text{ ,,}}{+} & \\
 \text{ฉะนั้นเวลาปฐมฤกษ์เท่ากับ} & \frac{๑๐ \text{ ชั่วโมง } ๓ \text{ นาที } ๔๘ \text{ วินาที}}{+} & \\
 \text{หาเวลาสุดฤกษ์ตั้งเกณฑ์ดัง} & = ๙ \text{ ชั่วโมง } ๕ \text{ นาที } ๔๗ \text{ วินาที} & + \\
 \text{สุดเวลาวางคที่ ๖ ราศีกรกฎ} & = \frac{๑ \text{ ,, } ๒๐ \text{ ,, } ๐ \text{ ,,}}{+} & \\
 \text{รวมกันได้เท่ากับ} & ๑๐ \text{ ชั่วโมง } ๒๕ \text{ นาที } ๔๗ \text{ วินาที} & + \\
 \text{เวลาปานกลางกรุงเทพ ฯ} = & \frac{๑๘ \text{ ,, } ๐ \text{ ,,}}{+} & \\
 \text{ฉะนั้นเวลาสุดฤกษ์เท่ากับ} & \frac{๑๐ \text{ ชั่วโมง } ๔๓ \text{ นาที } ๔๗ \text{ วินาที}}{+} &
 \end{array}$$

ทั้งนี้ให้นับจากย่างรุ่งไป ได้แก่เวลา ๑๖ นาฬิกา ๔๓ นาที ๔๗ วินาที เป็นสุดฤกษ์ หากต้องการจะให้เป็นเวลาตามนาฬิกาก็ให้เอา ๖ ชั่วโมงบวกลัพท์ที่ได้ จึงจะเป็นนาฬิกาอย่างที่ทางราชการใช้กันทุกวันนี้ คือเวลา ๑๖ นาฬิกา ๔๓ นาที ๔๗ วินาที

ข้อ ๓. วิธีวางลัคน์รวมอาทิตย์

ถ้าจะวางลัคน์รวมอาทิตย์หรือวางลัคน์ในราศีที่อาทิตย์อยู่นั้น ให้คำนวณเพียงเวลาอดีตรุ่งเท่านั้น เพราะจะวางลัคน์ล่าหืดอมเข้าไปในเวลาอดีตไม่ได้ จำ

ต้องวางลัคน์ให้โดยเวลาอดีตมา จึงต้องกำหนดวางลัคน์ในลัญจรวงศ์ที่มีเวลาปฐุมฤกษ์มากกว่าเวลาอดีตรุ่งเสมอไป

วิธีทำ ตั้งเกณฑ์เวลาปฐุมฤกษ์ของนวางศ์ที่ต้องการจะวางลัคน์ลง ครอบด้วยเวลาอดีตรุ่งแล้วเอาเวลาปานกลางของท้องถิ่นบวก ลัพธ์ที่ได้เป็นเวลาปฐุมฤกษ์นับจากย่ำรุ่งไป

ตั้งเกณฑ์เวลาสุดฤกษ์ของนวางศ์ที่ต้องการลง ครอบด้วยเวลาอดีตรุ่ง แล้วบวกด้วยเวลาปานกลาง ลัพธ์ที่ได้เป็นเวลาสุดฤกษ์

ตัวอย่าง สมมติว่าอาทิตย์อยู่ราศีกันย์ คำนวณเวลาอดีตรุ่งได้ ๑๗ นาที จะวางลัคน์ในนวางศ์ที่ ๔ และสุดฤกษ์ในนวางศ์ที่ ๙ สำหรับคนเกิดกรุงเทพฯ ทำดังนี้

เกณฑ์เวลาปฐุมฤกษ์ของนวางศ์ที่ ๔ ราศีกันย์ = ๐ ชั่วโมง ๕๖ นาที ๑ วินาที
เวลาอดีตรุ่ง

= $\frac{๑๗ \text{ ,, } ๐ \text{ ,,}}{๐ \text{ ชั่วโมง } ๓๙ \text{ นาที } ๑ \text{ วินาที}}$ +

เอาเวลาปานกลางกรุงเทพฯ บวก

ฉะนั้นเวลาปฐุมฤกษ์เท่ากับ ๐ ชั่วโมง ๕๗ นาที ๑ วินาที

เกณฑ์เวลาสุดฤกษ์ของนวางศ์ที่ ๙ ราศีกันย์ = ๒ ชั่วโมง ๔๙ นาที ๐ วินาที
เวลาอดีต

= $\frac{๑๗ \text{ ,, } ๐ \text{ ,,}}{๒ \text{ ชั่วโมง } ๓๑ \text{ นาที } ๐ \text{ วินาที}}$ +

เอาเวลาปานกลางกรุงเทพฯ บวก

ฉะนั้นเวลาสุดฤกษ์เท่ากับ ๒ ชั่วโมง ๔๙ นาที ๐ วินาที

คือปฐุมฤกษ์เวลา ๐๖.๕๗ น. เวลาสุดฤกษ์ ๐๘.๔๙ น. (นับจากย่ำรุ่งเป็นต้นมา)

ตามวิธีและตัวอย่างที่ทำมาแล้วนี้ เป็นวิธีที่ย่อลัดให้สั้นเข้า ถ้าจะอธิบายละเอียดตามแบบเก่าจะยืดยาวมาก ส่วนการคำนวณเพื่อวางลัคน์เกาะนวางศ์ตรียางค์และเกาะฤกษ์ตามแบบเก่าที่ต้องทำกันยืดยาวมาก ข้าพเจ้าได้ทำเป็นเกณฑ์สำหรับไว้

ในข้อต่อไปเพื่อให้สะดวกใช้เวลาอันน้อยลง ถ้ายังไม่ทราบเหตุผลที่มาของนวางค์, ตรียางค์
ว่ามีวิธีหาได้อย่างไรกันก็ขอให้ชวนชวายนถามท่านผู้รู้หาวิชาใส่ตนเอง เพราะความ
ประสงค์ของตำราเล่มนี้มุ่งหวังจะให้ทราบแต่กฎเกณฑ์ของการให้ถูกขั้วเป็นส่วนใหญ่ จึง
ได้อธิบายวิธีคำนวณไว้พอเป็นแนวทาง และเลือกอธิบายในวิธีที่ง่ายที่สุด

ข้อ ๔. เกณฑ์วางลัคน์เกาะนวางค์ตรียางค์สำเร็จ

เมื่อได้กำหนดว่าจะวางลัคน์ในราศีใดแล้ว จึงเลือกหานวางค์และตรียางค์
ที่ให้คู่กันแก่การที่จะทำในวันนั้น ซึ่งควรจะดูได้จากแบบหาลัคน์ทันใจทางโหราศาสตร์
ที่ข้าพเจ้าได้พิมพ์ไว้สำหรับการหาลัคน์ (ลัคน์หมุน) เพราะในแบบนั้นได้บอกเกณฑ์
นวางค์ที่เป็นลูปพิช และนวางค์ขาดแตกต่าง ๆ ไว้ทุกนวางค์ เว้นจากนวางค์ตรียางค์ตาม
ราศีขาดกับนวางค์คู่เท่านั้นมิได้บอกไว้ด้วย เมื่อตกลงใจว่าจะวางลัคน์ให้เกาะลูป
นวางค์ใดแล้ว หากจะไม่ใช้การคำนวณดังอธิบายมา ก็ให้ใช้เกณฑ์วางลัคน์เกาะ
นวางค์ตรียางค์สำเร็จต่อไปนี้.

เกณฑ์วางลิ้นเกาะนวางค์ตรียางค์สำเร็จ
แสดงเวลาปฐมฤกษ์และสุดฤกษ์ประจำวันวางค์ตามราศี

นวางค์ ที่	เมษ, กรกฎ มิถุน, มิน	พฤษภ,กุมภ	มิถุน, มกร	สิงห์, พิจิก	กันย์, ตุลย์	นวางค์
	ม. น. ว.	ม. น. ว.	ม. น. ว.	ม. น. ว.	ม. น. ว.	
๑	๐ ๐ ๑ ๑๓ ๒๐	๐ ๐ ๑ ๑๐ ๔๐	๐ ๐ ๑ ๘ ๐	๐ ๐ ๑ ๑๖ ๐	๐ ๐ ๑ ๑๘ ๔๐	ปฐมฤกษ์ ศต ,,
๒	๑๓ ๒๑ ๒๖ ๔๑	๑๐ ๔๐ ๒๑ ๒๐	๘ ๑ ๑๖ ๐	๑๖ ๑ ๓๒ ๐	๑๘ ๔๑ ๓๗ ๒๐	ปฐม ,, ศต ,,
๓	๒๖ ๔๑ ๔๐ ๐	๒๑ ๒๑ ๓๒ ๐	๑๖ ๑ ๒๔ ๐	๓๒ ๑ ๔๘ ๐	๓๗ ๒๑ ๕๖ ๐	ปฐม ,, ศต ,,
๔	๔๐ ๑ ๕๓ ๒๐	๓๒ ๑ ๔๒ ๔๐	๒๔ ๑ ๓๒ ๐	๔๘ ๑ ๑ ๔ ๐	๕๖ ๑ ๑ ๑๔ ๔๐	ปฐม ,, ศต ,,
๕	๕๓ ๒๑ ๑ ๖ ๔๐	๔๒ ๔๑ ๕๓ ๒๐	๓๒ ๑ ๔๐ ๐	๑ ๔ ๑ ๑ ๒๐ ๐	๑ ๑๔ ๔๑ ๑ ๓๓ ๒๐	ปฐม ,, ศต ,,
๖	๑ ๖ ๔๑ ๑ ๒๐ ๐	๕๓ ๒๑ ๑ ๔ ๐	๔๐ ๑ ๔๘ ๐	๑ ๒๐ ๑ ๑ ๓๖ ๐	๑ ๓๓ ๒๑ ๑ ๕๒ ๐	ปฐม ,, ศต ,,
๗	๑ ๒๐ ๑ ๑ ๓๓ ๒๐	๑ ๔ ๑ ๑ ๑๔ ๔๐	๔๘ ๑ ๕๖ ๐	๑ ๓๖ ๑ ๑ ๕๒ ๐	๑ ๕๒ ๑ ๒ ๑๐ ๔๐	ปฐม ,, ศต ,,
๘	๑ ๓๓ ๒๑ ๑ ๔๖ ๔๐	๑ ๑๔ ๔๑ ๑ ๒๕ ๒๐	๕๖ ๑ ๑ ๔ ๐	๑ ๕๒ ๑ ๒ ๘ ๐	๒ ๑๐ ๔๑ ๒ ๒๘ ๒๐	ปฐม ,, ศต ,,
๙	๑ ๔๖ ๔๑ ๒ ๐ ๐	๑ ๒๕ ๒๑ ๑ ๓๖ ๐	๑ ๔ ๑ ๑ ๑๒ ๐	๒ ๘ ๑ ๒ ๒๔ ๐	๒ ๒๘ ๒๑ ๒ ๔๘ ๐	ปฐม ,, ศต ,,

อธิบาย เกณฑ์นี้ได้แสดงเวลาปฐมฤกษ์และสุดฤกษ์ประจำราศีไว้ทุกนวางค์
อักษรย่อ คือ.

- ม. คือ ชั่วโมง
น. ,, นาที
ว. ,, วินาที

วิธีทำ ๑. ให้หาเวลาลดกันจากรายรุ่งของวันที่ต้องการมาจนถึงเขตสุดระหว่างหัวต่อกับราศีที่จะวางลัคน์ตั้งไว้เป็นเกณฑ์

๒. เลือกนวางค์ในราศีที่จะวางลัคน์ ว่าจะให้ลัคน์เกาะนวางค์ใดเป็นปฐมฤกษ์ และจะให้สุดฤกษ์ที่นวางค์ใดเป็นอวสาน.

๓. วิธีหาเวลาปฐมฤกษ์ ตั้งเกณฑ์ในข้อ ๑. ลงบวกด้วยเวลาปฐมของนวางค์ที่ต้องการ ลัพธ์เป็นเวลาปฐมฤกษ์.

๔. วิธีหาเวลาสุดฤกษ์ ตั้งเกณฑ์ในข้อ ๑ ลงบวกด้วยเวลาสุดฤกษ์ของนวางค์ที่ต้องการ ลัพธ์เป็นเวลาสุดฤกษ์ ทั้งนี้เป็นเวลาที่ยับจากรายรุ่งเป็นต้นมา ถ้าจะทำให้เป็นเวลานานาฬิกาตามที่ใช้นั้นอยู่ทุกวันนี้ ก็ให้เอา ๖ ชั่วโมงบวกเข้าจะได้เวลาเป็นจำนวนนาฬิกา

๕. ให้เอาเวลาปานกลางประจำท้องถิ่นบวกกับเวลาปฐมฤกษ์ และสุดฤกษ์ด้วยทุกครั้ง ถ้าในจังหวัดพระนครให้เอา ๑๘ บวกเสมอ สำหรับจังหวัดอื่น ๆ ก็ต้องเปลี่ยนจำนวนไปตามเวลาปานกลางของจังหวัดนั้น ๆ ตามเกณฑ์ดังนี้.

ข้อ ๕ เกณฑ์เวลาปานกลางเฉพาะท้องถิ่น

๑. อุบลราชธานี	บวก ๐	นาที ๓๒	วินาที
๑. นครพนม	,, ๑	,, ๔	,,
๓. ศรีสะเกษ	,, ๒	,, ๔๐	,,
๔. สกลนคร	,, ๓	,, ๕๒	,,

๕. ร้อยเอ็ด	บวก ๕ นาที ๒๐ วินาที
๖. มหาสารคาม	,, ๖ ,, ๕ ,,
๗. สุรินทร์	,, ๖ ,, ๔ ,,
๘. บุรีรัมย์	,, ๗ ,, ๓๒ ,,
๙. หนองคาย	,, ๙ ,, ๔ ,,
๑๐. ขอนแก่น	,, ๙ ,, ๒๔ ,,
๑๑. อุตร	,, ๙ ,, ๓๒ ,,
๑๒. ตราด	,, ๑๐ ,, ๐ ,,
๑๓. จันทบุรี	,, ๑๑ ,, ๓๒ ,,
๑๔. นครราชสีมา	,, ๑๑ ,, ๓๒ ,,
๑๕. ชัยภูมิ	,, ๑๒ ,, ๑๖ ,,
๑๖. นราธิวาส	,, ๑๒ ,, ๔๐ ,,
๑๗. เลย	,, ๑๓ ,, ๔๔ ,,
๑๘. ปราจีนบุรี	,, ๑๔ ,, ๓๒ ,,
๑๙. ระยอง	,, ๑๔ ,, ๕๖ ,,
๒๐. ยะลา	,, ๑๕ ,, ๐ ,,
๒๑. บัตตานี	,, ๑๕ ,, ๐ ,,
๒๒. นครนายก	,, ๑๕ ,, ๙ ,,
๒๓. เพชรบูรณ์	,, ๑๕ ,, ๒๙ ,,
๒๔. ฉะเชิงเทรา	,, ๑๕ ,, ๔๔ ,,
๒๕. ชลบุรี	,, ๑๖ ,, ๔ ,,
๒๖. สระบุรี	,, ๑๖ ,, ๒๐ ,,
๒๗. น่าน	,, ๑๖ ,, ๕๒ ,,
๒๘. สมุทรปราการ	,, ๑๗ ,, ๑๒ ,,

๒๙. ลพบุรี	บวก	๑๗	นาที	๓๒	วินาที
๓๐. พระนครศรีอยุธยา	„	๑๗	„	๔๐	„
๓๑. สงขลา	„	๑๗	„	๔๐	„
๓๒. ปทุมธานี	„	๑๗	„	๕๒	„
๓๓. พระนครและธนบุรี	„	๑๘	„	๐	„
๓๔. นนทบุรี	„	๑๘	„	๔	„
๓๕. อ่างทอง	„	๑๘	„	๑๒	„
๓๖. สิงห์บุรี	„	๑๘	„	๒๔	„
๓๗. พิจิตร	„	๑๘	„	๓๖	„
๓๘. สมุทรสาคร	„	๑๘	„	๕๒	„
๓๙. พิษณุโลก	„	๑๙	„	๐	„
๔๐. ชัยนาท	„	๑๙	„	๒๔	„
๔๑. สุพรรณบุรี	„	๑๙	„	๒๘	„
๔๒. แพร่	„	๑๙	„	๒๘	„
๔๓. นครสวรรค์	„	๑๙	„	๓๒	„
๔๔. อุตรดิตถ์	„	๑๙	„	๓๒	„
๔๕. นครปฐม	„	๑๙	„	๔๐	„
๔๖. พัทลุง	„	๑๙	„	๔๔	„
๔๗. อุทัยธานี	„	๑๙	„	๔๘	„
๔๘. สตูล	„	๑๙	„	๔๘	„
๔๙. สมุทรสงคราม	„	๒๐	„	๐	„
๕๐. นครศรีธรรมราช	„	๒๐	„	๘	„
๕๑. เพชรบุรี	„	๒๐	„	๑๒	„
๕๒. ราชบุรี	„	๒๐	„	๔๔	„

๕๓. ประจวบคีรีขันธ์	บวก	๒๐	นาที	๕๒	วินาที
๕๔. สุโขทัย	„	๒๐	„	๕๕	„
๕๕. เชียงราย	„	๒๑	„	๒๐	„
๕๖. ตรัง	„	๒๑	„	๓๒	„
๕๗. กาญจนบุรี	„	๒๑	„	๕๒	„
๕๘. กำแพงเพชร	„	๒๒	„	๐	„
๕๙. ลำปาง	„	๒๒	„	๑๒	„
๖๐. สุราษฎร์ธานี	„	๒๒	„	๔๔	„
๖๑. ชุมพร	„	๒๓	„	๑๖	„
๖๒. ตาก	„	๒๓	„	๒๘	„
๖๓. ลำพูน	„	๒๓	„	๕๖	„
๖๔. เชียงใหม่	„	๒๔	„	๘	„
๖๕. กระบี่	„	๒๔	„	๑๖	„
๖๖. ระนอง	„	๒๕	„	๒๔	„
๖๗. พังงา	„	๒๕	„	๕๒	„
๖๘. ภูเก็ต	„	๒๖	„	๒๔	„
๖๙. แม่ฮ่องสอน	„	๒๗	„	๕๖	„

บทที่ ๔ อธิบายวิธีทำการให้ฤกษ์บางอย่าง

วิธีที่จะทำการอันเกี่ยวแก่การจะต้องให้ฤกษ์นั้น ข้าพเจ้าได้เขียนลงไว้ในหนังสือฤกษ์งามยามดีครบถ้วนทุกงานที่เป็นมงคล และงานอวมงคลโดยละเอียด ครั้นจะนำมาเขียนซ้ำลงในที่นี้อีกก็เกรงจะยืดยาวมาก ในที่นี้จะขอแนะนำเพียงวิธีการให้ฤกษ์บางอย่างที่ต้องกระทำกันอยู่เป็นเนืองนิตย์เท่านั้น กล่าวคือ.

ข้อ ๑) ฤกษ์ในพิธีแต่งงาน

ฤกษ์ในพิธีแต่งงาน สำหรับเดือนใช้เดือน ๖,๙,๑๒,๒,๔, สำหรับวันนิยมใช้ วันอาทิตย์, จันทร์, และวันศุกร์ รวม ๓ วันที่พึงใช้กันมาก ส่วนวันพุธโบราณห้าม ถือว่าคู่บ่าวสาวมักกันอกใจเลิกร้างกันภายหลัง แต่บางอาจารย์ห้ามเฉพาะวันส่งตัววันเดียว สำหรับข้าพเจ้าไม่เคยให้ฤกษ์แต่งงานในวันพุธเลย ส่วนวันอังคาร ท่านว่าเป็นวันแรงมักทะเลาะวิวาททุบตีกันไม่นิยม วันพฤหัสบดีถือว่าเป็นวันครูไม่ควร ท่านว่าเป็นการทอนอายุ อีกประการหนึ่งว่าวันนี้เป็นวันของศาสนาจะทำให้ทอนความสุขในทางกามารมณ์ไป ตำราโบราณบางตำราห้ามขาดไม่ทราบว่าจะมีเหตุผลประการใดอันร้ายแรงกว่าที่กล่าวมาแล้ว สำหรับวันเสาร์ว่าเป็นวันเจ้าทุกข์มักจะหงอยเหงาไป แต่ที่ถือกันเคร่งครัดก็เห็นจะเพียงวันพุธกับวันอังคารเท่านั้น ส่วนวันพฤหัสบดีกับวันเสาร์หากมีเกณฑ์อย่างอื่นดีอยู่แล้วก็กระทำได้ การให้ฤกษ์ตั้งแต่เริ่มต้นจนสุดท้ายของพิธีนี้ มีรวมด้วยกัน ๗ ฤกษ์ คือ.

๑. ฤกษ์คู่ซอ เป็นการประเดิมเริ่มแรกเพื่อขอหญิงให้แก่ฝ่ายชาย
๒. ฤกษ์หมั้น ทำเมื่อได้คู่ซอตกลงแล้ว เพื่อรับความตกลงกันระหว่างผู้ใหญ่ฝ่ายเจ้าบ่าวและเจ้าสาว
๓. ฤกษ์ขันหมาก ทำเวลาเข้าก่อนเที่ยงของวันแต่งงาน เป็นการปฏิบัติตามซัดตกลง
๔. ฤกษ์จัดทะเบียน ทำในวันแต่งงานหรือวันต่อไปก็ได้ เพื่อให้สมบูรณ์ตามกฎหมาย
๕. ฤกษ์รดน้ำ ทำเวลาบ่ายเย็น เป็นการขอพรเพื่อความศิริมงคล
๖. ฤกษ์ปูที่นอน ทำภายหลังฤกษ์รดน้ำ เรียกว่าฤกษ์เรียงหมอนเป็นฤกษ์สำคัญ
๗. ฤกษ์ส่งตัว ทำต่อจากฤกษ์ปูที่นอน เป็นการฝากฝั่งเจ้าสาวแก่เจ้าบ่าว

ถือว่าสำคัญมาก บางคราวทำติดต่อกันกับฤกษ์บู๊ที่นอนแล้วเลยส่งตัวที่เดียวก็ได้ถ้า
มีเวลาฤกษ์พอ

คำชี้แจงฤกษ์

๑. ฤกษ์สู่ขอ ก่อนเข้าเขตพิธีแต่งงานนับว่าฤกษ์การสู่ขอตัวเจ้าสาวให้แก่
เจ้าบ่าวเป็นฤกษ์แรก ฤกษ์นี้ไม่สำคัญนักเพราะธรรมดาจะขอ ผู้ใหญ่ฝ่าย
ชายมักทำการทาบถามคือขิมลาง หรือมั่งไว้แล้วว่าถ้าไปขอคงไม่ขัดข้อง พึงเลือก
แต่เพียงวันดีคืนดีพอเป็นศิริมงคลโดยไม่ต้องพิถีพิถันนัก นิยมใช้ฤกษ์ทลิตโท นอก
จากนั้นจะเป็นฤกษ์อื่นก็ได้เช่นมัทธโน. เทวี. ภูมิปาโล และราชาฤกษ์ ไม่ควร
ใช้ฤกษ์โจโรหรือเพชฌฆาตก็พอ ส่วนกฎเกณฑ์อย่างอื่นก็เลือกดูพอสถานประมาณ
หากผู้ใหญ่ทั้ง ๒ ฝ่ายตกลงกันเองแล้วจะไม่มีฤกษ์ก็ได้

๒. ฤกษ์หมั้น กฎเกณฑ์ใช้ทำนองเดียวกับฤกษ์สู่ขอ เวลาของฤกษ์
ต้องสังเกตดูว่าฤกษ์ที่ใช้นั้นอยู่ในจำพวกฤกษ์เข้าหรือฤกษ์ออก ถ้าอยู่ในพวกฤกษ์
ออกก็ถือเอาเวลาออกจากบ้านฝ่ายชายเป็นฤกษ์ ถ้าอยู่ในพวกฤกษ์เข้าก็ถือเอาเวลา
เมื่อเข้าบ้านฝ่ายหญิงเป็นฤกษ์ แต่ถ้าจำเป็นจะถือเอาเวลาข้างเข้าบ้านฝ่ายหญิง
เป็นฤกษ์ก็ได้

๓. ฤกษ์ขันหมาก เวลาฤกษ์ควรเป็นเวลาเช้า ถ้ามีการถวายอาหารบิณฑ-
บาต (เลี้ยงพระ) ด้วยจะทำเมื่อพระฉันแล้วก็ได้ เวลาของฤกษ์ทำนองเดียวกับ
กับฤกษ์หมั้น แต่ถ้าบ้านอยู่ใกล้กันจะให้เวลาฤกษ์ทั้งขาออกจากบ้านฝ่ายชาย และ
เข้าบ้านฝ่ายหญิงได้ก็ยิ่งดีเพราะฤกษ์นี้สำคัญกว่าฤกษ์หมั้น ถ้าจำเป็นก็ให้ใช้เมื่อ
เวลาขันหมากเข้าบ้านฝ่ายหญิง ฤกษ์นี้ควรเลือกให้อยู่ในเกณฑ์ดี โดยใช้ฤกษ์
มัทธโน. เทวี. ภูมิปาโล หรือราชาฤกษ์ อย่าใช้ฤกษ์โจโรและเพชฌฆาต แม้
ฤกษ์เทศาตรี. ทลิตโท. สมโน ก็ไม่ควร

๔. ฤกษ์จดทะเบียน เดิมแต่โบราณมามิได้มีฤกษ์นี้ เพราะยังไม่มีพระ-
ราชบัญญัติว่าด้วยการจดทะเบียนสมรส มาบัดนี้มีการจดทะเบียนขึ้นก็เลยเพิ่ม

เป็นอีกฤกษ์หนึ่ง เพื่อให้มีหลักฐานสมบูรณ์ตามกฎหมาย จะให้ฤกษ์เวลาบ่ายหรือ เวลาว่างจากฤกษ์อื่นใดก็ได้ หากไม่มีโอกาสทำในวันเดียวกันกับวันแต่งงานจะกระทำ ในวันต่อไปก็ได้ เลือกดูวันดีและฤกษ์ยามแต่พอควร

๕. ฤกษ์รดน้ำ เวลาที่เหมาะสมคือเวลาบ่ายถึงเย็นประมาณตั้งแต่ ๑๖ ถึง ๑๘ นาฬิกาเป็นอย่างช้า เวลาของฤกษ์นับเมื่อเวลาท่านผู้มีเกียรติหรืออาวุโสเริ่มสวม มงคลและหลังน้ำดั่งขพระพุทธรูปเป็นคนแรกเท่านั้น ฤกษ์นี้บางครั้งจะหาเวลา ที่เหมาะสมไม่ได้มีวิธีแก้ปัญหาคือหาฤกษ์ในขณะว่างตั้งแต่เช้าเป็นต้นมา ได้ฤกษ์ดีเวลาใด ให้เชิญผู้ใหญ่ที่เคารพนับถือ หรือบิดามารดาฝ่ายชายหญิงทำการรดน้ำเสียก่อนเป็นพิธี ในฤกษ์ ส่วนเวลาเขกรदनนั้นเลือกได้ตามสะดวกเพราะถือว่าได้ทำการรดน้ำใน ฤกษ์มาแล้ว

๖. ฤกษ์ปูที่นอน ควรเป็นเวลาอำค้ำแล้วไป เป็นฤกษ์สำคัญยิ่งกว่าฤกษ์ อื่นมาก ผู้ที่จะเชิญมาเป็นผู้ปูที่นอนนั้นควรเลือกดูท่านที่เป็นคู่ผัวตัวเมียกันมาแล้วด้วย ดีโดยจะเลือกผู้ที่มีเกียรติหรือผู้มีอายุก็ได้ทั้ง ๒ ประการ นัยหนึ่งเรียกว่าฤกษ์เรียงหมอน

๗. ฤกษ์ส่งตัว จะทำติดต่อกันกับฤกษ์ปูที่นอนหรือทำคนละตอนก็ได้ สุด แท้แต่เวลาดีในฤกษ์จะมี เวลาอย่างจะดีก็ประมาณไม่เกิน ๒ ยามได้เป็นเหมาะ เว้น แต่จำเป็นก็ต้องเลื่อนเลยไป เพราะไม่มีส่วนเสียทางอื่นนอกจากผู้อยู่ในงานจะงว นนอนเท่านั้น ฤกษ์นี้สำคัญยิ่งกว่าฤกษ์ใดจำเป็นต้องเลือกหาเวลาให้ได้จริงๆ แต่ถ้าใน วันแต่งงานนั้นไม่มีฤกษ์เรียงหมอน ก็ต้องให้เจ้าบ่าวนอนเฝ้าหอนไปก่อนจนกว่าจะถึง วันมีฤกษ์เรียงหมอนจึงค่อยจัดการส่งตัวกันไป

อนึ่งการมงคลเกือบทุกอย่างจำต้องเลือกทิศที่ จะหันหน้าไปสู่ให้เป็นทิศที่ดี สำหรับวันแต่งงานรดน้ำถือว่าทิศศรีของวันนั้นเป็นทิศดี เว้นแต่สถานที่ที่จะบังคับ ถ้าเช่น

นั้นจะเปลี่ยนเป็นทิศเคศหรือมนตรีกี้ได้ ตูอย่าให้ไปพ้องกับทิศร้ายอย่างอื่นก็แล้วกัน
ส่วนมากทิศศรีนั้นไม่ค่อยพ้องกับทิศร้ายอย่างใด ดังจะกล่าวเรื่องทิศดีร้ายไว้ต่อไป

ข้อ ๒) ฤกษ์ปลูกเรือน

การปลูกเรือนสร้างบ้านก่ออาคารสถาน ฯ เหล่านี้จำต้องทำให้ถูกต้อง
และเลือกหาวันฤกษ์ยามยามดี จึงจะเป็นมงคลแก่ผู้อยู่อาศัยต่อไป ข้อสำคัญต้องกุม
เดชของวันฤกษ์ให้ดีเพื่อบ่งกันโจรผู้ร้าย เดือน ๑, ๒, ๔, ๖, ๘, ๑๒ เป็นดี ดิถีควรใช้
ขึ้นหรือแรม ๑, ๒, ๖, ๗, ๑๐, ๑๓, ๑๕, ส่วนวันใช้วัน ๕ อุดม วัน ๒, ๔, ๖ มัชฌิม ห้ามวัน
๓ วัน ๗ มิให้ก่อตึกสร้างบ้าน ส่วนวัน ๑ ท่านว่าวันอื่นเหมือนกัน ฤกษ์ที่ดีคือมหัทธโน
เทวี, ภูมิปาโล หรือราชาฤกษ์อย่างเดียวกับฤกษ์แต่งงาน แต่บางตำราว่าฤกษ์เหล่า
นี้ก็ใช้ได้คือฤกษ์ ๒, ๔, ๕, ๗, ๘, ๑๐, ๑๑, ๑๒, ๑๓, ๑๔, ๑๕, ๑๗, ๑๘, ๑๙, ๒๐, ๒๑, ๒๔, ๒๕ วางลัคน์
ราศีสิงห์, กันย์, พฤษภ, มิถุน, กุมภ์, ติ เว้นแต่จะขัดกันกับลัคน์เดิมหรือไม่ได้ตาม
เกณฑ์กนกฤกษ์ และเป็นราศีอุบาทว์ โลกาวินาส์อย่างใดเป็นฤกษ์สำคัญยิ่ง เวลา
ในฤกษ์ถือเอาเวลาที่เสาเข็มและเวลายุกลงเสาเอก ถ้าก่อตึกนับเมื่อเวลาทำการก่อราก
ปักฝัง คือเวลาที่เข็มหลุมเสาเอก ถ้าจะก่อฤกษ์เอาเมื่อเวลาก่อพนหลุมเสาเอก หรือวาง
ศิลาจารึก การตีเข็มควรให้เจ้าบ้านเอาไม้เคาะที่หัวเข็มเอกก่อน ๓ ทีเป็นฤกษ์ ฤกษ์
ยุกลงเสาเอกควรเป็นเวลาก่อนเที่ยง ฤกษ์ตีเข็มจะเป็นเวลาใดก็ได้ และให้ดูตามทิศทาง
นาศประจำเดือนดังนี้

เดือน ๔.๕.๖ หวันาคอยู่ทิศปัจจิม หางอยู่ทิศบูรพา ท้องอยู่ทักษิณ หลังอยู่
อุดร ให้ขุดดินทักษิณก่อนเอามูลดินไว้บูรพา ปลายเสาไว้ทักษิณและหัวดีต่อกัน
เสาเอกต้นทิศอาคเนย์ เอาผ้าสีเหลืองนุ่งห่มเสาเอก โท ฯ

เดือน ๗.๘.๙ หวันาคอยู่ทิศอุดร หางอยู่ทักษิณ ท้องอยู่ปัจจิม หลังอยู่
บูรพา ให้ขุดดินทางทิศปัจจิมก่อน เอามูลดินไว้ทักษิณ ปลายเสาไว้ปัจจิมและพายัพ
ต่อกัน เสาเอกต้นทิศหัวดี เอาผ้าสีขาวนุ่งห่มเสาเอก โท ฯ

เดือน ๑๐.๑๑.๑๒ ห้วนาคอยู่ที่คบุรีพา หางอยู่ปัจจิม ท้องอยู่อุดร หลังอยู่
ทักษิณ ให้ชุดดินทางอุดรก่อน เงามุลดินไว้ปัจจิม ปลายเสาไว้อุดร และอีสานต่อ
กัน เสาเอกต้นทิศพายัพ เงาม้าสีน้ำเงินแก่น่งห่มเสาเอก. โทฯ

เดือน ๑.๒.๓. ห้วนาคอยู่ที่คทักษิณ หางอยู่อุดร ท้องอยู่คบุรีพา หลังอยู่ปัจจิม
ให้ชุดดินทางคบุรีพา ก่อน เงามุลดินไว้อุดร ปลายเสาไว้คบุรีพาและอาคเนย์ต่อกัน เสาเอก
ต้นทิศอีสาน เงาม้าลายนุ่งห่มเสาเอก. โทแลฯ

หมายเหตุ ตำรานี้เป็นของขุนพระญาณเวท แต่คุณหลวงธรรณินิธิญาณว่า มุลดินนั้น
ทั้งทางทิศมูละของวันงาน ส่วนจะชุดดินทางทิศใดไม่ห้าม สำหรับข้าพเจ้าใช้ตาม
ตำราโดยตรง ผิดแต่เปลี่ยนเสาเอกเป็นต้นทางทิศศรีของวันงาน

นอกจากผ้าห่มเสาแล้วยังมีผ้าพันปลายเสาอีก ท่านว่าวัน ๑ ผ้าแดง วัน ๒
ผ้าขาว วัน ๓ พันด้วยผ้าใหม่ที่ยังไม่เคยใช้ วัน ๔ ผ้าสีเหลือง วัน ๕ ผ้าลายเบญจ-
พรรณ วัน ๖ ผ้าเขียว วัน ๗ ผ้าม้า บางตำราว่าใช้ผ้าแดงก็ได้ ผ้าพันปลายเสา
หรือจะผูกห้อยไว้ที่ปลายเสา ถ้าได้ให้ท่านผู้รู้ทางไสยศาสตร์ลงเลขยันต์กันโจรภัย
อัคคีภัยให้ด้วยก็ยิ่งดี ผ้าห่มเสานั้นให้ใช้ผ้าของผู้ที่มีอายุและมั่งมีเงินทอง ทั้งควร
เป็นผู้ที่สุภาพเรียบร้อยด้วยจึงดี ควรมีถาดคิมบาติบและข้าวตอกตอกไม้โปรยที่เสาด้วย
เมื่อได้ทำพิธีฝังลงแล้ว ปลายเสาเอก. โท ท่านให้แต่งด้วยหน่อกล้วยหน่ออ้อย กิ่ง
ขี้พริกขี้หนุ ถ้าจะมีเครื่องประดับเช่นสร้อยหรือแหวนผูกห้อยไว้ที่ปลายเสาด้วยก็ยิ่งดี
เครื่องประดับนี้เมื่อเวลาปลดลงแล้วให้เอาเงินช่อถ่ายเป็นรางวัลให้แก่ผู้ขึ้น ไปปลด
ตามควร ส่วนหน่อกล้วยอ้อยให้นำไปปลูกไว้เป็นการเลี้ยงตาย ก่อนได้ฤกษ์ทำพิธี
ตอกเข็มก็ดี ยกเสาเอกก็ดี หรือจะลงรากปักฝังก็ดี ถ้าไม่มีโหรบูชาฤกษ์ ท่านให้เจ้า
ของงานจุดธูปเทียนแล้วว่านะโม ๓ จบ ชุมนุมเทวดา บอกกล่าวพฤกษ์เทวดา อากาศ
เทวดา พระภูมิเจ้าที่และพระยานาคผู้รักษาพื้นพิภพ อธิษฐานขอความสวัสดิมีชัย

ให้อยู่ด้วยความร่มเย็นเป็นสุขและมีลาภผล การขุดหลุมให้ขุดในวันให้ฤกษ์นั้นได้ถ้าจะขุดค้างคืนไว้ต้องมีภาชนะปิดปากหลุมอย่าให้สัตว์ตกลงไปตายอยู่ในหลุมนั้นได้ เสาเอกนั้นก่อนได้ฤกษ์ ให้เอาชั้นระวางไว้ก่อน เวลานั้นเอาชั้นระวางแล้วห้ามมิให้ผู้ใดข้ามเป็นอันขาด คำว่าชั้นระวางคือ วางเสาตามนอนเอาปลายเสาชี้ไปทางทิศที่ต้องการ เอาไม้ทำเป็นขาหยั่งหรือ ๓ ขาปลายไขว้กันเป็นง่ามรองปลายเสายกให้สูงขึ้นจากพื้นดินพอควร นอกจากนั้นต้องระวังให้เวลายกเสาเอก เวลาตอกเข็ม หรือเวลาก่อฤกษ์ และวางศิลาจารึก ต้องให้อยู่ในระหว่างเวลาของฤกษ์จริง ๆ บางงานต้องรอผู้ใหญ่ที่จะไปในงานจนผิดเวลาฤกษ์ซึ่งทำให้เสียความเจริญไป ถ้าเวลาที่ต้องเลื่อนนั้นไปเข้าอยู่ในนวงศักราชก็จะยิ่งช้ำร้ายขึ้น

วิชาสถาปัตยกรรม ถือว่าการลงเสาเข็มเป็นสิ่งสำคัญสำหรับการปลูกสร้างอาคารอย่างหนึ่งชนิดใด ทางกรให้ฤกษ์ก็ถือว่าฤกษ์ลงเสาเข็มเป็นฤกษ์สำคัญในการปลูกสร้างอาคารชนิดนั้น ไม่ว่าจะเป็นการปลูกเรือนก่อตึกอย่างใด ก็จำเป็นต้องทำการลงเสาเข็มก่อนเป็นเบื้องต้น ถือว่าเสาเข็มประคองรากแก้วของอาคารนั้นๆ ฉะนั้นฤกษ์สำคัญจึงอยู่ที่ฤกษ์ลงเสาเข็ม ส่วนฤกษ์ยกเสาเอกนั้นถ้าเป็นการก่อตึกก็ไม่มีฤกษ์ยกเสา แต่ฤกษ์ลงเสาเข็มนั้นจะเว้นเสียมิได้ การให้ฤกษ์ในเรื่องนี้จึงถือว่าฤกษ์ลงเข็มนั้นสำคัญกว่าฤกษ์อื่นใด ส่วนการวางศิลาฤกษ์นั้นเป็นฤกษ์ภายหลังอีกตอนหนึ่งเท่านั้น

คำกลอนว่าด้วยเดือนสำหรับปลูกเรือน ฯ

ปลูกเรือนในเดือนห้า ทุกข์เท่าฟ้ามาถึงตน เดือนนี้มิเป็นผล อันตรายจะบีฑา ฯ

ปลูกเรือนในเดือนหก จะอึดอัดต่างภาษา สิ่งสิ้นจะพูนมา สรรพทรัพย์ก็เนื่องนอง ฯ

ปลูกเรือนในเดือนเจ็ด เสียบำเหน็จสิ้นทางผอง ทรัพย์สิ้นอันตนครอง เสียหัวตัวจะ

ไร้ไฟ ฯ

ปลูกเรือนในเดือนแปด จะร้อนแรงแทกรุนใจ สิ่งดินทนเท่าใด เก็บเอาไว้ไม่มีคง ฯ
 ปลูกเรือนในเดือนเก้า ยศศักดิ์เจ้าก็มั่นคง สิ่งดินอันจำนง สรรพทรัพย์จักพูนมา ฯ
 ปลูกเรือนในเดือนสิบ จักฉิบหายต้องซื้อค่า พยาธิจะมีพา อันตรายมาปะปน ฯ
 ปลูกเรือนเดือนสิบเอ็ด ระวังเท้จากพาลชน เดือนนี้มีเป็นผล จะเกิดภัยอันตราย ฯ
 ปลูกเรือนเดือนสิบสอง เงินและทองย่อมเหลือหลาย ช่างม้าและวัวควาย มีทั้งโทษ
 และทาสี ฯ

ปลูกเรือนในเดือนอ้าย ย่อมจะได้เป็นเศรษฐี สิ่งดินจักพูนมี เพราะเดือนนี้ต้องเป็นผล ฯ
 ปลูกเรือนในเดือนยี่ ฤกษ์เดือนนี้ก็โสภณ ข้าศึกและแสนผล อาจกันคนและสัตว์ ฯ
 ปลูกเรือนในเดือนสาม ภัยติดตามดุจดุ ครั้นเมื่อถึงฤดู ย่อมเกิดมีอันตราย ฯ
 ปลูกเรือนในเดือนสี่ เดือนนี้ดีสุดบาย ทุกข์โศกโรคสูญหาย ความสลายจักพูนมา ฯ

คำกลอนว่าด้วยวันสำหรับปลูกเรือน

ปลูกเรือนวันอาทิตย์	ทุกข์ตามติดทุกวันนี้ไป
เราร้อนรำคาญใจ	เกิดแก่ตนพันทวี ฯ
ปลูกเรือนในวันจันทร์	ลาภอนันต์บังเกิดมี
ผ้าผ่อนเงินทองทวี	แสนเปรมปรีดิ์ในอุรา ฯ
ปลูกเรือนวันอังคาร	บ่มิฉิบหายภัย
อัคคีไหม้เคหา	วอดวายมาสู่ยังตน ฯ
ปลูกเรือนในวันพุธ	บริสุทธ์จำเริญผล
ลาภยศก็มาดล	ล้วนแล้วสิ่งพึงยินดี ฯ
ปลูกเรือนวันพฤหัสบดี	สุขจำรัสตราวุทธิ์
ลาภานานามี	เป็นสุขชีวิตนี้ทุกนา ฯ

ปลุกเรือนในวันศุกร์
เดี่ยวสุขเดี่ยวทุกข์นา

สุขและทุกข์ถึงอัตรา
ทั้งลาภไม่ค่อยมี ฯ

ปลุกเรือนในวันเสาร์
ขบเขาศรว่าโลภี

อย่าดูเบาจงหลีกหนี
ตามคัมภีร์โบราณมา ฯ

ข้อ ๓ ฤกษ์ขึ้นบ้านใหม่

การขึ้นบ้านใหม่เป็นงานสำคัญอีกอย่างหนึ่งเหมือนกัน การเลือกหาฤกษ์และวันดีร้ายให้ถือเหมือนอย่างฤกษ์ปลุกเรือน ส่วนเวลาของฤกษ์มีทำกันอยู่เป็น ๒ นัย วิธีของคุณพระญาณเวทไชเวลาตั้งแต่ย่ำค่ำล่วงแล้วไป ท่านว่าเป็นฤกษ์ขึ้นที่นอนไม่ใช่ฤกษ์กลางวันตอนชนของเข้าบ้าน ท่านว่าถ้าจะถือเอาการเข้าบ้านเป็นเวลาฤกษ์แล้วไม่เหมาะสม เพราะไม่ใช่เป็นการเข้าบ้านประเดิมครั้งแรก กว่าจะปลุกบ้านแล้วเจ้าของจักต้องเข้าไปตรวจตราดูแลหลายครั้ง ส่วนจะถือเอาเวลาชนของเข้าบ้านก็เป็นการยาก เพราะก่อนจะขึ้นบ้านใหม่จำต้องนำของมาเตรียมกันแล้วหลายอย่าง จะให้ขึ้นบ้านวันนั้นแล้วชนของในวันนั้นด้วยเป็นการดูจะหุกมาก ท่านให้ถือเอาเวลาขึ้นเตียงนอนในบ้านใหม่นั้นเป็นฤกษ์ดูของท่านเข้าทีดี ข้าพเจ้าก็ดำเนินการมาอย่างที่ว่านี้ เวลาปูที่นอนถ้าอยู่ในฤกษ์ได้ยิ่งดี จะเชิญผู้ขึ้นมาปูให้เหมือนปูที่นอนแต่งงานก็ได้ หรือจะปูกันเองก็ไม่ขัดข้อง ก่อนได้ฤกษ์ให้เจ้าบ้านอาบน้ำชำระกายให้สะอาดแล้วอาบนํ้ามนต์ เสร็จแล้วจุดธูปเทียนบูชาพระและบอกกล่าวพระภูมิกับเจ้าของที่ อธิษฐานขอความอยู่เย็นเป็นสุข ปราศจากโรคภัย, โจรภัย, อัคคีภัย ฯ ตามจะปรารภนา ฤกษ์นี้ตำราว่าใช้ดิถี ๑, ๓๐, ๓๔ ฤกษ์ ๓. ๔. ๘. ๙. ๑๗. ก็ได้อีกตำราหนึ่งว่าใช้ฤกษ์ ๑๒, ๑๓, ๑๘, ๒๒, ๒๓, ๒๔, ๒๖. ก็ได้ วางลัคนาราศี พฤษภ, สิงห์, ธนู, ภูมิภดี เว้นแต่จะขัดกับอย่างอื่น ถ้าเป็นแต่การย้ายบ้านซึ่งมีไช้บ้านที่ปลูกสร้างขึ้นใหม่ หรือย้ายไปเข้าบ้านเขาอยู่จะทำเดือนใดก็ได้ สำหรับขึ้นบ้านใหม่ห้ามวันเสาร์ส่วนวันอังคารก็ไม่ควร

ข้อ ๔ ฤกษ์เปิดอาคารร้านค้า

ฤกษ์เปิดร้านค้า หรือเปิดองค์การ, สมาคม, บริษัท และสโมสรใดๆ ถ้าเกี่ยวแก่การค้าขายแล้วต้องเลือกที่เป็นมงคลอย่างดี เช่น มหัทธโน, เทวี, ภูมิปาโลหรือราชาฤกษ์ ร้านขายของท่านว่าฤกษ์เทศาวันนั้นใช้ได้ดี เพราะเป็นฤกษ์ให้คนนิยมเป็นเสน่ห์ชวนให้คนเข้าร้านมาก ๆ ยิ่งเป็นเปิดสโมสร, เปิดฮอลล์, บาร์ด้วยแล้วยิ่งดีมาก ตำราโบราณแท้ ถ้าเปิดร้านขายของกินท่านใช้ฤกษ์ทลิตโท ผู้ที่จะเชิญมาเป็นประธานในการเปิดร้านค้านี้ให้เลือกเชิญผู้ที่ใช้จ่ายเงินทองอย่างไม้อั้น อย่าเชิญคนที่ตระหนี่เหนียวแน่นจะขายของได้ยาก เพราะจะถูกผู้ซื้อต่อเล็กต่อน้อยตามนิสัยของคนตระหนี่ มัธยัสถ์ พระสงฆ์ท่านก็ว่าไม่ควรเชิญ เพราะคนขายของนั้นย่อมพูดอวดอ้างสรรพคุณของสินค้าเป็นส่วนใหญ่—และบิดราคาทุน ต้องเป็นคนมีเล่ห์เหลี่ยมในการพูดคนซื้อจึงจะติดใจซื้อซึ่งตรงข้ามกับมารยาทของพระ เรื่องนี้คุณพระญาณเวทได้อธิบายยืนยันแก่ข้าพเจ้ามากส่วนเดือนที่จะทำการท่านว่าไม่ห้าม แต่ข้าพเจ้าก็ยังรักที่จะทำในเดือนที่เป็นมงคลอย่างเดียวกันกับเดือนให้ฤกษ์ปลูกเรือน.

ข้อ ๕ ฤกษ์อุปสมบท

การอุปสมบทคือบวชนั้น แม้จะไม่ต้องหาฤกษ์ก็บวชได้ เพราะเป็นเรื่องหวังเข้าหาความสงบ ตัดความโลภโมโทสะให้มันลดลง ไม่หวังถึงลาภมั่งคั่งการอย่างใดแล้ว แต่ถ้าจะให้ฤกษ์ก็เลือกแต่เพียงวันไม่ต้องถึงเวลาวางถันฤกษ์ เพราะจะกำหนดเวลาไปบางครั้งก็ทำให้ตรงเวลามิได้ จะต้องคอยผู้ที่บวชก่อนจะเสร็จเมื่อใดวันแต่มีเพียงเฉพาะนาศเดียว ฤกษ์ควรใช้ทลิตโทเป็นฤกษ์แห่งผู้ขอเพื่อจะได้ร่ำรวยในทางพระเพราะการบวช ถ้าต้องการบวชให้ทนนานก็ควรเป็นสมณฤกษ์.

ข้อ ๖ ฤกษ์ลาบรรพชากรรม

ฤกษ์ลาบรรพชากรรม (ฤกษ์สึก) ถือว่าสำคัญมาก เพราะเป็นการละจากสมณะเพศ เพื่อการตั้งเนื้อตัว เท่ากับเกิดมาในเรือนฆราวาสใหม่อีกครั้งจะใช้ได้อันใดก็ได้ ธรรมเนียมมักสึกเมื่อออกพรรษาแล้ว หากมีเวลาจะรอไว้รับกฐินแล้วจึงสึกก็ได้ แต่ต้องกวดขันในการให้ฤกษ์ ต้องเลือกวันที่เป็นคู่มีตรีหรือเป็นวันดีของเจ้างาน อย่าให้เป็นอุบาทว์โลกาวินาศและเข้าร้ายตามกฎเกณฑ์การให้ฤกษ์ต่าง ๆ กวดขันเหมือนอย่างฤกษ์แต่งงาน แต่ใช้ฤกษ์เทศาตรีได้ท่านว่าสึกมาเพื่อหาเนื้อคู่ดี เว้นแต่ดวงเดิมแสดงว่าเป็นคนเจ้าชู้อยู่แล้วก็ควรใช้ฤกษ์อื่น เช่น เทวฤกษ์เพื่อให้เกิดความสงบเสียงมฤกษ์ที่ดีอีกก็คือมัทธโน, ราชากับภูมิปาโล เหล่านี้ใช้ได้ทุกงาน ห้ามฤกษ์ทลิตโท, โจโร และเพชฌฆาต เวลาได้ฤกษ์คือเวลาที่พระเถระผู้ทำพิธีว่าคิปปิบัติ ถือกันว่าขณะชักผ้าสังฆาณีนี้นให้อยู่ในระหว่างฤกษ์ ผู้จะลาสิกขาบทต้องนั่งหันหน้าไปสู่ทิศที่ดี และต้องทำจิตให้แน่วแน่หวังถึงความดีในขณะที่ได้เวลาฤกษ์ นิยมใช้เวลาดีสักสองต้นนับตั้งแต่เวลา ๑ นาฬิกาไปจนถึง ๗ นาฬิกาเป็นอย่างมาก เพื่อมิให้มีเสียงเอะอะผู้สึกจะได้ตั้งใจให้แน่วแน่ได้.

ผู้ให้ฤกษ์สึกจะต้องหาฤกษ์เวลาออกจากวัดเพื่อกลับเข้าบ้านให้ด้วย เลือกในจำพวกฤกษ์เข้าได้เป็นดี ถ้าในวันสึกยังไม่มีฤกษ์ดีก็ต้องนอนค้างที่วัดไปก่อน ฤกษ์เวลาจะก้าวเท้าออกจากวัดให้หันหน้าไปทางทิศศรีของวันก่อน แม้จะไม่ตรงกับทางกลับบ้านก็ให้ก้าวเท้าย่างเดินไปสัก ๒-๓ ก้าวพอเป็นพิธี แล้วจึงเดินไปตามทางที่จะไปภายหลัง ข้อสำคัญอีกอย่างหนึ่ง คือขณะจะเปลื้องผ้าเหลืองออกนุ่งผ้าขาวแทนนั้นระวังอย่าเอาผ้าขาวทับผ้าเหลือง ให้เอาสอดเข้าข้างในผ้าเหลืองแล้วจึงทำการผลัดผ้า^{๕๕} หงนเพราะศักดิ์ของผ้าเหลืองสูงกว่าจึงห้ามมิให้เอาผ้าอื่นมาทับเป็นการหลบหลู่ศาสนา.

ข้อ ๗ ฤกษ์โกนผมไฟ

การโกนผมไฟนั้นต้องรอเวลาให้ทารกมีอายุครบ ๓๐ วันเสียก่อน เพราะเด็กทารกยังบางอยู่ จึงนิยมกันว่าอายุได้ ๑ เดือนแล้วจึงจะโกนผมไฟ เรียกกันว่าทำขวัญเดือน หากจะล่าช้าก็ไม่ควรให้เกินกว่า ๖ เดือน การให้ฤกษ์ดีวันและฤกษ์ดีอย่างทำการมงคลต่าง ๆ ถ้าจะโกนผมตอนเช้าก็จัดการทำบุญสวดมนต์เย็นเสียก่อนวันฤกษ์ ๑ วัน และถวายอาหารบิณฑบาตตอนเช้าในวันฤกษ์ ถ้าจะมีการโกนผมไฟต้องเก็บรักษารกของเด็กไว้ให้ดีกว่านั้น โบราณใช้ใส่ในหม้อตาลเอาเกลือใส่กันเน่าไว้ เมื่อทำพิธีโกนผมไฟแล้วจึงนำไปฝังตามทิศในตำบลที่มีต้นไม้ตรงกันกับมิ่งขวัญของเด็กนั้น ดังนี้ :—

ทิศฝังรก	เดือน ๔, ๕, ๖,	ฝังรกรทิศ	อุดร
	,, ๗, ๘, ๙,	,,	อุดรและพายัพต่อกัน
	,, ๑๐, ๑๑, ๑๒,	,,	ทักษิณ หรือ อีสาน
	,, ๑, ๒, ๓,	,,	ทักษิณและหริศต่อกัน
มิ่งขวัญ	เกิดปี ฉลู, กุน	มิ่งขวัญอยู่ต้นตาลและบัวหลวง	
	,, ขาล, จอ	,,	ต้นขมิ้นและบัวหลวง
	,, ฉอก, ระกา	,,	ต้นขนุนลำมะลอ
	,, มะเมีย, มะแม	,,	ต้นตะเคียนและฝ้ายเทศ
	,, มะเส็ง	,,	ต้นไม้รัง
	,, ขวด, เกาะ, มะโรง	,,	ต้นมะพร้าวนาฬิกา

ข้อ ๘ ฤกษ์ฝังหรือบรรจุอัฐิ, สร้างสรวงห้วย

ถ้าจะก่อเจดีย์, สรวงห้วย เพื่อเก็บศพ หรือบรรจุอัฐิ ถ้าเป็นเจดีย์ต้องมีพระพุทธรูปบรรจุไว้ในพระเจดีย์หรือสถูปนั้นด้วย เพื่อพระผู้เป็นสงฆ์จะทำการไหว้

เคารพเจตยานั้นจะได้ไม่เป็นบาปกรรมแก่ผู้สร้าง เพราะได้บรรจุสิ่งที่เคารพบูชาไว้แล้ว หากไม่มีพระบรรจุจะเป็นการไหว้กระดูกผู้ตายไปทำให้เกิดกรรมขึ้น การให้ฤกษ์ให้อย่างฤกษ์ทำการกุศลหรือสาธารณประโยชน์ทั้งปวงได้ แม้ฤกษ์เพชฌฆาตก็ไม่ห้าม แต่ไม่ควรวางลัคนาในราศีเตโชธาตุ ท่านว่าผีผู้ตายจะร่อน งานนี้ไม่ต้องแต่งกายไว้ทุกข์ ใช้เครื่องนุ่งห่มสีต่างๆ ได้.

ข้อ ๙ ฤกษ์พิชัยสงครามโดยย่อ

การประกาศสงครามหรือยาตราทัพ ต้องหาฤกษ์ที่มีตะบะเดชะ เพื่อให้เป็นเดชและสง่า ให้ดูฤกษ์สำหรับทำการต่างๆ ในบทต่อไป ถ้าจะทำพิธีสำหรับแม่ทัพ ให้เจ้าตัวนั่งทิศบริวารของวันงาน หันหน้าไปทางทิศศรี เอาใบไม้ที่เป็นศรีทัดหู เอาใบไม้ที่เป็นเดชถือ เอาใบไม้ที่เป็นบริวารรองนั่ง เอาใบไม้ที่เป็นกาฬกนิษฐองเหยียบขณะขึ้นเบญจางค์ ทำพิธีตัดไม้ข่มนามฝ่ายข้าศึก เช่นเมื่อครั้งพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงให้ประเทศไทยประกาศสงครามกับเยอรมนีนั้น ไหว้ใบฝรังรองพระบาท และก่อนยกพลออกไปก็ตัดไม้ฝรังข่มนามแล้วจึงเคลื่อนขบวนให้อยู่ในเวลาฤกษ์ ทั้งนี้ต้องดูในสฤกษ์ฤกษ์ คือเกณฑ์วางลัคน์ตามราศีธาตุด้วยนามของชาตินั้นใช้ต้นไม้ที่มีอักษรตรงกับชื่อชาติ พิธีนี้พิสดารมาก ผู้ที่เป็นโหราและพราหมณ์จึงจะเข้าใจในพิธี ไม่สามารถจะกล่าวไว้ให้ละเอียดในที่นี้ได้ กล่าวแต่พอให้รู้ไว้ใช้ว่าเท่านั้น.

ข้อ ๑๐ ฤกษ์เอาเรือลงน้ำ และยาตราทางเรือ

ฤกษ์เมื่อนำเอาเรือลงน้ำอย่างหนึ่ง ก็จะต้องออกเดินทางเรือซึ่งเป็นการนำเรือออกเดินทางครั้งใหญ่หรือครั้งแรกอย่างหนึ่งจำต้องเลือกหาฤกษ์ที่ดีและไม่ขัดแก่ยามดำเนินนาวา ดังต่อไปนี้:—

๓
๔
๕
๖
๗
๘
๙
๑๐
๑๑
๑๒
๑๓
๑๔
๑๕
๑๖
๑๗
๑๘
๑๙
๒๐
๒๑
๒๒
๒๓
๒๔
๒๕
๒๖
๒๗
๒๘
๒๙
๓๐
๓๑
๓๒
๓๓
๓๔
๓๕
๓๖
๓๗
๓๘
๓๙
๔๐
๔๑
๔๒
๔๓
๔๔
๔๕
๔๖
๔๗
๔๘
๔๙
๕๐
๕๑
๕๒
๕๓
๕๔
๕๕
๕๖
๕๗
๕๘
๕๙
๖๐
๖๑
๖๒
๖๓
๖๔
๖๕
๖๖
๖๗
๖๘
๖๙
๗๐
๗๑
๗๒
๗๓
๗๔
๗๕
๗๖
๗๗
๗๘
๗๙
๘๐
๘๑
๘๒
๘๓
๘๔
๘๕
๘๖
๘๗
๘๘
๘๙
๙๐
๙๑
๙๒
๙๓
๙๔
๙๕
๙๖
๙๗
๙๘
๙๙
๑๐๐

[illegible]

- ฤกษ์ ๑, ๙, ๑๐, ๑๗, ๑๙, ๒๗ อยู่ท้องดำเภา ให้เกรงเรือจะต้องตอ.
 ,, ๒, ๙, ๑๑, ๑๗, ๒๐, ๒๖ อยู่กลางดำดำเภา ยังจะต้องลมนัก.
 ,, ๓, ๗, ๑๒, ๑๖, ๒๑, ๒๕ อยู่แถมดำเภา มันคงดีจะมีลาภ.
 ,, ๔, ๖ อยู่กลางเสากะโถง กับฤกษ์ ๕ ปลายเสากะโถงหนหัวเรือ
 จะต้องลมนือขาไป.
 ,, ๑๓, ๑๕ อยู่กลางเสากะโถง กับฤกษ์ ๑๔ ปลายเสากะโถงหนกลาง
 ลำ จะต้องลมนือขากลับมา.
 ,, ๒๒, ๒๔ อยู่กลางเสากะโถง กับฤกษ์ ๒๓ ปลายเสากะโถงหนท้าย
 เรือจะต้องลมนือไปถึงที่โน้นแล.

ยามดำเนินนาวา ตำราโบราณท่านกล่าวไว้สำหรับการยাত্রาทางน้ำ ออกเรือเดิน
 เรือดังนี้:—

เดือนขึ้นค่ำหนึ่งดิถี เทพจรดี ไปอยู่ระเนระมิดลา ห้ามไว้มิให้ยাত্রา
 ท่านว่านาวา จะเกยโสโครกกงนั้น.

สองคำอยู่ท้องเรือขยัน เร่งจรงพลัน ว่าดีจะมีลาภ.
 สามคำอยู่แถมนาวา มันคงหนักหนา ยাত্রาก็ได้เหมือนกัน.
 สี่คำอยู่โยงหัวพลัน ถ้าจะผายผั้น ต้องลมน้อยหนึ่งมิเป็นไร.
 ห้าคำอยู่รองลมใหญ่ หัวนาวาไซ้ จะต้องลมใหญ่มีดี.
 หกคำโยงหัวเกศ นาวาจรดี ต้องลมแต่ว่าพอไป.
 เจ็ดคำอยู่แถมมีชัย ดีแล้วเร่งไป ปลอดภัยบมีอันตราย.
 แปดคำเทพจรผืนผาย อยู่ท้องสบาย ท่านให้เร่งบรรทุกของ.
 เก้าคำสิบคำโดยปอง อยู่ระเนระเรื่อรอง ต้องห้ามมิให้ยাত্রา.
 สิบเอ็ดคำอยู่ท้องนาวา มันคงหนักหนา ยাত্রาก็ได้โดยมี.

สิบสองคำอยู่แค่มั่วดี.

สิบสามคำอยู่ที่โยงกลาง จะต้องลมหน้อยหนึ่ง.

สิบสี่คำอยู่ตรงกลางตรง ร้ายนักบ่หึง อย่าฟังให้ยุรยาตรา.

สิบห้าคำอยู่ระยางถัดมา ถ้าจักยาตรา ท่านว่าประมาณพอดี.

แรมคำอยู่แค่มั่วดี ทายว่าไปดี จะมีซึ่งลาภพิศดาร.

สองคำอยู่ท้องพิศาด บรรทุกศฤงฆาร ไปค้าจะเกิดกำไร.

สามคำอยู่ท้ายไป เทพจรเนาไว้ใน ระเนรมิให้จรัส.

ห้าคำอยู่ท้องโดยมี บรรทุกของดี ไปเกิดจะเกิดลาภ.

หกคำอยู่แค่มั่วดี ว่าดีหนักหนา นาวานั้นพลันไป.

เจ็ดคำอยู่โยงท้ายใน จะต้องลมใหญ่ แต่ว่ามีได้อัปจน.

แปดคำอยู่ตรงลมบน นาวาเดินหน จะต้องพยุห่บดี.

สิบคำอยู่แค่มั่วดี เร่งให้จรัส จะปลดปล่อยอันตราย.

สิบเอ็ดคำอยู่ท้องโดยหมาย อาจารย์ท่านทาย ยাত্রานี้พวนพอดี.

สิบสองคำอยู่ระเนรมิตี ท่านว่ามีดี อย่าฟังให้คลาดไคลคลา.

สิบสามคำอยู่จังกูตเกตรา ว่าดีหนักหนา ยাত্রาจะมีโชคชัย.

สิบสี่คำเทพจรอยู่ท้ายไป เร่งวัดคลาไคล ไปเกิดจะเกิดตะบะ.

สิบห้าคำเทพจรอยู่ท้ายพระ จะต้องลมพยุห่ใหญ่ อับปางกลางแปลง ดำรา

อาจารย์แสดง อย่าฟังนึกแทนง แน่นักประจักษ์โดยตรง ฯ

หมายเหตุ ตามที่ได้กล่าวเฉพาะฤกษ์ที่สำคัญๆ และจำเป็นต้องใช้ต้องหา
 เนื่องจาก นั้น เท่าที่กล่าวมาก็คงจะพอแก่การประดับความรู้ ส่วนจะมีฤกษ์ใดอีกที่ยัง
 มิได้กล่าวไว้ในที่นี้ ก็ขอให้นักถึงความหมายของงานขึ้นพิจารณาว่าจะเข้าอยู่ในข่าย
 ของฤกษ์ใด ฟังเลื่อกวันดีคืนดีและฤกษ์ดีใช้เอาตามความมุ่งหมาย เพราะความร้าย
 หรือดีได้อธิบายมาหมดแล้ว นำเอาข้อความที่ได้ทราบมาแล้วนั้นใช้ได้ตามต้องการ

ข้อ ๑๑ ว่าด้วยทิศ

ต่อไปนี้จะกล่าวถึงทิศที่ดีและร้ายไว้เท่าที่ควรทราบ คือ.

๑) ทิศศรี ทิศศรีสำหรับวันนั้น คือ.

วัน ๑ ทักษิณ, วัน ๒ หรดี, วัน ๓ ประจิม, วัน ๔ พายัพ, วัน ๕ อีสาน,
วัน ๖ อาคเนย์, วัน ๗ อุตฺร ทั้งวันทำการมงคลให้ผืนพัศตรผู้ทิศศรีตักแด.

๒) ทิศกาลกิณี ห้ามผืนพัศตรไปสู่ทิศกาลกิณีในวันทำการมงคล ร้ายนัก
คือ :—

วัน ๑ อุตฺร, วัน ๒ อีสาน, วัน ๓ บุรพา, วัน ๔ อาคเนย์, วัน ๕ หรดี,
วัน ๖ พายัพ, วัน ๗ ทักษิณ แล.

๓) ทิศผลหลวง วันทำการควรหลีกเลี่ยงทิศผลหลวงด้วย คือ :—

วัน ๑ พายัพ, วัน ๒ บุรพา, วัน ๓ อีสาน, วัน ๔ อุตฺร, วัน ๕ ทักษิณ,
วัน ๖ ประจิม, วัน ๗ อาคเนย์ แล.

บทที่ ๕ ว่าด้วยการขับฤกษ์และพยากรณ์นิมิตต่าง ๆ

ข้อ ๑. ขับฤกษ์ชอ ทินจักร

ถ้าต้องการทราบว่าความดีหรือร้ายแห่งฤกษ์ที่ทำการนั้นจะได้แก่ผู้ใด ท่าน
ให้ขับฤกษ์ทินจักรดู ให้ตั้งจุดศักราชขึ้นลง เขา ๓๐ คุณ เขาตีดิบวก (ดีขึ้นตาม
ขึ้น แรมตามแรม) แล้วเอา ๗ หาร ได้ลัทธิเท่าใดให้บวกรวมเข้ากับเศษที่เหลือจาก
หาร แล้วเอา ๓ หารอีก ลัทธิที่เหลือ เฉพาะ ๑ จะได้แก่ผู้ที่มาช่วยในงาน
,, ๒ จะได้แก่เจ้าของงาน
,, ๐ จะได้แก่โหรผู้ให้ฤกษ์แล

(โบราณมาถือกันว่าถ้าโหรให้ฤกษ์ผิด ความร้ายนั้นตกอยู่กับโหรผู้ให้ฤกษ์)

ข้อ ๒. พยากรณ์ลักษณะเกะตริยางค์

๑, ถ้าลักษณะเกะตริยางค์อาทิตย์ จะได้ยินเสียงไถ่ขันทางบูรพาทิศ ทำการมงคลมีดี จะเดือดร้อนรำคาญแล.

๒, เกะตริยางค์จันทร์ จะได้ยินเสียงคนหัวเราะทางทิศอาคเนย์ ทำการมงคลดีมีลาภสักการมากแล.

๓, เกะตริยางค์อังคาร จะได้ยินเสียงทะเลาะกันหนนหวดี ทำการมงคลมีดี ฟังแว่นเสีย.

๔, เกะตริยางค์พุธ จะได้ยินเสียงโคร่งทางปัจฉิมทิศ ทำการมงคลและขาดราจะได้ลาภเงินทองแล.

๕, เกะตริยางค์พฤหัสบดี จะได้ยินเสียงคนเจรจากันหนนหวดี และปัจฉิม ทำการมงคลดีมีลาภสัตว์จุตบาททวีบาทแล.

๖, เกะตริยางค์ศุกร์ จะได้ยินเสียงขบร้องหนนพ่ายพิ ทำการมงคลดีจะได้ลาภเงินทองแล.

๗, เกะตริยางค์เสาร์ จะได้ยินเสียงฆ้องกลองหนนอีสาน ทำการมงคลมีดี จะเกิดวิวาทกันแล.

คำพยากรณ์ลักษณะเกะตริยางค์นี้ ได้สังเกตุดูมาหลายตำรา พ้องกันในข้อที่ ว่า ถ้าเกะตริยางค์สมพระเคราะห์แล้วเป็นดี หากเกะตริยางค์บาปพระเคราะห์เป็น ไม่ดีทั้งนั้น มีข้อแย้งอยู่ว่า นวาศที่อยู๋ในตริยางค์นั้น บางนวาศก็ดี บางนวาศก็ ร้าย โดยอยู๋ในตริยางค์เดียวกัน มีปากันดีหรือร้ายไปตามตริยางค์ด้วยหรือ ? ข้อนี้ ตามความเห็นของข้าพเจ้ามีว่า ถ้าตริยางค์ที่ทายว่าดี และเกะตริยางค์ที่ทายว่าดีก็คง ดีตามคำพยากรณ์นั้น ถ้าตริยางค์ที่ทายว่าร้ายและเกะตริยางค์ที่ทายว่าดีก็คงร้ายตามคำ พยากรณ์ แต่ถ้าตริยางค์และนวาศต่างมีดีและร้ายแย้งกันอยู่ ก็ควรให้เป็นพับไป ทั้งดีและร้าย คือความเป็นกลาง หรือจะพิจารณาดูน้ำหนักกว่าจะเป็นไปทางส่วนดีหรือ

ส่วนร้ายมากกว่ากันนั้นไม่ควร แต่การวางลัคนาให้ฤกษ์นั้นส่วนมากที่ใช้กันอยู่ พยายามเพ่งเล็งให้เกะนวางค์และตรียางค์ที่ถูกต้องกับวันทำการนั้นเป็นใหญ่ แม้ตรียางค์บาปเคราะห์ถ้าไม่เป็นกาลกิณี หรือไม่เป็นศัตรูแก่วันงานแล้วก็เลือกวางลัคนาได้ ส่วนตำราเดิมท่านห้ามตรียางค์ที่เป็นบาปพระเคราะห์เสียหมด ช้อนของท่านได้วินิจฉัยดูสำหรับข้าพเจ้าถือเกณฑ์ให้ส่งเคราะห์เข้ากับวันฤกษ์เป็นใหญ่ หากจกต้องวางในตรียางค์บาปพระเคราะห์ แต่ไม่เป็นตรียางค์ร้ายของวันนั้น แล้วก็ใช้วางลัคนาด้วยเหมือนกัน.

ข้อ ๓. พยากรณ์นิมิตตามสกุลฤกษ์

สกุลฤกษ์นั้น หมายความว่านิมิตอันจะมีมาในเวลาทำการนั้น นิมิตใดจะดีหรือร้ายอย่างไรแก่เจ้างาน เมื่อต้องการทราบให้คำนวณหาตามเกณฑ์สกุลฤกษ์ (ตำราเก่าเขียนว่า สกุลฤกษ์) ถ้าจะทำสกุลฤกษ์ให้ตั้งยามอัฐฤกษกาลของยามที่ให้ฤกษ์นั้นลง เอาเกณฑ์วันบวก (ใช้เกณฑ์เดียวกันกับเกณฑ์จกชุกรายา) เอา ๗ หาวลัพท์ทั้งเสียเศษเป็นสกุลฤกษ์พยากรณ์ตามผอบดังต่อไปนี้:—

- เศษ ๑ จะเห็นไก่หรือนกบินมาเป็นนิมิต.
- „ ๒ จะเห็นเด็กชายหรือเด็กหญิงมาเป็นนิมิต.
- „ ๓ จะเห็นคนแห่ห้อมล้อมกันมาเป็นนิมิต.
- „ ๔ จะได้ยินเสียงดิดดิดเป่าโห่ร้องมาเป็นนิมิต.
- „ ๕ จะได้เห็นสมณชีพราหมณาจารย์ ผู้เฒ่าผู้แก่ หรือข้าราชการตำแหน่งสูงมาเป็นนิมิต.
- „ ๖ จะได้ยินเสียงฆ้องกลองและเครื่องสังข์สดาลมาเป็นนิมิต.
- „ ๐ จะได้เห็นนกกระเด็นหรือนกกลางมาเป็นนิมิต.

นิมิตตามคำพยากรณ์นี้เป็นนิมิตที่ดี กระทำให้มีความศิริสวัสดิมงคลแก่เจ้าของงานยิ่งขึ้น ส่วนนิมิตที่ไม่ดีนั้นในเกณฑ์สกุลฤกษ์ยังไม่พบว่าเคยกล่าวไว้ในตำราเล่มใดเลย ถ้าจะพยากรณ์สกุลฤกษ์ก็ต้องอาศัยพิจารณานิมิตพยากรณ์ในเกณฑ์ลัคนาเกะนวางค์ตามราศีธาตุดังกล่าวมาแล้วเบื้องต้น จึงจะทราบนิมิตว่า

ดีหรือร้ายและให้คุณเลโทษอย่างใดอีกอย่างหนึ่งแน่นอนได้.

อนึ่งพระอาจารย์ท่านกล่าวเปรียบเทียบนิมิต ว่าจะเป็นฤกษ์ดีหรือร้ายไว้

ดังนี้ :—

ถ้าแลเห็นพระยาแฉ่งบินมา ดูจุพระยามารมา.

ถ้าแลเห็นนกกระเรียนมา ดูจมนตรหรือเสนาบตีมา.

ถ้าแลเห็นนกกาบินมา ดูจอำมาตย์ผู้ใหญ่มา.

ถ้าแลเห็นนกทั้งหลายบินมา ดูจสมณชีพรามณ์มา.

สรุปโดยพิจารณาแล้วจะเห็นได้ว่า การพิจารณานิมิตแห่งฤกษ์จะให้ทราบ ว่าดีหรือร้ายอย่างใดนั้น ก็ต้องสังเกตดูว่านิมิตนั้นเข้าอยู่ในข่ายนิยมตามธรรมดา ทั่ว ๆ ไปว่าจะเป็นอย่างใด อาทิ ถ้าเป็นสิ่งที่ว่าดี โดยอธิปัตย์ทั้ง ๓ คือ อุตตาริปัตย์ โลการิปัตย์ ธัมมาริปัตย์แล้ว เป็นอันว่าฤกษ์นั้นดี ถ้าเข้าอยู่ในเกณฑ์ที่ไม่นิยมแล้ว ก็ต้องนับว่าเป็นฤกษ์ที่ร้าย เปรียบประดุจการทำนายฝันเช่นกัน คือควรถือเอาความเห็นตามธรรมชาติหรือความเห็นส่วนรวมเป็นใหญ่ อย่าให้เป็นการขัดแย้งแก่ความเห็นที่ควรจะเป็นไปได้ก็แล้วกัน

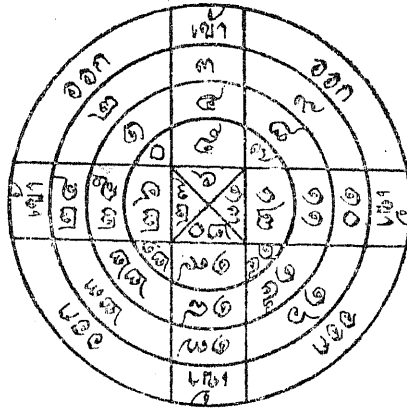
อนึ่งการตรวจดวงฤกษ์ว่าจะดีหรือไม่นั้น ก็เหมือนกับตรวจดวงชาตากำหนด เหมือนกัน แต่ดวงฤกษ์นั้นกำหนดเลือกวางลัคน์เอาตามความพอใจได้ ฉะนั้นข้อสำคัญในการให้ฤกษ์จึงขึ้นอยู่กับวิธีการเลือกหาวันและการวางลัคน์เป็นส่วนใหญ่

การตรวจดวงฤกษ์บางอาจารย์ว่าไม่ต้องหาตฤกษ์ เพราะฤกษ์ไม่มีจิตใจ ไม่เหมือนดวงชาตาบุคคล ต้องสุแต่ลัคน์จะชี้ความดีร้ายเป็นใหญ่ แต่บางอาจารย์ก็ว่าต้องคิดถึงตฤกษ์ด้วยเหมือนกันซึ่งเป็นความเห็นแย้งกันอยู่ สำหรับข้าพเจ้าคิดถึงลัคน์เป็นใหญ่ เพราะถ้าจะคิดถึงตฤกษ์แล้วบางคราวก็จะหาว่าลัคน์ฤกษ์มิได้

บทที่ ๖ ว่าด้วยฤกษ์สำหรับทำการต่าง ๆ

ตำหรับโบราณท่านอธิบายฤกษ์สำหรับทำการต่าง ๆ ไว้ เพื่อประกอบการพิจารณาในการเลือกฤกษ์สำหรับการต่าง ๆ จึงได้นำมาเขียนลงไว้ด้วยดังต่อไปนี้

ข้อ ๑. ฤๅษเฒ่า. ฤๅษช๑ก และฤๅษกรรมบาท

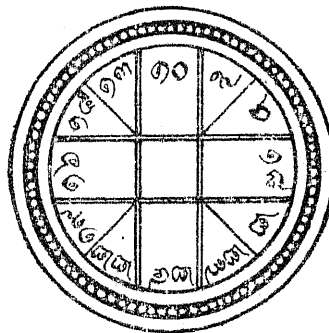

ถูกข้อใด ค. ถูก ๐, ๑, ๒, ๗, ๘, ๙, ๑๔, ๑๕, ๑๖, ๒๑, ๒๒, ๒๓, เหล่านี้.
เป็นประเภทถูกข้อใด ใช้ในการขาดรเดินทาง การออกจากบ้าน การจ่ายทรัพย์สิน
เงินตราและเข้าของที่จะต้องจ่ายออกทุกประการ

ถูกเข้า คือ. ถูก ๓, ๔, ๕, ๑๐, ๑๓, ๑๒, ๑๗, ๑๘, ๑๙, ๒๔, ๒๕, ๒๖ เหล่า
นี้เป็นประเภทถูกเข้า ใช้ทำการขึ้นบ้านใหม่ รับเงินทองสิ่งของทั้งปวง ตลอดจน
จนการรับบุตรภรรยาและเข้าคนเข้ามาอยู่ในความปกครอง ซ่อข้างม้าวัวควาย กำหนด
เวลาเข้าบ้านที่เกี่ยวกับการมงคลทุกอย่างดีแล

ฤกษ์กรวมบาท คือ. ฤกษ์ ๖, ๓๓, ๒๐, ๒๗, ให้เก็บรักษาสรรพสิ่งของ
เงินทองแก้วแหวน เค้าข้าวชั้นยั้งดัง สรรพการที่จะนำเข้ามาเก็บรักษาไว้ในความ
ครอบครองเพื่อให้ยั่งยืนวัฒนาถาวรตึกนี้แล

ข้อ ๒ มหาฤกษ์

คำอธิบาย ๑. เมื่อพระจันทร์เสวยฤกษ์ตรงตามราศีตั้งข้างบนนี้ชื่อว่า “มหาฤกษ์” แต่ต้องไม่เป็นอุบาทว์โลกาวินาศน์ตามกาลโยคประจำปี ท่านว่าทำการมงคลทั้งปวงประเสริฐนัก

๒. เมื่อพระจันทร์เสวยฤกษ์ ๔, ๖, ๘, ๑๓, ๒๐, ๒๑, ๒๖ ชื่อว่า “ประภพจันทร” ทำการย่อมให้คุณเด่นหนึ่งแล

๓. ฤกษ์ที่ ๑, ๓, ๕, ๘, ๑๐, ๑๒, ๑๔, ๑๖, ๑๗, ๑๘, ๒๑, ๒๖ ชื่อว่า “ฤกษ์นคร” สำหรับทำการอยู่กับที่ดีแล

๔. ฤกษ์ที่ ๒, ๔, ๖, ๗, ๙, ๑๑, ๑๓, ๑๕, ๑๘, ๒๐, ๒๒, ๒๔, ๒๕ ชื่อว่า “ฤกษ์ย้าย” สำหรับทำการเคลื่อนที่ याตราไปทำการแห่งอื่นดีแล

ข้อ ๓ เพชรฤกษ์

ฤกษ์ประจำวันทั้ง ๗ วันละ ๒ ฤกษ์ คือ. วันอาทิตย์ฤกษ์ ๑๘, ๒๐ วันจันทร์ฤกษ์ ๒๔, ๒๕ วันอังคารฤกษ์ ๑, ๒๗ วันพุธฤกษ์ ๔, ๒๒ วันพฤหัสบดีฤกษ์ ๙, ๒๓ วันศุกร์ฤกษ์ ๑๒, ๒๔ วันเสาร์ฤกษ์ ๑๗, ๑๘ เหล่านี้มีชื่อว่า “เพชรฤกษ์” ให้ทำเครื่องรางเรียนคุณไสยศาสตร์คมสรรพมนตรา อาบน้ำว่านยา ปลุกภูตพราย เข้าถ้ำเดินหน ผังอาถรรพ์ แกะคุณเขากะทำ ประจุเครื่องนพแสง ปลุกเศกเครื่องทั้งปวง ทำการณรงค์สงคราม สมัคธรรมา สรรพดีการอุกอุจหายาขากล้ำแข็งประเสริฐทุกอย่างแล

ข้อ ๔ ฤกษ์ทำการต่างๆ

ฤกษ์สำหรับทำการต่างๆ นี้นี้ในคัมภีร์ของเก่า ได้สอบสวนทวนแล้วเห็นว่าสอดคล้องต้องกันหลายตำรา ที่ชวนให้สงสัยก็คือฤกษ์ทำการมงคลบางฤกษ์ เช่น ฤกษ์เพชฌฆาต และ โจโรปนอยุ่ด้วยเป็นการขัดแย้งต่อดำราที่เขียนไว้ บางที่ท่านจะมีข้อค้ำโทษอย่างหนึ่งอย่างใดจึงกำหนดไว้ให้ได้ ผู้ให้ฤกษ์พึงพิจารณาตามควร หากจะหาฤกษ์ดีกว่ามิได้และจำเป็นก็ต้องทำตามที่ท่านกำหนดไว้ก็เห็น

จะพอแก้ขัดไปได้ สำหรับข้าพเจ้าเองไม่กล้าใช้ฤกษ์อันรุนแรงทั้ง ๒ นั้นเพราะพยายามหลีกเลี่ยงอยู่เสมอ ฤกษ์ที่ท่านกำหนดไว้ดังนี้

ฤกษ์ ๒, ๑๐, ๑๑, ๒๐, ๒๕ ชื่ออุตุตะมะฤกษ์ ตั้งขุนนาง ทำทวาร สะพาน ทำกำแพงชุดคุลล์อมรวดี

ฤกษ์ ๔, ๑๒, ๒๑, ๒๖ ชื่อสถาพรฤกษ์ ทำปราสาทราชมนเฑียร ตั้งเสาหลักเมืองเจริญดี

ฤกษ์ ๑, ๘, ๑๓, ๑๔, ๑๗, ๒๒, ๒๗ ชื่อเทพฤกษ์ ทำการรับซื้อดี

ฤกษ์ ๑, ๕, ๗, ๘, ๑๓, ๑๕, ๒๒, ๒๗, ชื่อเทวฤกษ์ บำเพ็ญบุญรักษาศีลภาวนาดี

ฤกษ์ ๓, ๔, ๖, ๑๑, ๑๒, ๒๐, ๒๑, ๒๕, ๒๖ ชื่อมนุษย์ฤกษ์ ทำขวัญไร่นาดี

ฤกษ์ ๓, ๑๖ ชื่อสาธารณฤกษ์ ให้ปลูกกล้วยด้อยหมากพลูจัดสร้างอุทยานดี

ฤกษ์ ๑, ๙, ๑๐, ๑๘, ๑๙, ๒๗ ชื่ออุทกมาตุ ทำการสำรวจทางบกและยাত্রาไปหนบกดีแล

ฤกษ์ ๒, ๘, ๑๑, ๑๗, ๒๐, ๒๖ ชื่อชลมารคมาตุ ห้ามมิให้ไปทางบกแล

ฤกษ์ ๔, ๖, ๑๓, ๑๕, ๒๒, ๒๔ ชื่อตรีศูร ห้ามไปทางน้ำแล

ฤกษ์ ๕, ๒๓, ๒๔ ชื่อนาวาคุนย์ อย่าพึงไปสำเภาแล

ฤกษ์ ๗, ๘, ๑๒, ๒๑, ๒๕, ๒๖ ชื่ออุตมนาวา ออกเดินทางเรือไปสำเภาดีนักแล

ฤกษ์ ๓, ๗, ๑๒, ๑๖, ๒๑, ๒๕, ชื่อกุมภคุล ห้ามทำการขุดหลุมขุดบ่อทั้งปวงแล

ฤกษ์ ๓, ๙, ๑๐, ๑๔, ๑๖, ๑๘, ๑๙, ๒๓, ๒๔ ชื่อเกษตรฤกษ์ ปรารบที่ดินและเข้ารบศึกดีแล

ฤกษ์ ๑, ๕, ๗, ๘, ๑๓, ๑๗, ๑๘, ๒๒ ชื่อฤกษ์อุดมยatra ใช้ในการเดิน
ทางดี

ฤกษ์ ๔, ๑๑, ๑๒, ๑๘, ๒๐, ๒๑, ๒๓, ๒๔, ๒๕, ๒๗ ชื่อฤกษ์มัธยมยatra
เดินทางดี

ฤกษ์ ๒, ๓, ๖, ๙, ๑๐, ๑๔, ๑๕, ๑๖ ชื่อฤกษ์หิณายatra เดินทางจะ
ลำบากมีดีแต่

ฤกษ์ ๓, ๙, ๑๐, ๑๔, ๑๖, ๑๘ ชื่อเพชรฤกษ์ ทำศัตราวุธดีแต่

ฤกษ์ ๒, ๓, ๙, ๑๐, ๑๑, ๑๖, ๒๕ ชื่อเตโชฤกษ์ ให้เข้ารบศึกเรียนวิชา
ตกแต่งซ่อมแซมบ้านและตำเภา เมาเรือสวนไร่นาแต่

ฤกษ์ ๔, ๕, ๘, ๑๗, ๑๘, ๒๑, ๒๗ ชื่อปถวิฤกษ์ ปลุกเรือนสร้างเมืองก่อ
เสมาปราสาท เจดีย์วิหารและวางโครงเรือดีแต่

ฤกษ์ ๑, ๑๒, ๑๓, ๑๔, ๑๕, ๒๒, ๒๓ ชื่อวาโยฤกษ์ ปรงเรือนผูกเรือเย็บ
ใบเรือ ปราบที่ดินเรือสวน และรบศึกจะมีชัยแต่

ฤกษ์ ๖, ๙, ๑๘, ๒๐, ๒๔, ๒๖ ชื่ออาโปฤกษ์ ลงทุนค้าขายไปค้าทางน้ำดี
ปลุกปราสาทก่อเจดีย์ก็ดีแต่

ข้อ ๕ ฤกษ์เฉพาะงาน

ฤกษ์ปลุกเรือนดี ๒, ๔, ๕, ๗, ๘, ๑๐, ๑๑, ๑๒, ๑๓, ๑๔, ๑๕, ๑๗ ชื่อตำรา
หนึ่งมีฤกษ์ ๑๘, ๑๙, ๒๐, ๒๑, ๒๔, ๒๕ ด้วย

ฤกษ์ขึ้นบ้านใหม่ดี ๓, ๔, ๘, ๙, ๒๗

ฤกษ์ขอสวนทำสวนดี ๑, ๗, ๑๕, ๒๗

ฤกษ์พูนโคกดี ๑, ๗, ๘, ๑๑, ๑๕, ๑๘, ๒๒, ๒๕ ตำราหนึ่งมีเพียง ๑๕.

ถูกถ่ายเข้าข้อนิ้วควายนัก ๓๐, ๑๑, ๑๒, ๑๓, ๑๔, ๑๗, ๑๙, ๒๐, ๒๔, ๒๕

ถูกตั้งข้อรับข้อตามบรรดาศักดิ์ ๒, ๑๐, ๑๑, ๒๐, ๒๕

ถูกต้มโภชนาพระ ๑, ๓, ๕, ๑๖, ๑๙, ๒๑, ๒๒, ๒๕, ๒๖

ถูกส่งวัดพระพุทธรูป ๑, ๔, ๗, ๘, ๑๕, ๑๖, ๒๒, ๒๔, ๒๗

ถูกเอาของออกจากเรือน ๒, ๓, ๔, ๘, ๙, ๑๐, ๑๑, ๑๒, ๑๔, ๑๕, ๑๗, ๑๘

ถูกเอาของเข้าเรือน ๓, ๔, ๕, ๖, ๑๐, ๑๒, ๑๓, ๑๕, ๑๗, ๑๙, ๒๖, ๒๗

ถูกบวชนาคไปสู่ขุนนางและสมรส ๑, ๕, ๗, ๘, ๑๓, ๑๔, ๑๕, ๑๗

ถูกกล่าวเมียบดี ๕, ๘, ๑๑, ๑๔, ๑๕, ๑๖, ๑๗, ๑๘, ๒๓, ๒๔

ถูกเรียนมนต์คาถาดีนัก ๑, ๔, ๗, ๑๕

ถูกยกไปประจัญชาศึกดีมีชัย ๖, ๘, ๑๘, ๑๙

ถูกเข้าเมืองเข้าศึกมีเดช ๖, ๘, ๑๘, ๑๙

ถูกราชาภิเษกดีนัก ๗, ๘, ๙

ถูกเข้าพรรษา ๒๐, ๒๑, ๒๒ ถูกออกพรรษา ๑, ๒๖, ๒๗

ถูกแรกราชวัญ ๓, ๔

ถูกหว่านข้าวในนาได้ผลดี ๘, ๑๐, ๑๑, ๑๓, ๑๔, ๑๕, ๑๗, ๑๘, ๑๙, ๒๑

๒๒, ๒๓

ถูกหว่านพืชทั่วไป ๖, ๘, ๑๘, ๒๐, ๒๒, ๒๖

ถูกนวดข้าว ๒, ๔, ๕, ๑๒, ๑๔, ๑๗, ๑๘, ๒๑, ๒๔, ๒๖

ถูกเผาที่นา ๑๐

ถูกเกี่ยวข้าวดีนัก ๔, ๑๗, ๑๘, ๑๙, ๒๒, ๒๓

ถูกทำขวัญข้าว ๔, ๘, ๑๒, ๑๙, ๒๒, ๒๔, ๒๗

ถูกกินข้าวใหม่ ๗, ๑๓, ๑๔, ๑๕, ๒๑, ๒๒, ๒๓

ถูกปลูกยุงข้าว ๔, ๑๐, ๑๓, ๒๐, ๒๒

ฤกษ์เฝ้าข้าราชยัง ๖, ๒๐, ๒๑, ๒๕, ๒๖, ดึกตำราหนึ่ง ๕, ๓๐, ๑๒, ๑๓, ๑๖

๑๗

ฤกษ์ปลูกผักและปลูกต้นไม้ ๑, ๒, ๕, ๗, ๘, ๑๒, ๑๓, ๑๙, ๒๖, ๒๗

ฤกษ์ปลูกไม้ดอก ๑, ๒, ๔, ๖, ๙, ๑๖, ๑๗, ๑๘, ๒๒, ๒๔

ฤกษ์ห่มผ้าใหม่ดี ๓, ๔, ๑๐, ๑๖, ๒๗

ฤกษ์นุ่งผ้าใหม่ดี ๔, ๕, ๘, ๑๐, ๑๑, ๑๓, ๑๗, ๒๒, ๒๓

ฤกษ์ตัดผ้า ๔, ๑๓, ๑๔, ๒๒, ๒๔

ฤกษ์เย็บผ้า ๑, ๔, ๗, ๙, ๑๐, ๑๕, ๑๖, ๑๗, ๒๒, ๒๖, ๒๗

ฤกษ์ทำยาจีน ๑, ๓, ๔, ๘, ๑๔, ๑๕, ๑๗, ๑๘, ๑๙, ๒๔, ๒๗ ตำราหนึ่งว่า ๕,

๘, ๑๓, ๒๔, ๒๕ ดี

ฤกษ์ผสมยาดีนัก ๑, ๓, ๕, ๘, ๑๓, ๒๓, ๒๔

ฤกษ์กินยา ๑, ๓, ๗, ๑๒, ๒๒ ให้กินวัน ๔, ๕, ๖ ด้วย

ฤกษ์กินยาถ่ายพยาธิ ๕, ๘, ๑๒, ๑๓, ๑๔, ๑๘, ๒๔, ๒๕,

ฤกษ์ห้ามมิให้ถ่ายโลหิต ๓, ๕, ๖, ๘, ๙, ๑๐

ฤกษ์ให้ถ่ายโลหิตออกจากตน ๒, ๔, ๑๗, ๒๒

ฤกษ์เฝ้าเด็กขึ้นอยู่ ๑, ๗, ๑๑, ๑๕, ๒๑, ๒๒, ๒๕, ๒๖

ฤกษ์บ้วนข้าวลูกอ่อน ๔, ๕, ๗, ๑๑, ๑๓, ๑๔, ๑๗, ๒๒, ๒๔, ๒๗

ฤกษ์ลงท่า ๔, ๗, ๘, ๑๑, ๑๕, ๒๐, ๒๒

ฤกษ์แรกข่มม้า แรกทรงม้าพระที่นั่งดี ๖, ๗, ๘, ๑๕

ฤกษ์ผูกม้าข้างโคกระบือ ๑, ๔, ๙, ๑๓, ๑๔, ๑๘, ๒๑, ๒๒, ๒๕, ๒๖

ฤกษ์ตัดนมดี ๑, ๕, ๗, ๘, ๑๓, ๑๕, ๑๗, ๒๒, ๒๓, ๒๔

ฤกษ์เสียบเควระห์ ๓, ๙, ๑๐, ๑๓, ๑๔, ๑๕, ๒๒

ฤกษ์กลับเข้าเมืองดีนัก ๑๐, ๑๑, ๑๒, ๑๓, ๑๔, ๑๗

ฤกษ์เจาะหู ๑, ๕, ๘, ๑๓, ๑๔, ๑๕, ๒๒ ให้เจาะวัน ๔, ๕, ๖ ด้วย

ฤกษ์ขัดแถวเหวน ๔, ๕, ๗, ๘, ๑๓, ๑๔, ๒๑, ๒๓, ๒๖, ๒๗

ฤกษ์ก้านนอเขางา ๑, ๘, ๙, ๑๔, ๒๓

ฤกษ์จำเรียงข้างตีนก ๔, ๑๓, ๑๔, ๒๒, ๒๔

ฤกษ์ทำป็น ๓, ๖, ๗, ๘, ๑๒, ๑๔, ๒๐, ๒๒

ฤกษ์ทำธนูหน้าไม้ ๑, ๑๐, ๑๒, ๑๕, ๒๒

ฤกษ์ขุดบ่อขุดสระและเกณฑ์ทัพดี ๗, ๒๒, ๒๓, ๒๔, ๒๕

ฤกษ์ขุดเหมืองสกัดน้ำมันหีบอ้อยดี ๗, ๑๕, ๒๒, ๒๓, ๒๔

ฤกษ์ยอมพินดินก ๔, ๘, ๑๑, ๒๔

ฤกษ์สระหัวดีเป็นมงคล ๓, ๔, ๕, ๖, ๘, ๑๐, ๑๒, ๑๓, ๑๔, ๑๕, ๒๒, ๒๓

ฤกษ์โกนจุกโสกันต์ ๘, ๑๑, ๑๓, ๑๔, ๑๕, ๒๒, ๒๓, ๓๗ แล ฯ

เมื่อได้ทราบกำหนดกฎเกณฑ์ฤกษ์สำหรับทำการต่าง ๆ ดังกล่าวมาแล้ว แม้ตามเกณฑ์ฤกษ์ที่นับว่าร้าย แต่ตำราท่านว่าใช้ในงานนั้นงานนี้ได้แล้ว หากยัง ตะขิดตะขวงใจ ยังไม่กล้าจะใช้ ก็ดูในจำพวกฤกษ์ที่ดีต่อไป เพราะตำราได้กำหนดไว้ งานหลาย ๆ ฤกษ์ด้วยกัน ก็จะเลือกฤกษ์ ให้ทั้งดีด้วยและถูกต้องตามตำราด้วย ทั้ง ๒ อย่างเว้นแต่เมื่อผู้ขอฤกษ์เร่งรัดที่จะต้องรีบทำการให้ได้เร็วทันใจเมื่อได้ตรวจดู เกณฑ์วันและดีที่ติดได้แล้ว แต่ยังไม่พอใจในเรื่องฤกษ์ ก็อาศัยดูตามเกณฑ์นี้ หาก มีเกณฑ์ ให้ทำได้ก็ควรกำหนดฤกษ์ให้ไป เพราะมิใช่เป็นการนอกตำรานับว่าเกณฑ์ ฤกษ์ตามกล่าวมาแล้วทุกงานนี้มีประโยชน์ที่จะเลือกเฟ้นใช้สำหรับการให้ฤกษ์ได้งาน หลาย ๆ ฤกษ์

บทที่ ๗ คำขวัญที่จะเขียนในการให้ฤกษ์

คำขวัญที่จะเขียนมอบให้ไปแก่ผู้ที่มาขอฤกษ์นั้น เป็นความคิดความเห็น ของแต่ละอาจารย์เขียนกันขึ้นตามนิยม มิได้มีในตำราของเก่ากล่าวไว้ด้วย ฉะนั้น คำขวัญที่จะเขียนไว้ในตำราฤกษ์เล่มนี้จึงเป็นแต่เพียงแนะนำ เมื่อท่านผู้ใดรักจะใช้ก็ ไม่ห้าม หรือจะเปลี่ยนให้ข้อความอย่างอื่นก็ไม่มีความผิดประการใด ตามที่ให้ได้

ในที่นี้ก็พอเป็นตัวอย่างบางฤกษ์บางประการ หากจะต้องการให้คำขวัญในฤกษ์ที่แตกต่างออกไป ก็พออาศัยตัวอย่างนี้เป็นบรรทัดฐานได้ ข้อสำคัญต้องเขียนให้ละเอียดพอที่ผู้อ่านผู้นำไปใช้เข้าใจได้ จักได้นำไปกระทำให้งูกตองตามพิธีการต่อไป

๑. ฤกษ์หมั้น

ฤกษ์กำหนดการขันหมากหมั้น

ศุภดิถีมงคลวาร ณ วัน..... (วัน, เดือน, ปีทางจันทรคติ)

ซึ่งตรงกับวันที่..... (วันตามสุริยคติ)

ขออันเชิญท่านผู้มีเกียรตินำเครื่องมงคลขันหมากหมั้นพร้อมด้วยสุวรรณรัตน์ขึ้นสู่เคหาสน์แห่งเจ้าสาว

ปฐมฤกษ์ เวลา..... นาฬิกา

สุดฤกษ์ เวลา..... นาฬิกา

ขั้ให้ท่านเฒ่าแก่ผู้รับขันหมากนั่งแปรพักตร์สู่เบื้องมงคลทิศ.....

(คำอวยพร).....

(ลงชื่อผู้ให้ฤกษ์)

คำขวัญให้ฤกษ์วิวาห์มงคลอย่างละเอียด

ฤกษ์^{๕๕}สมมติว่าเจ้าบ่าวต้องนอนเฝ้าหอก่อน

กำหนดฤกษ์การวิวาห์มงคล

ศุภดิถีมงคลวาร

ให้เริ่มพิธีงานในวัน.....

ซึ่งตรงกับวันที่.....

ฤกษ์จุดเทียนมงคลและถวายอาหารบิณฑบาต เทียนมงคลสำหรับเจ้า
บ่าว ๑ เจ้าสาว ๑ โดยกำหนดขสงเล่มหนึ่งหนัก.....บาท ไล่ไล่เล่มละ..... เล่ม
ไต้ยารอบศีรษะเจ้าของเทียน

ปฐมฤกษ์ เวลา..... นาฬิกา

สุดฤกษ์ เวลา.....นาฬิกา

หนึ่งในฤกษ์จุดเทียนมงคลนี้ ให้ลงมือบรรจุนุ่นที่นอนหอได้ทีเดียว (ถ้าจะให้มีการบรรจุนุ่นบ่าวสาวในวันนั้น เว้นแต่จะจัดการทำและบรรจุไว้เสร็จเรียบร้อยก่อนแล้ว) การบรรจุนุ่นที่นอนหอต้องได้ไปไม้อันเป็นมงคล ๔ อย่าง คือใบมะตูม, ใบรัก, ใบเงิน, ใบทอง.ฯ สำหรับช่างบรรจุที่นอน ให้นั่งผินหน้าสู่เบื้องมงคลทิศ.....ก่อน (ทิศศรี)

ฤกษ์เชิญเครื่องมงคลขึ้นหมาก

ท่านผู้เจริญชนมาเยจริญศักดิ์จักได้นำเครื่องมงคลขึ้นหมากพร้อมด้วย สุ—
วรรณกาญจนาภรณ์อันมีค่าขึ้นสู่เคหะสถานฝ่ายเจ้าสาว

ปฐมฤกษ์ เวลา.....นาฬิกา

สุดฤกษ์ เวลา.....นาฬิกา

ส่วนท่านเจ้าแก้วรับขึ้นหมาก ให้นั่งแปรพักตร์สู่เบื้องมงคลทิศ..... (ทิศศรี)

ฤกษ์สวมมงคลวิวาทและหลังน้ำสังข์พระพุทธรูปให้คู่บ่าวสาวสถิตในที่อันควร โดยแปรพักตร์สู่เบื้องมงคลทิศ..... แล้วอัญเชิญท่านผู้มีเกียรติสวมสายสิญจน์มงคลวิวาทและหลังน้ำสังข์พระพุทธรูป จุนเจิมด้วยเครื่องหอม กระแจะจันทร์ ประสิทธิ์ประสาทพรชัย

ปฐมฤกษ์ เวลา.....นาฬิกา

สุดฤกษ์ เวลา.....นาฬิกา

เมื่อได้จัดการเลี้ยงดูเจ้าบ่าวและคณะเพื่อนเจ้าบ่าวอิมหน้าตำราญแล้ว กอบทั้งเวลาอันสมควร ให้ท่านเจ้าแก้วนำเจ้าบ่าวกลับคืนนิवासสถานแห่งเดิมก่อน เพื่อรอฤกษ์ส่งตัวต่อไป (ตอนนั้นเฉพาะงานที่ไม่สามารถจะหาฤกษ์ส่งตัวในวันเดียวกันได้ ถ้ามีฤกษ์ส่งตัวได้ในวันเดียวกัน ก็กล่าวถึงตอนฤกษ์บู่ที่นอนและฤกษ์ส่งตัวต่อกันไปได้)

คู่วัน ซึ่งตรงกับวัน
เป็นดิถีมงคลในการเรียงหมอนและวิวาห์ โดยกำหนดดังนี้ คือ.

ฤกษ์ปูลาดเรียงหมอน ให้เริ่มแต่เวลา นาฬิกาเป็นต้นไปถึงเวลา.....
..... นาฬิกา เป็นฤกษ์มงคลที่ท่านเจ้าแก้วและผู้เฒ่าพร้อมด้วยวงศ์เครือสัมพันธ์-
ญาติ จักได้นำคู่บ่าวสาวมอบหมายและอวยชัยให้พร (แก่คู่บ่าวสาว) ตามประเพณี
โบราณกาลเทอญ.

(คำอวยพร).....

(ลงชื่อผู้ให้ฤกษ์).....

วันที่ เดือน พ.ศ.

๓. ฤกษ์วิวาห์มงคล

กำหนดฤกษ์ วิวาห์มงคล

สุกดิถีมงคลวาร

ณ วันศุกร์ที่ ๒๘ มกราคม พุทธศักราช ๒๔๘๗ ตรงกับวันแรม ๑๐ ค่ำ เดือนยี่
บีมะเมีย (มะเส็งอย่างเก่า) เบ็ญจศก จุลศักราช ๑๓๓๕

ปฐุมฤกษ์ตั้งแต่เวลา ๐๖.๒๑ ไปจนถึงเวลา ๐๖.๒๘ นาฬิกา เป็นเวลาที่ท่าน
ผู้เจริญชนมาและเจริญศักดิ์ จักได้นำเครื่องมงคลอันหมากพร้อมด้วยสุวรรณ
กาญจนาภรณ์อันมีค่าขึ้นสู่เคหสถานฝ่ายเจ้าสาว ทั้งที่ท่านเจ้าแก้วผู้รับชันทมาหนึ่งแปด
พัทตร์สู่เบ้องมงคลทิศอาคเนย์.

ครั้นได้เวลา ๐๘.๐๘ ถึง ๐๘.๓๕ นาฬิกา ให้คู่บ่าวสาวนั่งแปดพัทตร์สู่เบ้อง
มงคลทิศอาคเนย์ เริ่มจดทะเบียนการสมรสต่อท่านเจ้าหน้าที่กรมการอำเภอตามพระ
ราชกำหนด

ฤกษ์สวามงคลและหลั่งน้ำสังข์พระพุทธรูป ให้คู่บ่าวสาวสถิตในที่อันควร
โดยนั่งแปดพัทตร์สู่เบ้องมงคลทิศอาคเนย์ แล้วอัญเชิญท่านผู้มีเกียรติยั้งสวมาลัย

สัญญาจ้างมรดกวิสาหกิจ เริ่มด้วยเครื่องหอมกระแจะจันทร์และหลังน้ำค้างพระพุทธรูป—
มนต์ประสิทธิ์ประสาทพรชัย ภายในระยะเวลา ๑๕.๕๗ นาฬิกา ไปจนถึง ๑๖.๒๓ นาฬิกา

ถูกขโมยปลาดเรียงหมอน ให้เริ่มแต่เวลา ๒๑.๑๓ นาฬิกา เป็นอุดมฤกษ์ที่ท่าน
ผู้เจริญชนมาอยู่เจริญศักดิ์จักได้ลงมือปลาดเรียงหมอน แล้วท่านเก่าแก่และผู้เฒ่า
พร้อมด้วยวงศ์เครือสัมพันธ์ญาติ จักได้นำเจ้าสาวส่งตัวมอบหมายให้แก่เจ้าบ่าว
และอวยชัยให้พรแก่คู่บ่าวสาวตามประเพณีโบราณกาล.

ขอจงเจริญชีพหมั่น	กว่าเขตชนร้อยปี
เศษเสริมทวีร้อยปลาย	ทั้งสองสบายจงทุกเมื่อ
เพื่อทวยเทพยผดุง	ช่วยบำรุงบริรักษ์
เปลี่ยนพิทักษ์นิรันดร์	โดยสมพรพรำอั่ง .
จงเกษมสุขอย่าร้าง	สิ่งประสงค์โสดิ เทอญ.

๔. ถูกสร้างอาคารมงคล

กำหนดถูกสร้างอาคารมงคล

ศุภดิถีมงคลวาร

ณ วัน.....ตรงกับวัน.....

โดยมีระยะเวลาดังนี้:—

ก. ถูกขุดหลุมเอกอันอุดม ให้เริ่มเมื่อเวลา..... ถึงเวลา.....
ขุดหลุมทางทิศ.....ก่อน ผู้เริ่มขุดนั่งแปดพักตร์สู่เบื้องมงคลทิศ.....ให้ขุด
ดินทางทิศ.....ของหลุมก่อน เหา่ขุดดินขึ้นกองไว้ทางทิศ.....สำหรับหลุม
โท, ตี และหลุมสามัญให้ขุดเวียนทางทักษิณาวรรตตามลำดับไป.

ข. ฤกษ์ลงเข็มเอก เริ่มเมื่อเวลา.....สุดสิ้นเวลา.....ขณะใดฤกษ์
ให้ท่านเจ้าบ้านเอาไม้เคาะหัวเสาเข็มก่อน ๓ ที แล้วจึงให้ช่างลงมือตอกทำต่อไป.

ค. ฤกษ์ยกเสาเอกเวลา.....จนถึงเวลา..... โดยวางปลายเสา
ไปทางทิศ..... (ถ้าจะให้ฤกษ์ยกเสาเอกในวันเดียวกันมิได้ก็เลื่อนไปวันหลังเลือก
ดูวันที่ไม่เป็นกาพิกินี หรือเป็นวันศัตรูต่อกัน).

อนึ่ง ก่อนได้ฤกษ์ลงเข็มและยกเสา ให้นำเข็มและเสาเอกขึ้นระวางโดยวาง
ปลายเสาให้ชี้ไปทางทิศ.....แล้วจุนเจิมและประพรมด้วยเครื่องหอม ส่วนเสา
เอกนั้นให้แตงนุ่งห่มเสาดด้วยผ้า.....ปลายเสาประดับหน่อกล้วยอ้อย กิ่งชัยพฤกษ์
ผูกผ้าที่ลงเลขยันต์ (ถ้ามี) เตรียมไว้ก่อนรอลงเวลาฤกษ์.

ก่อนชุดหลุมให้ท่านเจ้าบ้านจุดธูปเทียนบูชาพระรัตนตรัย และเทวดารักษ์
พระภูมิเจ้าที่ ขอความสวัสดิ์มีชัยตามจิตปรารถนา.

ขอให้ศรีสวัสดิ์แก่อาคารมงคลที่เริ่มปลูกสร้าง ณ ฤกษ์นี้จงวัฒนาถาวรยั่งยืน
ชั่วกาลนานเพียบพร้อมด้วยธรรมาสมบัติแก่ผู้อยู่อาศัย เทอญ.

๕. ฤกษ์เปิดอาคารมงคล

ศุภดิถีมงคลวาร

ณ วัน.....ตรงกับวัน.....

ขณะอัญเชิญท่านผู้เจริญเกียรติทำพิธีเปิดป้ายมงคลนาม

ปฐมนฤกษ์ตั้งแต่เวลา.....ถึงเวลา.....เป็นสุดฤกษ์.

ขอท่านผู้เป็นประธานเปิดป้ายพิธีนี้ พระสงฆ์สวดชัยนโต ๖ จบแล้วเจ้าภาพ
ถวายเครื่องไทยทาน พระสงฆ์อนุโมทนาเจ้าภาพตรวจน้ำอุทิศและอธิษฐานขอความสุข
ความเจริญ ครั้นแล้วนิมนต์พระผู้เป็นเถระประพรมน้ำพระพุทธมนต์บริเวณสถานและ

ประพรมให้แก่บรรดาผู้ที่มาร่วมบริการในสถานที่นั้นเป็นเสร็จพิธี

คำอวยพร.....

๖. ฤกษ์ลาบรรพชากรรม

กำหนดฤกษ์ลาบรรพชากรรม

ศุภดิถีมงคลวาร

ณ วัน..... ตรงกับวัน.....

ประชุมฤกษ์เวลา..... สดฤกษ์เวลา.....

เมื่อได้ลาบรรพชากรรมเสร็จเรียบร้อยแล้วให้สถิตในที่อันควร แปรพักตร์สู่เบื้อง
มงคลทิศ..... ขออัญเชิญท่านผู้เจริญชนมาอัญเชิญศักดิ์หลังน้ำสงฆ์
พระพุทธมณฑลและประสิทธิ์พรชัยเพื่อความสุขเจริญ.

ท้าวบุโกลุท อโรโคโคท มหาลาโก

มหายโส สัพพสิทธิ ภาวันตุเต.

ฤกษ์กินสู่เคหาสถาน

ในวัน..... เป็นมหุติฤกษ์กินสู่ณิवासสถาน เมื่อถึงเวลา.....

ไปจนเวลา..... นาฬิกา ให้เคลื่อนที่ออกจากวัดพร้อมด้วยบริวารและญาติ
มิตร โดยแปรพักตร์สู่เบื้องมงคลทิศ..... ก่อนแล้วจึงยาตราแด.

(คำอวยพร).....

(ลงชื่อผู้ให้ฤกษ์).....

หมายเหตุ ในแผ่นคำขวัญ ถ้าจะเขียนดวงฤกษ์กำกับไว้ตอนบนด้วยก็จะดียิ่งขึ้น

จบตำราวิธีการให้ฤกษ์ทางโหราศาสตร์แต่เพียงนี้

หลวงวสุตวิมลพัสดุ ผู้
ฤกษ์แห่งมงคลการ
สืบต่อแต่โบราณ
เครื่องครัดขัดเฉก

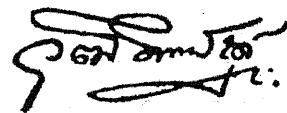
โหราหาษาภผู้
ผู้ว่าเรียนห่อนเบิก
ต่างคนต่างเคยเพิก
ตำหรับกลับเก็บไว้

กลไธโยห้วงห้วง
ใช้ท่านจะบังคับ
ตู่เองกว่าจะจับ
เหี่ยวเหี่ยวจรรนบเส้น

สนใจสอนสั่งให้
เรื่องฤกษ์งามยามดี
การประกอบพิธี
ห่อนฤกษ์บ่ห่อนแผ้ว

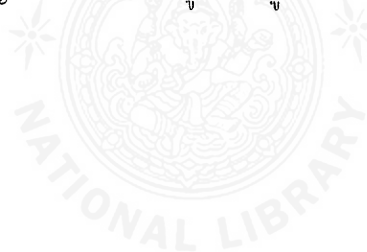
ขอบุญคุณพระผู้
ไถรรต้นขจัตระบิด
ให้ข้าฯ ห่างเหินยนิ
จบจบชีวาผ้าย

กล่าวสาร
กิจนี้
เป็นหลัก มาเฮ
ช่องให้หลายปรกณ
ให้ฤกษ์
บอกให้
เพียรปัด กันเฮย
ว่างเว้นตนตาย
ตำหรับ
ซ่อนเร้น
เรียนต่อ ครูนา
ต่อได้ยาวหลาย
ตามมี
นี้แล้ว
หวังต่อ ผลเฮย
ยากพันภัยพาด
ครองศีล
ชั่วร้าย
ดีแต่ เกษมเฮ
หลีกพ้นโศกภัย

พิมพ์ที่โรงพิมพ์
กรมแผนที่ทหารบก พระนคร
พันโท ศลว ขยันล้ำวจา ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา 2506

ราคา ๑๕ บาท